

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ελληνική γεωργία

ελληνική γεωργία 1983



1983

ΑΘΗΝΑ 1984

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Ελληνική Γεωργία 1983

ΑΘΗΝΑ 1984

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
Α΄ ΓΕΝΙΚΑ	7
1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	7
2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	9
3. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	29
4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	36
Β΄ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	39
1. ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	39
2. ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	77
3. ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	94
4. ΔΑΣΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	99
Γ΄ ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	105
1. ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ	105
2. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	111
3. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	119
4. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	122
5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	129
6. ΕΟΚ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	133
7. ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	134
Δ΄ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ	142

Σύνταξη-Επιμέλεια: Δ/ση ΓΟΜ και Προγραμματισμού Τμήμα Προγράμματος
Έκδοση: Δ/ση Γεωργικής Εκπαίδευσης και Πληροφοριών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έκδοση αυτή περιέχει τα κυριότερα γεωργικά στοιχεία που σκιαγραφούν τη διαμόρφωση βασικών μεγεθών του Αγροτικού τομέα, στο χρόνο που πέρασε.

Παραθέτονται συνοπτικά μερικά από τα σημαντικά επιτεύγματα που αναφέρονται στην πολιτική του Υπουργείου σε ορισμένους τομείς δραστηριότητάς του και γίνονται μερικές επιλογές από συμπληρωματικά γεωργικά στοιχεία τα οποία βοηθούν στο σχηματισμό γνώμης για τη θέση της γεωργίας στην Εθνική οικονομία.

Σκοπός της έκδοσης είναι να παρουσιάσει τη σημερινή κατάσταση της αγροτικής οικονομίας και να αποτελέσει ένα βοήθημα για όλους εκείνους που επιθυμούν να έχουν μια αξιόπιστη και συγκεντρωτική πληροφόρηση για τα χαρακτηριστικά και την πρόοδο της Ελληνικής γεωργίας.

Α' ΓΕΝΙΚΑ

1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

α) Έκταση

Η συνολική έκταση της Ελλάδας ανέρχεται σε 131,9 εκατομ. στρέμ. περίπου, που κατανέμονται κατά κατηγορία χρήσης ως εξής:

Γεωργική γή.....	39,2 εκατ. στρεμ.	29,7%
Βοσκότοποι.....	52,1 εκατ. στρεμ.	39,5%
Δάση.....	29,8 εκατ. στρεμ.	22,6%
Λοιπές εκτάσεις.....	10,8 εκατ. στρεμ.	8,2%

Παρά το γεγονός ότι η καλλιεργούμενη έκταση καταλαμβάνει μόλις το 30% περίπου της συνολικής, η έκταση αυτή μαζί με ένα μέρος των βοσκοτόπων καλύπτει τις ανάγκες της χώρας σε αγροτικά προϊόντα, εκτός από τις ανάγκες σε βόειο κρέας, γαλακτοκομικά και ορισμένες ζωτροφές (κριθάρι, αραβόσιτο).

Από τα 39,6 εκατ. στρεμ. που εκτιμάται ότι ανέρχεται η γεωργική γή κατά το 1983 (προσωρινά στοιχεία ΕΣΥΕ), 22,2 εκατ. στρεμ. (56%) είναι πεδινά, 9,9 εκατ. στρεμ. (25%) ημιορεινά και 7,5 εκατ. στρεμ. (19%) ορεινά.

Από το σύνολο των καλλιεργηθέντων κατά το 1983 εδαφών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, το 67,8% καταλάμβαναν οι αροτραίες καλλιέργειες, το 3,3% οι λαχανόκηποι και τα θερμοκήπια, το 5,1% οι άμπελοι-σταφιδάμπελοι και το 23,8% οι δενδρώδεις καλλιέργειες.

Καλλιέργειες	χιλ. στρεμ.							
	καλλιεργ. εκτάσεις	%	αρδευθ. εκτάσεις	%	καλλιεργ. εκτάσεις	%	αρδευθ. εκτάσεις	%
Αροτραίες	24.193	67,8	6.165	65,7	24.077	67,8	6.650	67,1
Λαχανόκηποι - φυτώρια								
θερμοκήπια	1.160	3,3	1.042	11,1	1.192	3,3	1.075	10,8
Άμπελοι - Σταφιδάμπε- λοι	1.860	5,2	220	2,3	1.803	5,1	228	2,3
Δενδρώδεις	8.449	23,7	1.961	20,9	8.460	23,8	1.963	19,8
Σύνολο	35.662	100	9.388	100	35.532	100	9.916	100
Αγροάναπαυση (1-5 χρ.)	4.960				5.039			
Σύνολο	40.622				40.571			
Διπλές καλ/γείες - συγ- καλλιεργούμενα	1.078				907			
Γεωργική γή	39.544				39.664			

Πηγή: ΕΣΥΕ (προσωρινά στοιχεία).

Α' ΓΕΝΙΚΑ

1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

α) Έκταση

Η συνολική έκταση της Ελλάδας ανέρχεται σε 131,9 εκατομ. στρέμ. περίπου, που κατανέμονται κατά κατηγορία χρήσης ως εξής:

Γεωργική γή.....	39,2 εκατ. στρεμ.	29,7%
Βοσκότοποι.....	52,1 εκατ. στρεμ.	39,5%
Δάση.....	29,8 εκατ. στρεμ.	22,6%
Λοιπές εκτάσεις.....	10,8 εκατ. στρεμ.	8,2%

Παρά το γεγονός ότι η καλλιεργούμενη έκταση καταλαμβάνει μόλις το 30% περίπου της συνολικής, η έκταση αυτή μαζί με ένα μέρος των βοσκοτόπων καλύπτει τις ανάγκες της χώρας σε αγροτικά προϊόντα, εκτός από τις ανάγκες σε βόειο κρέας, γαλακτοκομικά και ορισμένες ζωτροφές (κριθάρι, αραβόσιτο).

Από τα 39,6 εκατ. στρεμ. που εκτιμάται ότι ανέρχεται η γεωργική γή κατά το 1983 (προσωρινά στοιχεία ΕΣΥΕ), 22,2 εκατ. στρεμ. (56%) είναι πεδινά, 9,9 εκατ. στρεμ. (25%) ημιορεινά και 7,5 εκατ. στρεμ. (19%) ορεινά.

Από το σύνολο των καλλιεργηθέντων κατά το 1983 εδαφών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί, το 67,8% καταλάμβαναν οι αροτραίες καλλιέργειες, το 3,3% οι λαχανόκηποι και τα θερμοκήπια, το 5,1% οι άμπελοι-σταφιδάμπελοι και το 23,8% οι δενδρώδεις καλλιέργειες.

Καλλιέργειες	χιλ. στρεμ.							
	καλλιεργ. εκτάσεις	%	αρδευθ. εκτάσεις	%	καλλιεργ. εκτάσεις	%	αρδευθ. εκτάσεις	%
Αροτραίες	24.193	67,8	6.165	65,7	24.077	67,8	6.650	67,1
Λαχανόκηποι - φυτώρια								
θερμοκήπια	1.160	3,3	1.042	11,1	1.192	3,3	1.075	10,8
Άμπελοι - Σταφιδάμπε- λοι	1.860	5,2	220	2,3	1.803	5,1	228	2,3
Δενδρώδεις	8.449	23,7	1.961	20,9	8.460	23,8	1.963	19,8
Σύνολο	35.662	100	9.388	100	35.532	100	9.916	100
Αγροανάπαυση (1-5 χρ.)	4.960				5.039			
Σύνολο	40.622				40.571			
Διπλές καλ/γείες - συγ- καλλιεργούμενα	1.078				907			
Γεωργική γή	39.544				39.664			

Πηγή: ΕΣΥΕ (προσωρινά στοιχεία).

Οι εκτάσεις που αρδεύτηκαν κατά το 1983 έφτασαν τα 9.916 χιλ. στρεμ. που αποτελούν το 28% των καλλιεργηθέντων εκτάσεων (το 1982 το ποσοστό ήταν 26,3%).

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι η αύξηση που σημειώθηκε στις συνολικές εκτάσεις που αρδεύτηκαν κατά το 1983, σε σχέση με το προηγούμενο χρόνο, αφορά κυρίως εκτάσεις των αροτραίων καλλιεργειών και οφείλεται κατά κύριο λόγο, όπως αναφέρεται και στα επί μέρους κεφάλαια, στην υποχώρηση της σιτοκαλλιέργειας σε εκτάσεις που έχουν την δυνατότητα να αρδευθούν, και την ανάλογη επέκταση σ' αυτές αρδευομένων καλλιεργειών (βαμβάκι, καλαμπόκι).

β) Ενεργός γεωργικός πληθυσμός

Για το 1981 ο ενεργός γεωργικός πληθυσμός εκτιμάται σε 972.091 άτομα και αποτελεί το 27,4% του συνολικού ενεργού πληθυσμού (3.543.797 άτομα).

1961	1971	1981
1.960.000	1.330.000	972.091
53,9%	40,5%	27,4%

Πηγή: ΕΣΥΕ (στοιχεία απογραφών)

γ) Γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Ο συνολικός αριθμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων υπολογίζεται σε 957.040 (σύμφωνα με την έρευνα του 1977-78) που κατανέμονται κατά τάξη μεγέθους και αντίστοιχη έκταση ως εξής:

Τάξη μεγέθους σε στρέμματα	Αριθμός εκμ/σεων	%	Έκταση στρέμματα	%
χωρίς γη	4.310	0,5	—	—
1 — 9	219.360	22,9	1.073.150	3,1
10 — 29	338.570	35,4	6.075.630	17,6
30 — 49	181.710	19,0	6.797.550	19,7
50 — 99	150.850	15,8	9.951.090	28,8
100 — 199	48.030	5,0	6.174.030	17,9
200 — 299	8.970	0,9	2.062.400	6,0
300 — 499	3.700	0,4	1.325.670	3,8
500 — 999	1.330	0,1	814.300	2,3
1.000 και άνω	210	—	274.790	0,8
Σύνολο	957.040	100	34.548.610	100

2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

α. Σημασία και συμβολή του Αγροτικού τομέα στην Εθνική Οικονομία

Στη διαμόρφωση της γεωργικής πολιτικής πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη η θέση και η σπουδαιότητα της γεωργίας στο σύνολο της Ελληνικής Οικονομίας. Αυτό δυνατό να εκτιμηθεί από πλευράς κυρίως: (α) απασχόλησης την οποία αυτή προσφέρει άμεσα ή έμμεσα (β) συμμετοχής της στο Εθνικό εισόδημα και (γ) συμβολής της στο εμπορικό ισοζύγιο πληρωμών.

Ειδικότερα:

- Η πρωτογενής και μεταποιημένη γεωργική παραγωγή εξασφαλίζει και καλύπτει στο μεγαλύτερο μέρος τις ανάγκες σε είδη διατροφής του πληθυσμού της Χώρας.
- Το 27,4% του ενεργού πληθυσμού βρίσκει κύρια απασχόληση στη γεωργία, ενώ ένα σημαντικό μέρος του αγροτικού πληθυσμού απασχολείται συμπληρωματικά ή εποχιακά στις γύρω απ' αυτόν αναπτυσσόμενες συμπληρωματικές δραστηριότητες.
- Συμμετείχε το 1983 κατά 13,8% (σταθερές τιμές 1970) και κατά 17,5% (τρέχ. τιμές) στο σχηματισμό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.
- Εξασφαλίζει συναλλαγματικούς πόρους από τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων, οι οποίοι το 1983 κάλυψαν το 35,2% του συνόλου των εξαγωγών, ενώ οι εισαγωγές αγροτικών προϊόντων κατά το έτος αυτό κάλυπταν το 16,3% του συνόλου των εισαγωγών.
- Τροφοδοτεί με πρώτες ύλες επαρκώς τις γεωργικές βιομηχανίες της Χώρας.
- Στο κύκλωμα της παραγωγής - διακίνησης - επεξεργασίας και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ποικίλων οικονομικών δραστηριοτήτων.
- Διατηρεί την ισορροπία της φύσης και προστατεύει το περιβάλλον.
- Τέλος ο αγροτικός κόσμος αποτελεί κοιτίδα πολιτιστικών μας αξιών και είναι αναπόσπαστα δεμένος με την Εθνική μας φυσιογνωμία.

Σημασία της γεωργίας στην Εθνική Οικονομία

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983 ⁽¹⁾
Συμμετοχή της γεωργίας στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν							
α. Ποσά σε εκατ. δρχ. σε σταθ. τιμές 1970	51.830	57.214	53.616	60.499	59.516	61.431	57.750
σε τρέχουσες τιμές...	141.543	177.074	198.166	270.058	329.285	493.097	473.400
β. Ποσοστό σε σταθ. τιμές...	14,0	14,5	13,1	14,5	14,3	14,8	13,8
σε τρέχουσες τιμές...	16,8	17,4	15,9	17,7	17,7	18,5	17,5
Ενεργός πληθυσμός στη γεωργία							
α. άτομα					972.091		
β. ποσοστό επί του συνόλου					27,4		
Εξαγωγές γεωργικών προϊόντων							
α. Ποσά σε εκατ. δρχ.	36.422	44.447	47.353	61.329	67.451	89.599	138.079
β. Ποσοστό επί του συνόλου των εξαγωγών	35,9	35,9	32,8	27,7	28,4	31,3	35,2
Εισαγωγές γεωργ. προϊόντων							
α. Ποσά σε εκατ. δρχ.	32.416	40.387	48.536	58.048	72.090	103.653	138.813
β. Ποσοστό επί του συνόλου εισαγωγών	12,9	14,4	13,1	12,8	14,6	15,6	16,3
Δαπάνη κατανάλωσης για τρόφιμα σε τρεχ. τιμές							
α. ποσά σε εκατ. δρχ. (χωρίς ποτά - καπνό)	219.009	264.464	321.724	408.708	529.408	641.923	767.595
β. ποσοστό επί της εγχώριας ιδιωτ. δαπάνης κατανάλωσης	33,0	33,2	33,7	35,4	36,5	36,4	36,6
Δείκτης τιμών καταναλωτή 1974=100							
α. Τροφίμων	145,1	165,8	197,0	251,3	327,0	359,9	467,6
β. Όλων των αγαθών	144,1	162,2	193,0	241,0	300,0	362,9	437,3
Δείκτης απολαμβανομένων τιμών παραγωγού (1980=100)							
(με εισοδ. ενισχύσεις)				100	124,3	152,1	179,0
Δείκτης καταβαλομένων τιμών παραγωγού (1980=100)							
(χωρίς εισοδημ. ενισχύσεις)				100	123,7	142,2	177,4

(1) Προσωρινά στοιχεία-εκτιμήσεις.
Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί - ΕΣΥΕ

β) Ακαθάριστο Γεωργικό Προϊόν

Σύμφωνα με τα στοιχεία των Εθνικών Λογαριασμών, το ακαθάριστο προϊόν του Πρωτογενή Τομέα της Οικονομίας κατά το 1983 μειώθηκε, σε σύγκριση με το 1982, κατά 6% ενώ την αντίστοιχη περίοδο του 1982 είχε σημειώσει αύξηση 3,2% (σε σταθερές τιμές 1970).

Βασικός λόγος της μείωσης αυτής ήταν οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες οι οποίες επέδρασαν σημαντικά στον όγκο της παραγωγής σημαντικών αγροτικών προϊόντων με αποτέλεσμα η φυτική παραγωγή να μειωθεί κατά 7,8% ενώ η κτηνοτροφία κατά 1,3%.

Σε τρέχ. τιμές η αύξηση του ακαθαρ. γεωργικού προϊόντος ήταν 11,9% ήτοι ήταν μικρότερη της αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή (20,5%).

Στον ίδιο χρόνο το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αυξήθηκε κατά 0,3% (σταθερές τιμές) και κατά 18,5% σε τρέχ. τιμές.

Όπως διαπιστώνεται από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα η εξέλιξη του Ακαθ. Γεωργ. Προϊόντος χαρακτηρίζεται από μία κατ' έτος εναλασσόμενη σχέση αύξησης-μείωσης του ποσοστού μεταβολής. Η διακύμανση αυτή μπορεί κατά ένα μεγάλο μέρος να αποδοθεί στη συγκυρία των καιρικών συνθηκών, και κατά ένα μέρος στη σχέση των δεικτών απολαμβανομένων και καταβαλλομένων τιμών παραγωγού. Πράγματι, για το 1983, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ ενώ οι τιμές που απόλαυσε ο παραγωγός είχαν μια μέση αύξηση 17,68% οι τιμές που κατέβαλε είχαν μια μέση αύξηση 24,75%. Οι αντίστοιχοι αριθμοί για το 1982 ήταν 22,36% και 14,95%.

Σημειώνεται ότι η συμμετοχή του Α.Γ.Π. στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ήταν 13,8% (σταθερές τιμές) έναντι 14,8% το 1982.

Εξέλιξη του Ακαθάριστου Γεωργικού Προϊόντος (Α.Γ.Π.) σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

ποσά σε εκατ. δρχ.

ποσα σε εκατ. ευρώ

Έτος	Α.Γ.Π. (Γεωργία -Κτην.-Δάση -Αλιεία)	Α.Ε.Π. (Σύνολο χώρας)	Συμμετοχή του Α.Γ.Π. στο Α.Ε.Π.	Ετήσια μεταβολή Α.Γ.Π. Α.Ε.Π.	
Σε σταθερές τιμές 1970					
1977	51.830	371.022	14,0	- 7,4	+ 2,9
1978	57.214	394.803	14,5	+10,4	+ 6,4
1979	53.616	409.075	13,1	- 6,3	+ 3,6
1980	60.499	417.510	14,5	+12,8	+ 2,1
1981	59.516	416.515	14,3	- 1,6	- 0,2
1982*	61.431	416.404	14,8	+ 3,2	-
1983**	57.750	417.500	13,8	- 6,0	+ 0,3
Σε τρέχουσες τιμές					
1977	141.543	844.628	16,8	+ 3,9	+16,9
1978	177.074	1.016.709	17,4	+25,1	+20,4
1979	198.166	1.245.187	15,9	+11,9	+22,5
1980	270.058	1.523.724	17,7	+36,3	+22,8
1981	329.285	1.856.745	17,7	+21,9	+21,9
1982*	423.097	2.285.559	18,5	+28,5	+23,0
1983**	473.400	2.709.300	17,5	+11,9	+18,5

* προσωρινά στοιχεία.

** εκτιμήσεις

Πηγή: Προσωρινοί, Εθνικοί Λογαριασμοί Ελλάδας 1982.

Εξέλιξη του ακαθάριστου γεωργικού προϊόντος κατά κλάδο για τα έτη 1977-1983

	σε εκατομ. δρχ.											
	1977		1978		1979		1980		1981		1982*	
	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%	Ποσό	%
Α' Σε σταθερές τιμές 1970												
Σύνολο ακαθάριστου	51.830	100	57.214	100	53.616	100	60.499	100	59.516	100	61.431	100
Γεωργικού προϊόντος	49.173	94,9	54.800	95,8	51.082	95,3	58.029	95,9	57.217	96	59.220	96
Γεωργία-Κτηνοτροφία	1.366	2,6	1.203	2,1	1.244	2,3	1.202	2,0	1.093	2	1.048	2
Δάση	1.291	2,5	1.211	2,1	1.290	2,4	1.268	2,1	1.206	2	1.163	2
Αλιεία												
Β' Σε τρέχουσες τιμές												
Σύνολο ακαθάριστου	141.543	100	177.074	100	198.166	100	270.058	100	329.285	100	423.097	100
Γεωργικού προϊόντος	135.586	95,8	170.690	95,4	190.148	96,00	260.503	96,5	317.553	96,4	406.468	96
Γεωργία-Κτηνοτροφία	3.393	2,4	3.019	1,7	3.715	1,88	4.387	1,6	5.163	1,6	5.127	1
Δάση	2.564	1,8	3.365	1,9	4.303	2,12	5.168	1,9	6.569	2,0	11.502	3
Αλιεία												

Πηγή: Προσωπικοί Εθνικοί Λογαριασμοί Ελλάδας 1982

* Προσωρινά στοιχεία

** Εκτιμήσεις

Εξέλιξη Ακαθάριστης Αξίας Γεωργικής Παραγωγής

γ) Ακαθάριστη αξία γεωργικής παραγωγής

Όπως διαπιστώνεται από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα το 1983 σημειώθηκε αύξηση στη συνολική ακαθάριστη αξία γεωργικής παραγωγής, σε σύγκριση με το 1982, κατά 13,1% (τρέχ. τιμές). Ειδικότερα η ακαθάριστη αξία φυτικής παραγωγής αυξήθηκε κατά 12,7% και της ζωικής κατά 14,2%.

Οι αυξήσεις αυτές προήλθαν κυρίως από τις αυξήσεις των τιμών, δεδομένου ότι ο όγκος της γεωργικής παραγωγής (ακαθάριστη αξία γεωργικής παραγωγής σε τιμές 1970), μειώθηκε κατά 6,3% περίπου.

Έτος	ποσά σε εκατ. δρχ.					
	Φυτική Παραγωγή		Ζωική Παραγωγή		Συνολική Παραγωγή	
	Αξία	Ετήσια μεταβολή %	Αξία	Ετήσια μεταβολή %	Αξία	Ετήσια μεταβολή %
Α' Σε σταθερές τιμές του 1970						
1977	45.583	- 7,3	27.135	-0,3	72.713	- 4,6
1978	50.605	11,0	27.018	-0,4	77.623	6,7
1979	47.469	6,2	27.378	1,3	74.847	- 3,6
1980	55.540	17,0	28.015	2,3	83.555	11,6
1981	53.743	- 4,4	28.252	0,8	81.996	- 2,6
1982	56.888	5,8	28.258	0,02	85.140	3,8
1983 ⁽¹⁾	51.813	- 8,9	27.924	-1,2	79.737	- 6,3
Β' Σε τρέχουσες τιμές						
1977	130.306	6,4	60.938	10,7	191.244	7,7
1978	158.554	21,7	68.408	12,3	226.982	18,7
1979	173.812	9,5	83.626	22,3	257.438	13,1
1980	247.812	42,5	102.511	22,6	350.323	36,0
1981	279.152	13,0	135.089	31,7	414.222	18,2
1982	360.772	29,2	162.989	20,7	523.761	26,4
1983 ⁽¹⁾	406.485	12,7	186.143	14,2	592.628	13,1

(1) Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας

δ) Διάφοροι δείκτες τιμών στη γεωργία

Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται δείκτες τιμών στη γεωργία όπως αυτοί έχουν υπολογισθεί από την ΕΣΥΕ.

Δείκτες τιμών⁽¹⁾ τις οποίες καταβάλλουν οι παραγωγοί για τα μέσα της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής
(Δεν περιλαμβάνονται εισοδηματικές ενισχύσεις)

Ομάδες	1981	1982	1983
Γενικός δείκτης	123,7	142,2	177,4
Σπόροι	114,4	140,7	170,5
Ζώα για πάχυνση και αναπαραγωγή	126,5	163,9	210,0
Ενέργεια και λιπαντικά	121,2	132,2	157,6
Λιπάσματα	111,1	111,1	149,3
Γεωργικά φάρμακα	127,2	147,8	177,7
Ζωοτροφές	132,5	158,6	202,0
Γεωργικά εργαλεία και εφόδια	119,0	139,0	172,1
Συντήρηση και επισκευή μηχανικού εξοπλισμού και εγκαταστάσεων	122,0	142,9	172,6
Επισκευή και συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων	117,1	131,4	150,1
Λοιπά έξοδα	110,7	139,8	177,6

Δείκτες τιμών⁽¹⁾ σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου στον γεωργοκτηνοτροφικό τομέα

Ομάδες	1981	1982	1983
Γενικός δείκτης	121,4	138,3	172,2
I. Γεωργικά μηχανήματα	123,6	141,9	177,6
Περιστρεφόμενα και άλλα δίκυκλα μηχανήματα μονοαξονικά	116,5	132,3	155,7
Μηχανήματα για καλλιέργεια	119,8	138,4	167,7
Μηχανήματα για συγκομιδή	147,6	177,4	218,1
Γεωργικά μηχανήματα και εγκαταστάσεις	113,2	127,3	159,0
α) για γεωργική παραγωγή	113,5	127,8	161,3
β) για ζωική παραγωγή	112,0	124,6	147,6
Γεωργικοί ελκυστήρες	120,5	137,1	172,1
Λοιπά οχήματα	116,6	130,1	172,6
II. Γεωργικά κτίρια	112,2	123,5	149,5

Πηγή: ΕΣΥΕ

(1) Αναθεωρημένοι με έτος βάσεως 1980 = 100

Δείκτες αμοιβών⁽¹⁾ συντελεστών της γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής
(με έτος βάσεως 1980 = 100)

Ομάδες	1981	1982	1983
Γενικός δείκτης	120,2	141,4	168,8
Εργασία	120,1	147,7	172,8
Γή	117,4	136,8	166,5
Κεφάλαιο	121,2	136,9	165,7

Πηγή: ΕΣΥΕ

Δείκτες τιμών⁽¹⁾ τις οποίες απολαμβάνουν οι παραγωγοί
(με εισοδηματικές ενισχύσεις)

Ομάδες προϊόντων	1981	1982	1983
Γενικός δείκτης	124,3	152,1	179,0
Δημητριακά και ρύζι	125,3	140,9	167,2
Βολβοί και ριζώματα	128,9	165,2	156,2
Νωπά λαχανικά	129,8	162,3	196,3
Νωπά φρούτα	99,4	145,0	147,6
Εσπεριδοειδή	89,9	101,0	142,7
Ξηροί καρποί και φρούτα	105,2	123,3	146,3
Οίνος	114,2	121,4	144,5
Σπόροι	114,1	148,4	183,5
Όσπρια	123,5	147,4	162,8
Ελαιοκομικά προϊόντα και ελιές	121,9	141,2	185,5
Βιομηχανικά φυτά	127,4	166,3	199,2
Κτηνοτροφικά φυτά και άχυρα	137,4	151,5	186,9
Άνθη	103,0	127,7	127,6
Κρέατα	136,9	163,2	194,7
Πουλερικά	136,9	169,1	200,6
Γάλα	130,8	170,3	200,4
Αυγά	147,2	182,5	201,0
Λοιπά πρωτογενή κτηνοτροφικά προϊόντα	108,8	124,7	140,0

Πηγή: ΕΣΥΕ

(1) Αναθεωρημένοι με έτος βάσεως 1980 = 100

ε) Ακαθάριστες επενδύσεις

Το πρόβλημα επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου στον αγροτικό τομέα εξακολουθεί να παραμένει και σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις που υπάρχουν η κατάσταση, στον τομέα αυτό, δεν παρουσίασε σημαντικές διαφοροποιήσεις, μολονότι η εξέλιξή τους το 1983 σταμάτησε την πτωτική τάση που άρχισε από τα προηγούμενα χρόνια.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του παρατιθέμενου πίνακα, παρά την σημαντική αύξηση των δημοσίων επενδύσεων κατά 13,7% το 1983 σε σταθερές τιμές, το σύνολο των επενδύσεων στον αγροτικό τομέα παρουσίασε αύξηση μόνο κατά 1,9% λόγω της μείωσης των ιδιωτικών επενδύσεων που το 1983 ήταν 5,2% ενώ το 1982 ήταν 4,1%.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι στην περίοδο 1976-83 σημειώθηκε μείωση στον πρωτογενή τομέα των συνολικών επενδύσεων κατά 23% (σταθερές τιμές). Η δυσμενής αυτή εξέλιξη η οποία οφείλεται στη μείωση τόσο των ιδιωτικών (28,8%) όσο και των δημοσίων (22,6%) περιορίζει τις δυνατότητες της γεωργίας για παραπέρα αύξηση της παραγωγής και τη βελτίωση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας και δεν ανταποκρίνεται στο γενικότερο χαρακτήρα εξέλιξης του συνόλου των επενδύσεων στη χώρα, οι οποίες στην ίδια επισκοπούμενη περίοδο αυξήθηκαν κατά 4,1%.

Σε τρεχ. τιμές η παραπάνω κατάσταση εμφανίζεται χειρότερη καθώς οι επενδύσεις στη γεωργία αυξήθηκαν μεταξύ 1976-83 κατά 185,6% ενώ οι συνολικές επενδύσεις στη χώρα κατά 256%.

Επίσης το ποσοστό συμμετοχής των ακαθάριστων επενδύσεων στη γεωργία επί του συνόλου των επενδύσεων της χώρας μειώθηκε από 9,7% το 1976 σε 7,2% το 1983.

Σημειώνεται επίσης ότι οι επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου στη γεωργία σαν ποσοστό του ακαθάριστου γεωργικού προϊόντος είναι μόλις το 10,4% ενώ οι αντίστοιχες επενδύσεις στους λοιπούς τομείς της οικονομίας αντιπροσωπεύουν το 21,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος λοιπών τομέων.

Ακαθάριστες Επενδύσεις Πάγιου Κεφαλαίου στον Αγροτικό Τομέα (Γεωργία - Κτηνοτροφία - Δάση - Αλιεία Εγγειοβελτιωτικά)

ποσά σε εκατ. δρχ.

Έτος	Σύνολο χώρας	Αγροτικός τομέας			Ετήσια % μετ. του συνόλου	% συμμε- τοχή του Αγροτι- κού στο σύνολο	% ποσο- στό των Ακαθ. Επενδύσ. Παγ. Κεφαλ. στο Ακαθ. Γεωργ. προϊόν
		Δημόσιες	Ιδιωτικές	Σύνολο			
		Σε τρέχουσες τιμές					
1975	139.950	5.296	9.702	14.998	+27,3	10,7	13,5
1976	175.000	6.241	11.186	17.427	+16,2	9,9	12,8
1977	221.420	6.948	14.838	21.786	+25,0	9,8	15,4
1978	278.000	7.466	14.812	22.276	+ 2,2	8,0	12,6
1979	369.185	8.944	19.081	28.025	+25,8	7,6	14,1
1980	413.685	9.749	17.881	27.630	- 2,6	6,7	10,2
1981	454.357	11.449	20.589	32.038	+16,0	7,1	9,7
1982*	511.900	15.788	23.493	39.281	+22,6	7,7	9,3
1983**	623.100	21.911	27.865	49.776	+26,7	8,0	10,5
Σε σταθερές τιμές 1970							
1975	74.660	2.801	5.024	7.825	+11,5	10,4	13,8
1976	79.750	2.802	4.938	7.740	- 1,1	9,7	13,8
1977	85.950	2.645	6.657	8.302	+ 7,2	9,6	16,0
1978	91.100	2.424	4.785	7.209	-13,2	7,9	12,6
1979	99.121	2.386	5.237	7.623	+ 5,7	7,7	14,2
1980	92.705	2.057	4.112	6.169	-19,1	6,8	10,2
1981	85.451	1.931	3.860	5.791	- 6,1	6,8	9,7
1982*	84.170	2.154	3.702	5.856	+ 1,1	7,0	9,5
1983**	83.000	2.450	3.520	5.970	+ 1,9	7,2	10,3

* προσωρινά στοιχεία

** εκτιμήσεις

Πηγή: Προσωρινοί Εθνικοί Λογαριασμοί 1982.

Εξαγωγές - Εισαγωγές

Κατά το 1983 το έλλειμμα του αγροτικού εμπορικού ισοζυγίου της χώρας μας διαμορφώθηκε στα 737 εκατ. δρχ. σε σχέση με τα 14,6 δισεκ. το 1982 και 4,6 δισεκ. το 1981. Η μείωση αυτή η οποία κρίνεται σημαντική προήλθε κύρια από τη μείωση του ελλείμματος του αγροτικού εμπορικού ισοζυγίου της χώρας μας με τις άλλες χώρες της Κοινότητας. Το έλλειμμα αυτό διαμορφώθηκε, σε τρέχουσες τιμές, το 1983 στα 8,4 δισεκατ. δρχ. σε σχέση με τα 19,7 δισεκ. δρχ. το 1982 και με τα 10,6 δισεκ. δρχ. το 1981.

Οι εισαγωγές μας από την ΕΟΚ αυξήθηκαν ελαφρά και έφθασαν σε αξία τα 86,7 δισεκ. δρχ. Η αύξηση αυτή προήλθε κύρια από την αύξηση που παρατηρήθηκε στα κρέατα (40 δισεκατ. δρχ.) καθώς και στα γαλακτοκομικά προϊόντα (19,4 δισεκ. δρχ.).

Οι εξαγωγές μας προς την ΕΟΚ βελτιώθηκαν σημαντικά και ανήλθαν σε 78,3 δισεκατ. δρχ. Η βελτίωση αυτή οφείλεται στο ότι εξήχθησαν σημαντικές ποσότητες λαδιού προς Ιταλία. Συγκεκριμένα οι εξαγωγές λαδιού έφθασαν σε αξία τα 19,5 δισεκατ. δρχ., ενώ αύξηση σημειώθηκε επίσης στις εξαγωγές φρούτων και λαχανικών (37,4 δισεκ. δρχ.) καθώς και στις εξαγωγές δημητριακών (7,5 δισεκ. δρχ.).

Σημειώνεται ότι οι εισαγωγές γεωργ. προϊόντων από την ΕΟΚ αποτελούν το 62,5% του συνόλου των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων ενώ οι εξαγωγές προς την ΕΟΚ αποτελούν το 56,7% του συνόλου των εξαγωγών γεωργ. προϊόντων.

Σε ότι αφορά το αγροτικό εμπορικό ισοζύγιο με όλες τις άλλες χώρες, εκτός ΕΟΚ, δηλαδή με τις τρίτες χώρες αυτό ήταν θετικό και έφθασε στα 7,7 δισεκ. δρχ. Οι εισαγωγές μας συγκεκριμένα ανήλθαν στα 52 δισεκ. δρχ. και οι εξαγωγές μας στα 59,7 δισεκ. δρχ.

Ειδικότερα κατά το 1983, σημειώθηκαν οι παρακάτω εξελίξεις.

- Το εμπορικό ισοζύγιο των φυτικών προϊόντων άφησε πλεόνασμα 60.813 εκατ. δρχ. έναντι 38.872 εκατ. δρχ. το 1982 (αύξηση 56,4%).
- Το ισοζύγιο των κτηνοτροφικών προϊόντων υπήρξε ελλειμματικό και άφησε έλλειμμα 66.268 εκατ. δρχ. έναντι 47.276 εκατ. δρχ. το 1982 (αύξηση 40,2%).

Το ισοζύγιο των προϊόντων αλιείας ήταν ελλειμματικό κατά 4.062 εκατ. δρχ. όσο και το 1982 περίπου (4.064 εκατ. δρχ.).

- Το ισοζύγιο των δασικών προϊόντων άφησε επίσης έλλειμμα 10.441 εκατ. δρχ. έναντι 7.197 εκατ. δρχ., το 1982 (αύξηση 45%).

- Το ισοζύγιο των λοιπών προϊόντων άφησε πλεόνασμα 19.220 εκατ. δρχ.

Από τον πίνακα της διάρθρωσης των εξαγωγών-εισαγωγών προκύπτει ότι οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων κάλυψαν το 35,2% της αξίας του συνόλου των εξαγωγών της χώρας, ενώ τα εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα το 16,3% της αξίας των συνολικών εισαγωγών.

Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας

Τιμές τρέχουσες

(Αξία σε εκατ. δρχ.)

ΕΤΟΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ			ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			ΙΣΟΖΥΓΙΑ
	A	Συμμε- τοχή %	Ετήσια αύξηση %	A	Συμμε- τοχή %	Ετήσια αύξηση %	A
ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ							
1973	16.652	38,9	—	18.621	18,1	—	1.969
1974	21.627	35,5	29,9	21.728	16,4	16,7	104
1975	26.560	35,7	22,8	23.392	13,6	7,7	3.218
1976	33.616	35,8	26,6	27.829	12,5	19,0	5.787
1977	36.422	35,9	8,3	32.416	12,9	16,5	4.006
1978	44.447	35,9	22,0	40.387	14,4	24,8	4.060
1979	47.353	32,8	6,5	48.538	13,1	20,2	1.183
1980	61.329	27,7	29,5	58.048	12,8	19,8	3.281
1981	67.451	28,4	10,4	72.090	15,9	24,2	4.639
1982	89.599	31,3	32,8	103.653	15,6	43,8	14.054
1983	138.076	35,2	54,1	138.813	16,4	33,9	737
ΒΙΟΜΗΧ. ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ							
1973	26.160	61,1	—	84.357	81,9	—	58.197
1974	39.264	64,5	50,1	110.453	83,6	30,9	71.189
1975	47.881	64,3	21,9	148.649	86,4	34,6	100.768
1976	60.196	64,2	25,7	195.331	87,5	41,4	135.135
1977	64.909	64,1	7,8	219.735	87,1	12,5	154.826
1978	79.280	64,1	22,1	247.342	86,0	12,6	168.062
1979	96.886	67,2	22,2	308.285	86,4	24,6	211.399
1980	159.780	72,3	63,5	394.833	87,2	28,0	235.053
1981	170.477	71,6	6,5	421.932	85,4	6,9	251.471
1982	196.682	68,7	15,4	562.267	84,5	33,3	365.585
1983	254.576	64,8	29,4	709.482	83,6	26,2	454.906
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ							
1973	42.812	100,0	—	102.978	100,0	—	60.166
1974	60.891	100,0	42,2	132.181	100,0	28,4	71.290
1975	74.441	100,0	22,3	172.041	100,0	30,2	97.600
1976	93.812	100,0	26,0	223.160	100,0	29,7	129.348
1977	101.331	100,0	26,0	252.151	100,0	13,0	150.820
1978	123.727	100,0	22,1	287.729	100,0	14,1	164.002
1979	144.239	100,0	16,6	356.821	100,0	24,3	212.582
1980	221.109	100,0	53,3	452.881	100,0	26,9	231.772
1981	237.912	100,0	7,5	494.022	100,0	9,0	256.110
1982	286.281	100,0	20,3	665.920	100,0	34,9	379.639
1983	392.652	100,0	37,2	848.295	100,0	27,4	455.643

Πηγή: ΕΣΥΕ (Επεξεργασία Πίνακα Υπουργείου Γεωργίας).

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ομάδες προϊόντων	1981			1982			1983		
	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο
A. ΦΥΤΙΚΑ	11.839	18.170	29.909	15.188	22.120	37.308	16.199	26.883	43.582
Δημητριακά	2.021	2.309	4.330	7.526	3.913	11.439	5.134	1.941	7.075
Φρούτα και λαχανικά	524	631	1.155	1.138	646	1.784	1.939	1.039	2.978
Ζάχαρη και παρασκευάσματα	4.222	38	4.260	289	50	339	240	87	327
Καφές, κακάο, τσάι, μπαχαρικά	962	4.352	5.314	1.357	5.539	6.896	1.782	7.640	9.422
Καπνός	1.547	57	1.604	2.216	34	2.537	3.364	331	3.695
Ελαιούχοι σπόροι	24	1.816	1.840	26	2.682	2.708	21	4.980	5.001
Φυτικές υφαντικές ύλες	534	7.450	7.984	679	7.411	8.090	761	9.856	10.617
Άμυλα, ινσουλίνη, γλουτένη	67	85	152	96	81	177	147	29	176
Καουτσούκ φυσικό	11	524	535	9	516	525	32	750	782
Ζωοτροφές	1.827	908	2.735	1.852	961	2.813	2.779	730	3.509
B. ΖΩΙΚΑ	24.365	4.008	28.373	41.027	7.304	48.331	62.835	9.459	70.159
Ζώοντα ζώα	243	4.440	683	238	1.176	1.176	351	1.708	2.059
Κρέατα	12.476	2.376	14.852	24.783	4.693	29.476	40.016	5.870	45.886
Γαλακτοκομικά και αυγά	11.068	569	11.637	15.223	484	15.707	19.415	273	19.688
Δέρματα	578	823	1.201	783	1.189	1.972	918	1.608	2.526
Γ. ΑΛΙΕΙΑΣ	1.291	2.783	4.074	2.026	3.162	5.188	2.135	3.974	6.109
Ψάρια κ.λπ.	1.291	2.783	4.074	2.026	3.162	5.188	2.135	3.974	6.109
Δ. ΔΑΣΙΚΑ	54	5.450	5.504	56	7.206	7.262	337	10.244	10.581
Ξυλεία και φελλός	54	5.450	5.504	56	7.206	7.262	337	10.244	10.581
Ε. ΛΟΙΠΑ	3.516	714	4.230	4.753	811	5.564	7.353	1.029	8.382
Ακατέργαστες πρώτες ύλες	672	404	1.076	763	396	1.159	1.238	567	1.805
Έλαια και λίπη, παρασκευάσματα αυτών	1.075	149	1.224	919	199	1.118	999	167	1.166
Τρόφιμα	909	113	1.022	1.223	121	1.344	2.564	160	2.724
Ποτά	860	48	908	1.848	95	1.943	2.552	135	2.687
Σύνολο γεωργ. προϊόντων	40.965	31.125	72.090	63.050	40.603	103.653	86.725	52.088	138.813
Σύνολο προϊόντων χώρας	247.164	246.868	494.032	307.479	358.441	665.920	406.980	441.315	848.295

Πηγή: ΕΣΥΕ

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Τιμές τρέχουσες

Ποσά σε εκατ. δρχ.

Ομάδες προϊόντων	1981			1982			1983		
	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο
A. ΦΥΤΙΚΑ	26.387	31.992	53.379	36.479	39.701	76.180	53.306	51.090	104.396
Δημητριακά	1.148	6.461	7.609	2.273	9.154	11.427	7.508	11.705	19.213
Φρούτα και λαχανικά	21.483	14.036	35.519	22.630	17.157	46.787	37.420	19.544	56.964
Ζάχαρη και παρασκευάσματα	233	202	435	211	243	454	386	687	1.073
Καφές, κακάο, τσάι, μπαχαρικά	211	248	459	251	270	521	341	402	743
Καπνός	2.609	7.254	9.803	3.078	9.763	12.841	4.318	13.092	17.410
Ελαιούχοι σπόροι	41	46	87	31	22	53	44	36	80
Φυτικές υφαντικές ύλες	452	1.084	1.838	821	1.778	2.399	1.588	2.856	4.444
Άμυλα, ινσουλίνη, γλουτένη	—	1	1	—	—	5	—	—	—
Κασουτσούκ φυσικό	—	9	9	—	—	—	—	—	—
Ζωοτροφές	210	2.651	2.861	384	1.313	1.697	1.701	2.768	4.469
B. ΖΩΙΚΑ	611	2.254	2.865	806	2.481	3.287	982	2.908	3.890
Ζώοντα ζώα	171	55	228	159	10	169	66	33	99
Κρέατα	17	100	177	39	78	117	9	51	60
Γαλακτοκομικά και αυγά	67	298	365	99	542	641	320	898	1.218
Δέρματα	356	1.741	2.098	509	1.851	2.360	587	1.926	2.513
Γ. ΑΛΙΕΙΑΣ	810	180	990	904	220	1.124	1.684	362	2.046
Ψάρια κ.λπ.	810	180	990	904	220	1.124	1.684	362	2.046
Δ. ΔΑΣΙΚΑ	2	55	57	23	42	65	11	129	140
Ξυλεία και φελλός	2	55	57	23	42	65	11	129	140
Ε. ΛΟΙΠΑ	2.572	2.588	5.160	5.169	3.774	8.943	22.328	5.275	27.603
Ακατέργαστες πρώτες ύλες	298	374	612	258	509	767	356	577	933
Έλαια και λίπη, παρασκευάσματα αυτών	908	933	1.841	3.327	2.171	5.498	19.524	2.937	22.461
Τρόφιμα	112	540	652	127	210	337	130	400	530
Ποτά	1.314	741	2.055	1.457	884	2.341	2.318	1.361	3.679
Σύνολο γεωργ. προϊόντων	30.382	37.069	67.451	43.381	46.218	89.599	78.312	59.764	138.076
Σύνολο προϊόντων χώρας	102.976	134.936	237.912	132.652	153.629	286.281	206.070	186.582	392.652

Πηγή: ΕΣΥΕ

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

Τιμές τρέχουσες

Ποσά σε εκατ. δρχ.

Ομάδες προϊόντων	1981			1982			1983		
	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο
A. ΦΥΤΙΚΑ	14.648	13.822	28.470	21.291	17.581	38.872	37.106	23.707	60.814
Δημητριακά	-873	4.152	3.279	-5.253	5.241	-12	2.374	9.763	12.138
Φρούτα και λαχανικά	20.959	13.465	34.369	28.482	16.511	45.003	35.481	18.505	53.986
Ζάχαρη και παρασκευάσματα	-3.989	164	-3.825	-78	199	115	145	600	746
Καφές, κακάο, τσάι, μπαχαρικά	-751	-4.104	-4.855	-1.106	-5.269	-6.375	-1.441	-7.238	-8.679
Καπνός	1.062	7.197	8.259	862	9.442	10.304	954	12.761	13.715
Ελαιούχοι σπόροι	17	-1.770	-1.753	5	-2.660	-2.655	23	-4.944	-4.921
Φυτικές υφαντικές ύλες	-82	-6.366	-6.448	-58	-5.633	-5.691	827	-7.000	-6.173
Άμυλα, ινσουλίνη, γλουτένη	-67	-84	-151	-96	-80	-176	-147	-29	-176
Καουτσούκ φυσικό	-11	-515	-526	-9	-516	-525	-32	-750	-782
Ζωοτροφές	-1.617	1.743	126	-1.468	352	-1.116	-1.708	2.038	960
B. ΖΩΙΚΑ	-23.754	-1.754	-25.508	-40.221	-4.823	-45.044	-59.718	-6.550	-66.268
Ζώοντα ζώα	-72	-385	-457	-79	-928	-1.007	-285	-1.675	-1.960
Κρέατα	-12.459	-2.216	-14.675	-24.744	-4.615	-29.359	-40.007	-5.818	-45.825
Γαλακτοκομικά και αυγά	-11.001	-271	-11.272	-15.124	58	-15.066	-19.095	625	-18.470
Δέρματα	-222	1.118	896	-274	662	388	-331	318	-13
Γ. ΑΛΙΕΙΑΣ	-481	-2.603	-3.084	-1.122	-2.942	-4.064	-451	-3.611	-4.062
Ψάρια κ.λπ.	-481	-2.603	-3.084	-1.122	-2.942	-4.064	-451	-3.611	-4.062
Δ. ΔΑΣΙΚΑ	-52	-5.395	-5.447	-33	-7.164	-7.197	-326	-10.115	-10.441
Ξυλεία και φελλός	-52	-5.395	-5.447	-33	-7.164	-7.197	-326	-10.115	-10.441
Ε. ΛΟΙΠΑ	-944	1.874	930	416	2.963	3.379	14.967	4.245	19.222
Ακατέργαστες πρώτες ύλες	-434	-30	-464	-505	113	-392	-882	10	-872
Έλαια και λίπη, παρασκευάσματα αυτών	-167	784	617	2.408	1.972	4.380	18.525	2.770	21.295
Τρόφιμα	-797	427	-370	-1.096	89	-1.007	-2.434	239	-2.194
Ποτά	454	693	1.147	-391	789	398	-234	1.226	992
Σύνολο γεωργ. προϊόντων	-10.583	5.944	-4.639	-19.669	5.615	-14.054	-8.413	7.676	-737
Σύνολο προϊόντων χώρας	-144.188	111.922	-256.110	-174.827	-204.812	-379.639	-200.910	-254.733	-455.643

Πηγή: ΕΣΥΕ

**Συγκεντρωτικός πίνακας
εξαγωγών-εισαγωγών γεωργικών προϊόντων 1983**

Κλάδος προϊόντων	Αξία (σε εκατ. δρχ.)	% του συνόλου	% των γεωργ. προϊόν.
A. Εξαγωγές			
Φυτική παραγωγή	104.397	26,6	75,6
Ζωϊκή παραγωγή	3.890	1,0	2,8
Δασική παραγωγή	140	0,03	0,1
Αλιευτική παραγωγή	2.046	0,5	1,5
Λοιπή παραγωγή	27.603	7,02	20,0
Σύνολο	138.076	35,2	100
B. Εισαγωγές			
Φυτική παραγωγή	43.582	5,1	31,4
Ζωϊκή παραγωγή	70.159	8,3	50,5
Δασική παραγωγή	10.581	1,2	7,6
Αλιευτική παραγωγή	6.109	0,7	4,4
Λοιπή παραγωγή	8.382	1,0	6,0
Σύνολο	138.813	16,3	100

Μεταβολή εξαγωγών-εισαγωγών 83/82 1982=100 (σε αξία)

Κλάδος προϊόντων	ΕΟΚ	Λοιπές χώρες	Σύνολο
A. ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
Φυτική παραγωγή	146	128	137
Ζωϊκή παραγωγή	121	117	118
Δασική παραγωγή	47	307	215
Αλιευτική παραγωγή	186	164	182
Λοιπή παραγωγή	431	139	308
Σύνολο	180	129	154
B. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			
Φυτική παραγωγή	106	121	116
Ζωϊκή παραγωγή	153	129	145
Δασική παραγωγή	601	142	145
Αλιευτική παραγωγή	105	125	117
Λοιπή παραγωγή	153	126	150
Σύνολο	137	128	133

Πηγή: Επεξεργασία προηγούμενων πινάκων

3. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφονται κατά πηγή προέλευσης και κατά δραστηριότητα οι πιστώσεις-οικονομικές ενισχύσεις που διατέθηκαν στον αγροτικό τομέα και αφορούσαν την συνέχιση προγραμμάτων ή την εφαρμογή νέων, σχετικά με τον προσανατολισμό της παραγωγής, τις διαρθρώσεις, την εγγύηση των αγροτικών προϊόντων καθώς και την συνέχιση ή εκτέλεση νέων έργων του Π.Δ.Ε. όπως αναλυτικά αναφέρονται στους επί μέρους κλάδους.

α. Από τακτικό προϋπολογισμό*

Τιμές τρέχουσες	σε εκατ. δρχ.		
Δραστηριότητες	1983	1982	1981
Φυτικής παραγωγής	3.046,4	1.686,0	1.462,8
Κτηνοτροφίας	2.568,1	718,0	508,1
Κτηνιατρικής	483,3	600,0	417,0
Αλιείας	237,1	315,0	235,4
Αποκατάσταση πληγ. από δυσ- μενείς καιρικές συνθήκες	353,0	462,0	963,0
Χαμηλότοκα	—	763,0	1.291,0
Εξισωτική αποζημίωση	6.300,0	7.320,0	5.812,0
Διάφορα	3,7	—	—
Σύνολο	12.991,6	11.864,0	10.689

Πηγή: Υπουργείου Γεωργίας.

* Πληρωμές που βαρύνουν το οικονομικό έτος (ενταλματοποίηση).

β. Από πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

Πιστώσεις (πληρωμές) που διατέθηκαν από το Π.Δ.Ε. ποσά σε εκατ. δρχ.

Δραστηριότητες	1981	1982	1983	ΜΕΤ. 83/82 82=100
A. Γεωργικά προγράμματα	1.821,9	2.233,0	1.670,7***	74,8
Γεωργικός εξηλεκτρισμός	458,2	563,1	*	—
Αγροτική οδοποιία	35,6	15,4	9,9	64,3
Κτηνοτροφία	290,0	321,8	201,9	62,7
Αναπαραγωγή φυτών κ.λπ.	25,0	35,1	387,1	1.103,1
Φυτοπαθολογία	18,3	19,4	18,1	93,3
Γεωργικές Εφαρμογές και εκπαίδευση	174,1	214,3	213,1	99,4
Έγγειος αναδιάρθρωση	137,1	238,8	30,7	12,9
Δενδροκηπευτική	82,0	52,4	125,7	239,9
Μεταποίηση και αγορές	283,4	340,8	417,8	122,6
Κτηνιατρική	219,6	285,7	134,6	47,1
Γεωργική έρευνα	42,7	33,9	*	—
Σιταποθήκες - σιλό	—	14,4	49,4	343
Διάφορα	34,3	82,0	64,5	78,6
Μελέτες έργων	21,6	15,9	17,9	112,6
B. Εγγειοβελτιωτικά	2.243,1**	2.924,0**	3.862,4	132,1
1				
Γ. Δάση	1.540,0	1.740,7	3.796,9	218,1
Δ. Αλιεία	115,4	160,5	175,0	109,3
Ε. Διοικητικές δαπάνες	257,8	371,0	381,8	102,9
Μερικό Σύνολο (Α'-Ε')	5.978,1	7.429,2	9.886,8	133,1
ΣΤ. Εγγειοβελτιωτικά Υπουργ. Δ. Έργων	2.606,6	4.544,9	4.145,7	91,2
Γενικό σύνολο (Α'-ΣΤ')	8.584,7	11.974,1	14.032,5	117,2

* Αποκεντρώθηκε

** Δεν περιλαμβάνονται δαπάνες πλημμυροπαθών 45,2 εκατ. δρχ. για το 1981 και 16,1 για το 1982.

*** Δεν περιλαμβάνεται το ποσό των 2.404 εκατ. δρχ. που διατέθηκε για αποκεντρωμένες δραστηριότητες.

Σημείωση: Αποκεντρώθηκαν επίσης το 1983 και έργα κτηνοτροφίας, αναπαραγωγής φυτών, γεωργικής εκπαίδευσης, εγγείου αναδιάρθρωσης, μεταποίησης και αγορών κτηνιατρικής κ.λπ., για τα οποία τα ποσά που διατέθηκαν, μαζί με αυτά που διατέθηκαν για τα έργα ανάπτυξης Έβρου και Δυτ. Κρήτης (αρμοδιότητας ΥΠ.Ε.Θ.Ο.) εκτιμούνται ότι ανέρχονται στο ύψος των 4.056 εκατ. δρχ.

Η εξέλιξη του προγράμματος Δημ. Επενδύσεων αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας και εγγειοβελτιωτικών Υπ. Δημ. Έργων κατά το 1983, συγκριτικά με το 1982, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Από το ποσό των 15.166 εκατ. δρχ. που είχε εγκριθεί για τα έργα και τις μελέτες, διατέθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους 14.033 εκατ. δρχ. ήτοι απορρόφηση της τάξης του 93%.

Τομέας	1982			1983		
	Εγκριθ. πίστωση	Απορρό- φηση	%	Εγκριθ. πίστωση	Απορρό- φηση	%
Εγγειοβελτιωτικά Υπ. Γεωργίας	3.365	2.924	87%	4.354	3.862	85%
Γεωργικά Προγράμματα	2.365	2.233	94%	1.724	1.671	97%
Δάση	1.920	1.741	91%	3.962	3.797	96%
Αλιεία	180	160	89%	201	175	87%
Διοικητικές δαπάνες	387	371	96%	454	382	84%
Σύνολο (Υπ. Γεωργίας)	8.217	7.529	91%	10.875	9.887	91%
Εγγειοβελτιωτικά (Υπουργ. Δημοσίων Έργων)	4.564	4.545	100%	4.291	4.146	97%
Γενικό σύνολο	12.781	11.974	94%	15.166	14.033	93%

Από το συνολικό ποσό των 14.033 εκατ. δρχ. τα 6.567,4 εκατ. ήτοι ποσοστό 47% αφορούν έργα με διεθνή χρηματοδότηση (δάνεια Διεθνούς Τράπεζας και Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων) όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

ποσά σε εκατ. δρχ.

Τομείς	Πιστώσεις (με συμμετοχή διεθνούς δα- νειοδότησης)		
	Πιστώσεις Π.Δ.Ε.	Σύνολο	
Γεωργικά Προγράμματα	1.443,5	227,2	1.670,7
— Έργα	1.427,7	225,1	1.652,8
— Μελέτες	15,8	2,1	17,9
Εγγειοβελτιωτικά έργα Υπουργείου Γεωργίας	658,1	3.204,3	3.862,4
— Έργα	572,1	3.184,0	3.756,1
— Μελέτες	86,0	20,3	106,3
Δάση	2.612,4	1.184,5	3.796,9
— Έργα	2.508,5	1.181,5	3.690,0
— Μελέτες	103,9	3,0	106,9
Αλιεία	175,0	—	175,0
— Έργα	169,2	—	169,2
— Μελέτες	5,8	—	5,8
Διοικητικές Δαπάνες Π.Δ.Ε.	381,8	—	381,8
Σύνολο Υπ. Γεωργίας	5.270,8	4.616,0	9.886,8
— Έργα	5.059,3	4.590,6	9.649,9
— Μελέτες	211,5	25,4	236,9
Εγγειοβελτιωτικά έργα Υπ. Δημοσίων Έργων	2.194,3	1.951,4	4.145,7
— Έργα	2.119,4	1.930,6	4.050,0
— Μελέτες	74,9	20,8	95,7
Γενικό σύνολο	7.465,1	6.567,4	14.032,5
— Έργα	7.178,7	6.521,2	13.699,9
— Μελέτες	286,4	46,2	332,6

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται κατά κλάδο ο αριθμός των εγκρίσεων, το ύψος των επενδύσεων και επιχορηγήσεων σε εφαρμογή του Ν. 1262/82 περί κινήτρων, κατά το 1983 στον Αγροτικό Τομέα (αρμοδιότητας ΥΠΕΘΟ).

Κλάδος	αριθ. εγκρ.	Υψος		
		επενδύσεων (χιλ. δρχ.)	Επιχορήγηση (χιλ. δρχ.)	Θέσεις εργασίας
Γεωργία	54	2.940.451	879.807	777
Κτηνοτροφία	17	284.401	88.718	62
Αλιεία	4	28.646	10.440	23
Σύνολο	75	3.253.498	978.966	862
Σύνολο τομέων χώρας	1.279	673.372.051	15.902.225	26.263

Πηγή: ΥΠΕΘΟ

γ. Από Ειδικό Λογαριασμό Εγγύησης Αγροτ. Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)

Οικονομικές ενισχύσεις που διατέθηκαν
από Κοινοτικούς Πόρους
(FEOGA Τμήμα Εγγυήσεων)

Κατά προϊόν	σε εκατ. δρχ.		
	1983*	1982	1981
Σιτηρά	6.620	8.345	1.180
Ζάχαρη	895	749	170
Ελαιόλαδο	6.561	4.955	2.686
Ελαιούχα	300	93	—
Υφαντικά	10.353	6.159	3.367
Οπωροκηπευτικά	23.454	8.711	1.262
Κρασιά	2.497	1.344	206
Καπνός	22.257	13.662	—
Λοιπά	109	149	74
Γάλα	474	122	22
Βόειο κρέας	668	183	—
Χοίρειο	2	1	—
Αυγά-πουλερικά	10	16	16
Πρόβειο κρέας	91	—	—
Εξαγωγές μεταποιημένων	232	118	—
ΕΠΕ — ΝΕΠ	1.980	18	2
Αλιεία	1	—	—
Σύνολο	76.504	44.625	8.985

* Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας

Κατά δραστηριότητα

εκατ. δρχ.

Δραστηριότητα	1983	1982	1981
Επιδότησεις εξαγωγών	8.043	5.700	1.638
Επιδότησεις παραγωγής	13.341	4.743	1.680
Δημόσια αποθεματοποίηση	312	7.316	1.632
Ενισχύσεις μεταποίησης	17.574	5.436	379
Δαπάνες πριμ	30.969	19.331	3.367
Λοιπά	6.265	2.099	289
Σύνολο	76.504	44.625	8.985

Οι οικονομικές ενισχύσεις εγγύησης που διατέθηκαν από Εθνικούς πόρους φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

ποσά σε εκατ. δρχ.

Προϊόν	1983	1982	1981
Καπνός	—	2.796	—
Σιτηρά	214	15	—
Γάλα	678	—	—
Θηλ. Αγελάδες	73	—	—
Σύνολο	965	2.811	—

Επί πλέον καταβλήθηκαν από Κοινοτικά κεφάλαια για δαπάνες επισιτιστικής βοήθειας 83 εκατ. κατά το 1983 έναντι 794 εκατ. κατά το 1982 και 210 εκατ. κατά το 1981.

Σημειώνεται επίσης ότι από την εφαρμογή των κοινωνικοδιαρθρωτικών Οδηγιών και Κανονισμών εισπράχθηκαν από την Κοινότητα κατά το 1982 και 1983 τα ποσά που εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα.

ποσά σε εκατ. δρχ.

Οδηγία ή κανονισμός	1982	1983	Σύνολο
K075/268/ΕΟΚ	950	1.055	2.005
K077/391/ΕΟΚ	17	7,8	24,8
K 1975/82/ΕΟΚ*	—	589	589
K 2908/83	—	15	15
K 355/77/ΕΟΚ	—	180,7	180,7
Σύνολο	967	1.847,5	2.814,5

* Προκαταβολή.

Δ. Από Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών* διατέθηκαν οι πιστώσεις που εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

εκατομ. δρχ.

Δραστηριότητες	1983	1982
Γεωργική έρευνα	802,1	929,7
Γεωργικές εφαρμογές	494,0	447,9
Δενδροκτητευτική	81,4	49,6
Φυτοπροστασία	99,9	153,4
Κτηνοτροφία	74,6	72,3
Κτηνιατρική	569,8	643,9
Κεντρ. Υπηρ. Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών	80,1	84,0
Γεωργοκτηνοτροφικά	360,5	566,0
Δάση		
α) Κεντρ. Υπηρ. Δασών	1.208,6	1.266,5
β) Κ.Ε.Δ.	2.800,5	2.051,5
γ) Θήρα	391,3	465,2
δ) Κτηματολόγιο	82,9	116,6
ε) Αναδασώσεις	211,9	205,7
στ) Λοιπές	114,5	118,9
Σύνολο	7.372,1	7.171,3

* Πληρωμές που βαρύνουν το οικονομικό έτος (ενταλματοποίηση).

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται το σύνολο των πιστώσεων — οικονομικών ενισχύσεων που διατέθηκαν στον αγροτικό τομέα.

Πηγή χρηματοδότησης	1983 (προσωρινά)	1982	1981
Τακτικός προϋπολογισμός	12.991,6	11.864,0	10.689,0
Πρόγραμμα Δημ. Επενδύσεων	14.032,5	11.974,1	8.584,7
Ειδικός Λογαριασμός Εγγύησης			
Αγροτικών Προϊόντων (ΕΛΕ-ΓΕΠ)	77.469,0	47.436,0	8.985,0
(Εισπράξεις από Κοινότητα)	(76.504)	(44.625,0)	(8.985,0)
Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών	7.372,1	7.171	5.831
Δακοκτονία	1.200,0	995,9	818,0
Ο.Γ.Α.*	69.437,0	54.975,0	31.991
Σύνολο	182.502,2	134.416,0	66.898,7

* Περιλαμβάνονται δαπάνες του κλάδου συντάξεων, ασφάλισης γεωργικής παραγωγής και υγείας.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΑΤΕ περιλαμβάνει κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον γεωργικό τομέα, την κάλυψη των αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των γεωργικών οργανώσεων σε κεφάλαια κίνησης και την αγορά των γεωργικών εφοδίων καθώς και τη χρηματοδότηση ειδικών δραστηριοτήτων των συνεταιριστικών Οργανώσεων και Κρατικών Φορέων (συγκέντρωση - αποθεματοποίηση γεωργικών προϊόντων) και ορισμένων κλάδων της μεταποίησης (καπνοβιομηχανίας, ιδιωτικές γεωργικές βιομηχανίες).

Οι συνολικές χορηγήσεις σε μετρητά και εφόδια το 1983 έφτασαν τα 287 δισεκατ. δρχ. και παρουσίασαν αύξηση σε σύγκριση με το 1982, κατά 28% όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα. Ειδικότερα η αύξηση των μεσοπρόθεσμων δανείων ήταν σημαντική (41%), ενώ στα βραχυπρόθεσμα δάνεια ήταν 36% και στις ειδικές πιστώσεις 22,7%. Από τα μεσ/σμα δάνεια, που κατά το 1983 έφτασαν τα 40,5 δισεκ. δρχ., μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στις χορηγήσεις για γεωργικές βιομηχανίες (87%) γεωργικά μηχανήματα (69%) αρδευτικά (53%) και κτηνοτροφία (48%).

Σημειώνεται ότι για δάνεια ορισμένων κατηγοριών μέσης και μακράς προθεσμίας τα οποία αποσκοπούν σε επενδύσεις ιδιαίτερα παραγωγικές και συντελούν στην αύξηση της παραγωγικότητας του γεωργικού τομέα και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων (αρδευτικά, παραγωγικά ζώα, εξαγορά γαιών κ.λπ.) ίσχυσε χαμηλότερο επιτόκιο (11,0%) ενώ για τα στεγαστικά που χορηγούνται σε παραμεθόριες περιοχές της Δυτικής Θράκης και στα νησιά του Αιγαίου, το επιτόκιο ήταν 8,5% και για την υπόλοιπη χώρα 11,5%.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται τα ποσά που διατέθηκαν στην γεωργία κατά την τελευταία τριετία από την ΑΤΕ.

εκατομ. δρχ.

ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Κατηγορίες δανείων	1981	1982	Μεταβολή 83/82 82=100	
			1983	82=100
Βραχυπρόθεσμα	51.920	69.212	93.961	136
α. Καλλιεργητικά ⁽¹⁾	31.627	42.501	50.151	118
β. Με ενέχυρο	764	885	1.335	151
γ. Προς οργανώσεις	19.529	25.826	42.775	164
Μέσης και μακράς διάρκειας	24.649	28.682	40.445	141
α. Γεωργικά μηχανήματα-εργαλεία	2.666	3.709	6.288	169
β. Αγορά κτημάτων	843	1.479	1.961	132
γ. Αρδευτικά	2.156	2.668	4.078	153
δ. Κτηνο-πτηνοτροφία ⁽²⁾	1.783	1.949	2.885	148
ε. Γεωργικά-κτίσματα ⁽³⁾	979	1.705	2.018	118
στ. Στεγαστικά ⁽⁴⁾	7.749	9.124	9.251	101
ζ. Λοιπές κατηγορίες	5.043	4.053	6.486	160
η. Γεωργικές Βιομηχανίες	3.430	3.995	7.478	187
Γεωργικά εφόδια	22.940	27.363	32.003	117
Ειδικές πιστώσεις	67.590	98.653	120.518	122
Αποθήκες ΑΤΕ	105	150	124	82
Σύνολο	167.204	224.060	287.051	128
ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΕ ΓΕΩΡΓ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	548	—	—	—

Πηγή: ΑΤΕ

Παρατηρήσεις

1. Τα ποσά αφορούν δάνεια μόνο σε μετρητά.
2. Αφορά την αγορά παραγωγικών ζώων, κατασκευή κτηνοτροφικών κτισμάτων και πτηνοτροφία.
3. Εκτός εκείνων της κτηνοτροφίας.
4. Περιλαμβάνει τα δάνεια για στέγαση του κανονικού προγράμματος, τα στεγαστικά για εισομόπληκτους και παραμεθωρίων.

Για τα έτη 1982, 1983 η ανάλυση των δανείων της κατηγορίας αυτής έχει ως εξής:

Δραστηριότητα	Ποσά	
	1982	1983
Αγροτική στέγαση	4.341,2	5.262
Στεγαστικά σεισμοπλήκτων	4.658,8	3.989
Αγροτουρισμός	124,0	—
Παραμεθορίων	—	10
Σύνολο	9.124,0	9.251

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται τα επιτόκια χορηγήσεων της ΑΤΕ προς του αγρότες.

Κατηγορίες δανείων και δανειζομένων	Επιτόκιο %
Καλλιεργητικά δάνεια και για προμήθεια ζωοτροφών	
α) Προς μεμονωμένους παραγωγούς	13,00
β) Προς συν/σμένους παραγωγούς με τη μεσολάβηση Συν/σμών και Ενώσεων	12,00
γ) Προς συν/σμένους παραγωγούς με τη μεσολάβηση μόνο Συν/σμών	12,25
Με ενέχυρο	
α) Προς μεμονωμένους παραγωγούς	14,00
β) Προς συνεταιρισμένους παραγωγούς	13,25
Προς Οργανώσεις (βραχ/μα και με ενέχυρο)	
α) Προς Συν/σμούς ΤΟΕΒ και ΤΕΑ	13,25
β) Προς Ενώσεις Συν/σμών	13,00
Μακροπρόθεσμα	
α) Προς φυσικά και νομικά πρόσωπα (εκτός Συν/κών Οργανώσεων)	14,00
β) Προς Συνεταιρισμούς και Ενώσεις	13,50

Β' ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

1. ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ Καλλιέργειες

α) Φυτά μεγάλης καλλιέργειας

Σιτηρά

— Η παραγωγή των χειμερινών σιτηρών κατά το 1983 ήταν πολύ μειωμένη σε σχέση με εκείνη της προηγούμενης χρονιάς. Συγκεκριμένα μειώθηκε η συγκομιδή του σκληρού σίτου κατά 24%, του μαλακού σίτου κατά 36% και της κριθής κατά 33%, που δεν δικαιολογείται από τον περιορισμό της έκτασης η οποία ήταν μειωμένη στο μαλακό σιτάρι μόνο κατά 10%, στη κριθή παρέμεινε η ίδια με το 1982, ενώ στο σκληρό αυξήθηκε κατά 7%. Οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες (παρατεταμένη ξηρασία κατά την άνοιξη και όψιμες βροχές κατά το θερισμό) που επεκράτησαν είχαν σαν αποτέλεσμα να ρίξουν πολύ τις στρεμματικές αποδόσεις, οι οποίες θεωρούνται οι χειρότερες τουλάχιστον της τελευταίας τετραετίας, ενώ παράλληλα μεγάλο μέρος της παραγωγής υποβαθμίστηκε ποιοτικά.

Αν και η πτώση της παραγωγής, κατά ένα βαθμό, συνέβαλε να ξεπεραστούν ορισμένα προβλήματα διάθεσης μαλακού και σκληρού σίτου με την ομαλοποίηση προσφοράς και ζήτησης, στην κριθή όμως η μειωμένη παραγωγή απέχει πολύ από τους στόχους για τη βελτίωση του δείκτη αυτοεφοδιασμού της κτηνοτροφίας με ζωοτροφές.

Αντίθετα με τα χειμερινά σιτηρά η καλλιέργεια του αραβοσίτου είχε ανοδική πορεία και τόσο η έκταση όσο και η παραγωγή αυξήθηκαν κατά 5% και 12% αντίστοιχα. Η αξιοποίηση περισσότερο της επισπόρου καλλιέργειας και η αντικατάσταση μέσα στα αρδευτικά δίκτυα ξηρικών καλλιεργειών συνεχίσθηκε και αυτό το χρόνο όπως συνεχίσθηκε και η αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων με την επέκταση των απλών υβριδίων.

Στο ρύζι οι στρεμματικές αποδόσεις ήταν αρκετά αυξημένες, η μείωση όμως των καλλιεργούμενων εκτάσεων ήταν αισθητή (10%) ώστε η παραγωγή να παραμείνει στα ίδια επίπεδα με εκείνης του 1982 με συνέπεια να αφήνεται ακόμη έλλειμμα στη ζήτηση της αγοράς περίπου 10 χιλ. τον.

Στους παρακάτω πίνακες περιγράφεται η εξέλιξη της καλλιέργειας των κυριότερων σιτηρών στη τετραετία 83/80.

Προϊόν	1980		1981		1982		1983*		ΜΕΤ. 83/82 82 = 100	
	έκταση	παρ.	έκταση	παρ.	έκταση	παρ.	έκταση	παρ.	έκτ.	παρ.
Σίτος σκληρός	2.291	657	2.514	654	2.872	747	3.084	568	107	76
Σίτος μαλακός	7.281	2.274	7.539	2.119	7.415	2.237	6.696	1.476	90	66
Κριθή	3.310	949	3.069	764	3.113	853	3.121	572	100	67
Αραβόσιτος	1.631	1.233	1.610	1.337	1.631	1.448	1.710	1.623	105	112
Ρύζι	170	84	151	78	155	83	139	82	90	99

* Προσωρινά στοιχεία.

Προϊόν	1980		1981		1982		1983		ΜΕΤ. 83/82 82 = 100	
	Μ.Σ.Α.	κίλά/στρεμ.	Μ.Σ.Α.	κίλά/στρεμ.	Μ.Σ.Α.	κίλά/στρεμ.	Μ.Σ.Α.	κίλά/στρεμ.	Μ.Σ.Α.	κίλά/στρεμ.
Σίτος σκληρός	287	260	260	184	260	184	260	184	71	71
Σίτος μαλακός	312	281	281	220	302	220	302	220	73	73
Κριθή	287	248	248	183	274	183	274	183	67	67
Αραβόσιτος	756	830	830	949	888	949	888	949	107	107
Ρύζι	493	517	517	590	535	590	535	590	110	110

— Ορίσθηκαν τιμές εγγύησης σύμφωνα με το Κοινοτικό καθεστώς κατά πολύ αυξημένες συγκριτικά με τις περσινές όπως φαίνεται παρακάτω:

Προϊόν	Τιμή δραχ./κιλό				
	1980	1981	1982	1983	ΜΕΤ. 83/82 82 = 100
Σίτος σκληρός	14,0	15,47	19,86	24,11	121
Σίτος μαλακός	9,0	10,73	13,22	15,73	119
Κριθή	9,4	10,15	11,93	14,26	119
Αραβόσιτος	9,4	10,15	11,93	14,26	119
Ρύζι	—	15,94	19,34	23,68	122

— Λόγω της μειωμένης παραγωγής μαλακού και σκληρού σίτου δεν έγινε συγκέντρωση για λογαριασμό της ΕΟΚ (παρέμβαση), η ΚΥΔΕΠ όμως έκανε συγκέντρωση για λογαριασμό των παραγωγών και των Συν/σμών τους τις παρακάτω ποσότητες.

Προϊόν	ποσότητα χιλ. τον.
Σίτος σκληρός	585
Σίτος μαλακός	340
Κριθή	165
Αραβόσιτος	1.090
Σύνολο	2.180

Επίσης από τα υπάρχοντα από την παρέμβαση αποθέματα μαλακού σίτου (αρτοποιήσιμα) διατέθηκε ένα μέρος τους (185 χιλ. τον.) στους κτηνοτρόφους της χώρας με σκοπό την ανάλογη μείωση των εισαγομένων ποσοτήτων αραβόσιτου ή υποκατάστατων σιτηρών.

— Οι εξαγωγές σίτου, παρά τις δυσχέρειες για διεύρυνση των αγορών τους, αυξήθηκαν σε όγκο το 1983 κατά 24,8% και των αλεύρων κατά 1,3% όπως φαίνεται παρακάτω.

	Εξαγωγές σε χιλ. τον.	
	Σίτος	Άλευρα σίτου
1980	189,2	418,2
1981	81,6	294,0
1982	390,6	303,6
1983 ⁽¹⁾	487,3	307,5

(1) Μέχρι Οκτώβριο 1983.

— Οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν το 1983 περιγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Ενισχύσεις	Μ.Μ.	Εθνική			Κοινοτική		
		1981	1982	1983	1981	1982	1983
Στους καλ/τές σκληρού σίτου των ορεινών περιοχών εκτός Κρήτης, Ηπείρου και Θράκης.	α) Δρχ./στρεμ. β) Συνολικό ποσό σε εκατ. δρχ.				352	440	598
Στους καλ/τές σκληρού σίτου λοιπών περιοχών εκτός Κρήτης, Ηπείρου, Θράκης.	α) Δρχ./στρεμ. β) Συνολικό ποσό σε εκατ. δρχ.				103,6	141,5	204,6
					105	239	442
					227,5	564,3	1.112,4
Στους καλ/τές μαλακού σίτου μόνιμους κατοίκους ορεινών περιοχών στα πλαίσια της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ	α) Δρχ./στρεμ. β) Συνολικό ποσό σε εκατ. δρχ.	200	200	200			
		440	323	410			
Στους καλ/τές μαλακού σίτου μόνιμους κατοίκους λοιπών ορεινών περιοχών.	Δρχ./στρέμ.	160	150	100			
Στους μικροκ/τές μαλακού σίτου μέχρι 50 στρ. που διέθεταν την παραγωγή τους στη παρέμβαση, βιομηχανίες και εμπόρους (Καν. 37/81/ΕΟΚ) για παραδιδόμενη ποσότητα μέχρι 120 κιλά/στρ.	α) Δρχ./κιλό β) Συνολικό ποσό σε εκατ. δρχ.	0,4	0,4	0,25			
		170,8	170,8	120			
Στους καλ/τές κριθής μόνιμους κατοίκους ορεινών περιοχών στα πλαίσια της οδηγίας 75/238/ΕΟΚ	α) Δρχ./στρεμ. β) Συνολικό ποσό σε εκατ. δρχ.	200	200	200			
		190	116	190			
Στους καλ/τές μόνιμους κατοίκους λοιπών ορεινών περιοχών	Δρχ./στρέμ.	160	150	100			
Στους μικροκαλ/τές κριθής μέχρι 50 στρεμ. που διέθεταν την παραγωγή στους στη παρέμβαση βιομηχανίες και εμπόρους κανονισμός 37/81/ΕΟΚ για το σύνολο της παραδιδόμενης ποσότητας.	α) Δρχ./κιλό β) Συνολικό ποσό σε εκατ. δρχ.	0,2	0,2				
		30	*				

* Μη διαθέσιμα.

Όσπρια και Μηδική

— Η συγκομιδή των οσπρίων κατά το 1983 σε σύγκριση με την αντίστοιχη του 1982 ήταν σημαντικά μειωμένη στα ρεβύθια (22%) και στα φασόλια (13%) λόγω κυρίως περιορισμού των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Αύξηση σημειώθηκε μόνο στην παραγωγή φακής η οποία έτσι έφθασε τα επίπεδα αυτάρκειας.

Γενικότερα η καλλιέργεια των οσπρίων αποφέρει μικρή στρεμματική πρόσοδο και παρά τον προσανατολισμό για παραγωγή η οποία να καλύπτει τις ανάγκες της εγχώριας αγοράς, τα τελευταία χρόνια μειώνεται συνεχώς. Ωστόσο δεν πρέπει να παραβλεφθεί πως η εκμηχάνιση της καλλιέργειας και η τυποποίηση των προϊόντων αυτών σημείωσε πρόοδο, και πως η καλλιέργειά τους επεκτάθηκε, σύμφωνα με το πρόγραμμα, σε ορισμένες ορεινές περιοχές.

— Η μηδική εξακολούθησε και το 1983 τη πτωτική τάση των τελευταίων χρόνων. Οι εκτάσεις που καλλιεργήθηκαν ήταν λιγότερες από εκείνες του 1982 κατά 8% και η παραγωγή μειώθηκε κατά 4%. Διαπιστώνεται στροφή των παραγωγών προς τις καλλιέργειες καλαμπόκι και κυρίως βαμβάκι και οι φυτείες μηδικής δεν ανανεώνονται, μ' όλες τις δυσάρεστες συνέπειες στην εξεύρεση σανών καλής ποιότητας για τη κτηνοτροφία.

Στους παρακάτω πίνακες περιγράφονται οι εξελίξεις της τετραετίας 80-83, που συνέβηκαν σ' αυτά τα προϊόντα.

Προϊόν	1980	1981	1982	1983*	Μετ. 83/82 82 = 100
	Έκταση	Έκταση	Έκταση	Έκταση	Έκταση
Φασόλια	338,2	290,0	270,2	235,0	87
Ρεβύθια	163,1	129,1	114,8	98,0	85
Φακή	40,0	39,6	45,1	62,2	138
Λαθούρι	13,9	8,9	14,5	13,8	95
Μηδική	1.979,0	1.926,9	1.942,0	1.793,0	92

Προϊόν	1980	1981	1982	1983*	Μετ. 83/82 82 = 100
	Παραγ.	Παραγ.	Παραγ.	Παραγ.	Παραγ.
Φασόλια	43,4	39,0	37,0	32,3	87
Ρεβύθια	18,2	13,8	13,4	10,5	78
Φακή	4,7	4,7	3,7	6,4	173
Λαθούρι	1,4	0,6	1,5	1,4	93
Μηδική	2.062,0	1.854,4	1.900,0	1.830,0	96

* Προσωρινά στοιχεία

Μ.Σ.Α. κιλά/στρεμ.

Προϊόν	1980	1981	1982	1983	Μετ. 83/82 82 = 100
Φασόλια	128	134	137	137	100
Ρεβύθια	110	107	117	107	91
Φακή	118	119	82	103	126
Λαθούρι	100	67	103	101	98
Μηδική	1.042	962	978	1.020	104

Έγινε συγκέντρωση οσπρίων για λογαριασμό των παραγωγών, στις παρακάτω ποσότητες:

Προϊόν	Εσοδείας τον.	
	1982	1983
Φασόλια	1.125	1.156
Ρεβύθια	1.038	847
Φακή	1.096	3.137
Λαθούρι	408	1.583

Ορίσθηκαν τιμές εξαγοράς για τα φασόλια τα ρεβύθια και τη φακή σημαντικά μεγαλύτερες από εκείνες του έτους 1982.

Στοιχεία αναγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Δραχμές ανά κιλό

Προϊόν		1980	1981	1982	1983	Μετ. 83/82 82 = 100
Φασόλια	— Γίγαντες	—	63	76	84	110
	— Μεγαλόσπερμα	46	52	62	68	110
	— Μεσόσπερμα	39	48	58	64	110
	— Μικρόσπερμα	35	44	53	58	109
Ρεβύθια	— Μεγαλόσπερμα	42	51	61	67	110
	— Μεσόσπερμα	35	42	50	55	110
	— Μικρόσπερμα	29	35	42	47	112
Φακή	— Πλατύσπερμη	41	51	64	70	109
	— Λεπτόσπερμη	38,5	48	60	66	110
Λαθούρι	— Βρώσιμο	—	37	54	59	109

Βαμβάκι

Κατά το 1983 έγινε ένα σημαντικό βήμα για τη προσέγγιση του στόχου, τους 5/ετούς προγράμματος, των 2.000 χιλ. στρεμ. καλλιεργούμενης με βαμβάκι έκτασης και των 540 χιλ. τον. παραγωγής συσπόρου προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της Ελληνικής βαμβακοβιομηχανίας και να εξακολουθήσει η συνετή εξαγωγική πολιτική των τελευταίων ετών. Η ανταπόκριση των παραγωγών στο στόχο εξελίσσεται θετικά διότι τα μέτρα πολιτικής για το προϊόν αυτό πέτυχαν υψηλές τιμές και ενισχύσεις στα πλαίσια της Κοινοτικής οργάνωσης της αγοράς του προϊόντος, ενώ δόθηκαν παράλληλα σημαντικά κίνητρα για την επέκταση του θεσμού των ομαδικών καλλιεργειών. Επίσης η ενίσχυση του εισοδήματος των παραγωγών και η βελτίωση των όρων χρηματοδότησης, ενθαρρύνουν τον εκσυγχρονισμό των εκμεταλλεύσεων και την ευκολότερη διάδοση μεθόδων και μέσων (επέκταση της εκμηχάνισης, καταπολέμηση των εχθρών και ασθενειών κ.λπ.).

Το 1983 η καλλιεργούμενη έκταση, σε σχέση με το 1982, αυξήθηκε κατά 311 χιλ. στρεμ. ήτοι κατά 22% και το σύνολο της παραγωγής συσπόρου έφθασε τους 400 χιλ. τον. ήτοι αυξήθηκε κατά 27%. Ωστόσο οι στρεμματικές αποδόσεις που ήταν λίγο υψηλότερες από εκείνες του 1982, δεν πλησίασαν τα ικανοποιητικά επίπεδα. Αυτό οφείλεται στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που ακολούθησαν την πρώτη ανάπτυξη των φυτών (πολλές βροχές κυρίως Ιούνιο-Ιούλιο, δροσερό καλοκαίρι) αλλά και στις σοβαρές εντομολογικές προσβολές (πράσινο σκουλήκι) που εκδηλώθηκαν στις κύριες βαμβακοπαραγωγικές περιφέρειες. Αντίθετα η συλλογή του βαμβακιού πραγματοποιήθηκε στο 75-80% με ευνοϊκές καιρικές συνθήκες και το προϊόν ήταν καλής ποιότητας.

Στον ακόλουθο πίνακα δίδονται στοιχεία για τη καλλιέργεια του βαμβακιού στη τετραετία 83/80.

Δραστηριότητες	1980	1981	1982	1983	Μετ. 83/82 82 = 100
Τιμή εγγύησης - ελαχ. τιμή (δρχ./χιλ.)	38	48	54,4	68	125
Εισοδηματική ενίσχυση (δρχ./χιλ.) μέση τιμή	5,64	19,43	25	19	76
Ύψος Κρατικής δαπάνης (εκατ. δρχ.)	1.986	1.342	450	410	91
Ύψος Κοινοτικής δαπάνης* (εκατ. δρχ.)	—	7.270	8.338	7.600 ¹	91
Εμπορική τιμή στον παραγωγό**	—	59,0	62,0	88 ³	142
Επιδότησεις μηχ/των και εκκ/ρίων (εκατ. δρχ.)	34	73	40	653	1.632
Καλλιεργηθείσα έκταση χιλ/στρε.	1.411,8	1.274	1.369	1.680	123
Παραγωγή συσπόρου βαμβ. (χιλ/τον.)	352	352	316	400 ²	127
Μέση στρ. απόδ. (χιλ/μα/στρεμ.)	250	276	231	238 ²	103
Αριθμός συλ/κών μηχανών	1.020	1.060	1.073	1.270	118
Έκταση συλ/θείσα μηχανώς (χιλ. στρ.)	750	751	830	1.092	132
Ομάδες Κοινής Καλ/ας, αριθμός	46	40	13	129	992
Καλ/θείσα έκταση από ομάδες (χιλ. στρ.)	32,5	20	10	158	1.580
Δαπάνη αγοράς μηχ. (εκατ. δρχ.)	151	186,3	72,7	1.282	1.763

Πηγή: Οργανισμός Βάμβακος.

¹ Πρόβλεψη

² Εκτιμήσεις

³ Μέχρι 31.3.84

* Αφορούν τα χρήματα για την αντίστοιχη του έτους εσοδεία

** Αφορούν εμπορικές περιόδους 81/82, 82/83, 83/84

Αξιοσημείωτο είναι ότι η εμπορία του βαμβακιού γίνεται από τις εκκοκιστικές επιχειρήσεις σε τιμές ανώτερες της ελάχιστης τιμής της ΕΟΚ. Αυτό οφείλεται στην αυξημένη ζήτηση, ιδιαίτερα καλών ποιοτήτων συσπόρου και στην υψηλή νηματοποιητική αξία του Ελληνικού βαμβακιού. Παράλληλα οι τιμές στο παραγωγό προστατεύονται με έλεγχο που διενεργεί ο Οργανισμός Βάμβακος κατά την είσοδο του συσπόρου στα εκκοκιστήρια.

— Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η συνεργασία με τις Συν/κές οργανώσεις που απέδωσε τις παρακάτω, για το 1983, αξιόλογες δραστηριότητες.

(1) Τη συγκέντρωση του σύσπορου βαμβακιού, για λογαριασμό των παραγωγών, από τις συνεταιριστικές οργανώσεις, σε ποσοστό 50% του συνόλου της παραγωγής, έναντι του 40% έτους 1982, αύξηση λόγω της έγκαιρης και απεριόριστης χρηματοδότησης που συνέβαλε στην εξισορρόπηση της αγοράς.

(2) Στη προσπάθεια τα μεγάλα και ακριβά μηχανήματα (κυρίως συλλεκτικές μηχανές) της βαμβακοκαλλιέργειας να περάσουν στους γεωργικούς συν/σμούς ώστε να εξυπηρετήσουν περισσότερους αγρότες, δόθηκαν κατά το 1983, 153 νέες συλλεκτικές μηχανές σε 58 γεωργικούς συν/σμούς που αναγνωρίστηκαν και σαν ομάδες παραγωγών σύμφωνα με τα κοινοτικά δεδομένα. Η προσπάθεια αυτή στέφθηκε από επιτυχία, και συσπείρωσε τους αγρότες γύρω στο Συνεταιρισμό τους.

(3) Ολοκληρώθηκε η διαδικασία εγκατάστασης τριών (3) νέων Συνεταιριστικών εκκοκιστηρίων στις περιοχές Μεσολογίου, Δομοκού και Τρικάλων, που προβλέπεται να λειτουργήσουν στη νέα εκ/κή περίοδο 1984/85.

Για πρώτη φορά αναλήφθηκε προσπάθεια αποχνώωσης του βαμβακόσπορου σποράς από τις Ενώσεις Γεωργικών Συν/σμών Λειβαδιάς - Λάρισας με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας.

— Στα πλαίσια των λοιπών, σημαντικών επίσης δραστηριοτήτων, αναφέρονται:

(1) Η προώθηση της εκμηχάνισης της βαμβακοκαλλιέργειας με τη διάθεση 44 νέων συλλεκτικών μηχανών (στο σύνολο 197 μαζί με τις 153 συνετ/κές) σε ισάριθμες ομάδες παραγωγών και οι οποίες επιδοτήθηκαν μέσα στα πλαίσια των κοινοτικών κανονισμών. Έτσι το σύνολο των λειτουργούντων συλλεκτικών μηχανών στη χώρα ανήλθε σε 1.270 ήτοι αυξήθηκε κατά 18% έναντι του 1982. Το βαμβάκι μηχανοσυλλογής ανήλθε σε 255 χιλιάδες τόν. σύσπορου ήτοι στο 64% περίπου της πραγματοποιηθείσης παραγωγής.

(2) Η καλλιέργεια νέων παραγωγικών ποικιλιών βαμβακιού πάνω σε δύο άξονες, ανθεκτικών ποικιλιών στην αδρωμύκωση για τα διαμερίσματα Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας και πρώιμων ποικιλιών για τα διαμερίσματα Μακεδονίας και Θράκης. Δηλαδή εκτός την αύξηση της παραγωγικότητας επιδιώκεται και η παράλληλη εφαρμογή ζωνών καλλιέργειας που θα συμβάλλουν στην τυποποίηση του βαμβακιού (ποικιλίες με όμοια τεχνολογικά χαρακτηριστικά).

Τεύτλα

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις ζαχαροτεύτλων κατά το 1983 υπολείφθηκαν του στόχου κατά 13 χιλ. στρεμ. ήτοι κατά 5,2%, όμως ο καλός καιρός που επεκράτησε κατά την ανάπτυξη των φυτών ευνόησε την απόδοση των τεύτλων σε σακχαρικό τίτλο και η παραγωγή ζάχαρης, σαν τελικό προϊόν, να διατηρηθεί στο ύψος του 1982 που είναι και το επίπεδο αυτάρκειας της χώρας (300 χιλ. τον. ζάχαρη).

Οι εξελίξεις αυτές δεν απείχαν πολύ από την πολιτική που ακολουθείται, επειδή δε η δυναμικότητα των εργοστασίων είναι λίγο μεγαλύτερη (320 χιλ. τον. ζάχαρη) έχει προχωρήσει η διαδικασία στην ΕΟΚ για την αύξηση της ζάχαρης ποσόστωσης Α', σ' αυτό το επίπεδο που αξιοποιούνται πλήρως τα εργοστάσια της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης. Η ποσότητα αυτή αντιστοιχεί σε 440 χιλ. στρ. περίπου καλλιεργήσιμης έκτασης.

Μέσα στο 1983 με την εφαρμογή του προγράμματος της γενετικής έρευνας παραγωγής ντόπιων και υβριδίων ζαχαροτεύτλων επισημάνθηκαν δύο ποικιλίες πολύσπερμες οι οποίες από το 1984 θα καλλιεργούνται. Η έρευνα που έχει ξεκινήσει προς την κατεύθυνση αυτή έχει καλές προοπτικές και συνεχίζεται.

Στον ακόλουθο πίνακα περιγράφονται οι εξελίξεις που σχετίζονται με την καλλιέργεια των τεύτλων (παραγωγή, τιμές κ.λπ.).

Δραστηριότητες	Μ.Μ.	Μεταβ.				
		1980	1981	1982	1983	83/82=100
Καλλιερ/θείσα έκταση	χιλ./στρ.	282	423	408	386	94,8
Παραγωγή ζαχ/τλων	χιλ./τον.	1.457	2.560	2.548	2.410	94,6
Παραγωγή ζάχαρης	» »	174	323	296	298	100,5
Μ.Σ.Α.	Κιλ./στρ.	5.166	6.048	6.252	6.238	99,8
Μέσος ζαχαρ. τίτλος (POL)	%	15,03	15,37	14,47	15,19	105
Μέσο στρεμματοζάχαρο	Κιλ./στρ.	777	930	905	948	104,7
Τιμή εξαγοράς στο μέσο POL	Δρχ./τον.	1973	2.559	2.607	3.127	120,0
Τιμή εξαγοράς σε POL 16%	» »	2.100	2.750	3.020	3.370	111,6

* Προσωρινά στοιχεία.

Καπνός

— Η παραγωγή καπνού το 1983 ήταν μειωμένη κατά 11,8% συγκριτικά με το 1982. Αυτό οφείλεται τόσο στη μείωση του αριθμού των εκμεταλλεύσεων (2,3%) και στο περιορισμό της καλλιεργούμενης έκτασης (0,3%), όσο και στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που μείωσαν τη μέση στρεμματική απόδοση και σε ορισμένες περιπτώσεις υποβάθμισαν και την ποιότητα του προϊόντος.

Από τον παρακάτω πίνακα στον οποίο φαίνεται αναλυτικά, η, κατά ποικιλία, εξέλιξη της καλλιέργειας καπνού, διαπιστώνονται τα εξής συγκριτικά με το 1982.

(1) Στις προβληματικές ποικιλίες τσεμπέλια και μαύρα, ενώ σημειώθηκε μεταξύ των ετών 1982-1983 μείωση των εκμεταλλεύσεων και των καλλιεργούμενων εκτάσεων σε ποσοστά από 2,1% έως 2,4%, αντίθετα οι στρεμματικές αποδόσεις, στο ίδιο διάστημα, αυξήθηκαν, γεγονός που αποδίδεται στις υπερβολικές λιπάνσεις και αρδεύσεις, με συνέπεια την υποβάθμιση της ποιότητάς τους.

(2) Στα καπνά Virginia σημειώθηκε αύξηση της παραγωγής τους με προοπτική να αντικαταστήσουν τις προβληματικές ποικιλίες καπνού, διότι η ποικιλία αυτή έχει έντονη ζήτηση στο εμπόριο και η καλλιέργειά της είναι δυνατή στις εδαφολογικές συνθήκες της χώρας.

(3) Στις περισσότερες εξαγωγίμες ποικιλίες η παραγωγή μειώθηκε αισθητά παρά την επιδιωκόμενη αύξηση (π.χ. Μπασμάς 32,1%).

(4) Η αύξηση της παραγωγής καπνών Μπέρλεϋ (23,7%) ήταν σημαντική παρά τον προσανατολισμό για συγκράτηση της παραγωγής στα επίπεδα των τελευταίων ετών.

(5) Εκτός από τη συνολική μείωση της εσοδείας κατά το 1983 η σύνθεση της παραγωγής χειροτέρευσε και ποικιλίες μη επιθυμητές έδωσαν περισσότερη παραγωγή αυξάνοντας τα προβλήματα της εμπορίας τους.

Επισημαίνεται ότι το οξύ πρόβλημα των ποικιλιών καπνού εσωτερικής κατανάλωσης αναμένεται να επιλύσει το τομεακό πρόγραμμα καπνού με το οποίο προβλέπεται η βελτίωση των κέντρων επεξεργασίας καπνών ανατολικού τύπου, Μπέρλεϋ και Βιρτζίνια, η εγκατάσταση ξηραντηρίων για καπνά Βιρτζίνια, η κατασκευή απεντομωτηρίων αποθηκευτικών χώρων κ.λπ. με ένα γενικό στόχο την αναδιάρθρωση των καλ/νων ποικιλιών, τη χωροταξική αναδιάταξη και τη βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος. Στις δαπάνες του προγράμματος θα συμμετέχει η Κοινότητα με 50%, 20% θα είναι από Εθνικούς πόρους και 30% θα βαρύνει τον φορέα του έργου.

Ποικιλίες	Αριθμός εκμεταλλεύσεων				Καλ/θεία έκταση στρεμ.				Παραγωγή τόνοι			
	1981	1982	1983	ΜΕΤ. 83/82 %	1981	1982	1983	ΜΕΤ. 83/82 %	1981	1982	1983 ¹	ΜΕΤ. 83/82 %
Μπασμάς	29.121	29.227	28.973	- 0,9	216.066	220.383	218.970	- 0,6	21.272	22.993	15.603	-32,1
Κατερίνης	7.355	7.845	8.226	+ 4,9	84.699	93.359	100.679	+ 7,8	13.017	14.364	9.170	-36,2
Καμπά Κουλάκ κλασσικά	16.048	18.935	18.484	- 2,4	168.099	210.498	201.188	- 4,4	24.485	25.507	10.446	-29,3
α) Κ. Κουλάκ μη κλασσικά	7.757	6.108	4.480	-26,6	56.802	46.363	32.845	-29,2	7.584	6.166	4.121	-33,2
β) Ελασσόνας - Τραπεζούντας	5.018	1.928	1.486	-22,9	47.110	14.394	10.980	-23,7	6.504	2.692	1.336	-50,4
Σμύρνης-Φλ. Κ63	5.794	5.685	5.379	- 5,4	41.861	42.368	40.942	- 3,4	6.247	5.202	6.209	+19,3
Μυρ. Αγρινίου	1.085	1.006	964	- 4,2	7.787	7.449	7.182	- 3,6	1.313	1.088	898	-17,5
Ζήνωνορωδάτα	19.006	18.244	18.171	-	163.279	158.659	156.272	- 1,5	19.497	17.082	19.172	+12,3
Τσεμπέλια	7.449	7.012	6.841	- 2,4	62.318	63.043	61.582	- 2,3	6.743	6.941	8.227	+18,5
Μαύρα	2.624	2.863	3.568	+24,6	62.455	73.273	96.061	+31,1	20.665	21.245	26.285	+23,7
Μπέρλεϋ	5	3	4	+33,3	410	269	440	+63,6	76	42	73	+73,8
Βιρτζίνια												
Σύνολο	101.262	98.856	96.603	- 2,3	910.886	930.058	927.141	- 0,3	127.403	125.322	110.540	-11,8

¹ Δηλωθείσα από τους παραγωγούς.

— Οι αγορές καπνών, ελεύθερες με το καθεστώς της ΕΟΚ, εξελίχθηκαν ευνοϊκά και η εσοδεία του 82 απορροφήθηκε εξ ολοκλήρου, ενώ διακινήθηκε και μία σημαντική ποσότητα καπνών παλαιάς εσοδείας (προ του 1980). Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι η παρεμβολή των Συν/κών Οργανώσεων στο εμπορικό κύκλωμα αυξήθηκε κατά 212%. Οι αγορές και τα αποθέματα καπνού φαίνονται στους παρακάτω πίνακες:

Αγορές καπνών

χιλ. τον.

Φορέας	Εσοδείας 81	Εσοδείας 82	Μετ. 82/81 81 = 100
Καπνοβιομηχανίες	12.487	9.796	78
Καπνεμπόριο	76.402	71.652	94
ΕΟΚ (παρέμβαση κ.λπ.)	16.258	7.267	44
Συν/σμοί καπν/γών	9.757	30.467	312
Σύνολο	114.904	119.182	104

Αποθέματα καπνών (31.12.83)

χιλ. τον.

Τύπος	1980	1979	Λοιπών ετών	Σύνολο	Ποσο- στό %	Ποσότητα διακι- νηθείσα το 1983
Εξαγωγίμα	17,9	18,2	12,7	48,8	52,5	9,6
Εσωτερικής καταν/σης	19,3	14,9	10,0	44,2	47,5	4,5
Σύνολο	37,2	33,1	22,7	93,0	100,0	14,1

— Ενώ οι εξαγωγές καπνών κατά το 1983 αυξήθηκαν σε όγκο, συγκριτικά με τις αντίστοιχες του 1982, κατά 12,2%, εν τούτοις η συνολική αξία τους ήταν μικρότερη κατά 7,9% διότι οι Έλληνες εξαγωγείς είχαν την ευχέρεια να προσφέρουν τα ελληνικά καπνά σε τιμές χαμηλές εξ αιτίας των διευκολύνσεων που τους παρέχονται. Από το σύνολο των εξαγωγών 6,5 χιλ. τον. περίπου εξήχθηκαν από τις Συν/κές Οργανώσεις των παραγωγών. Από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα φαίνεται ότι οι καλύτεροι πελάτες ελληνικών καπνών είναι οι χώρες της Ανατ. Ευρώπης (36,4%) και ακολουθούν οι ΕΟΚ (23,5%) και Η-ΠΑ (15,3%).

Εξαγωγές καπνών

Ομάδες Χωρών	Ημερολογιακό έτος 1982		Ημερολογιακό έτος 1983		Μεταβολή επί τοις % 1983 έναντι 1982	
	Ποσότητα Χιλ. τόν.	%	Αξία Εκατ. \$	%	Ποσότητες	Αξίες
Η.Π. Αμερικής	10,4	14,3	43,1	20,0	+ 18,7	- 8,8
Χώρες Ε.Ο.Κ.	15,3	21,0	49,1	22,8	+ 25,2	- 1,3
Λοιπές Χώρες Ο.Ο.Σ.Α.	6,1	8,4	22,4	10,4	+ 35,2	+ 8,2
Χώρες Ανατ. Ευρώπης	25,9	35,5	60,0	27,9	+ 15,4	- 6,1
Χώρες Μέσης Ανατολής	12,9	17,7	34,9	16,2	- 69,7	- 69,9
Χώρες Αφρικής	1,1	1,4	1,7	0,8	+ 336,7	+ 289,3
Λοιπές Χώρες	1,2	1,7	4,1	1,9	+ 188,0	+ 211,2
Σύνολο	72,9	100,0	215,3	100,0	+ 12,2	- 7,9

ΠΗΓΗ: Εθνικός Οργανισμός Καπνού.

— Οι μέσες τιμές που απόλαυσε ο παραγωγός κατά ποικιλία για την εσοδεία 1982 ήταν αυξημένες, ανάλογα με τη ποικιλία, από 12% έως 26% σε σχέση με την εσοδεία 1981 (συμπεριλαμβανομένης και της επιδότησης). Για την εσοδεία 1983 οι θεσμικές τιμές (τιμή στόχου) της ΕΟΚ, σε σχέση με την εσοδεία 1982, καθορίσθηκαν αυξημένες κατά 12,2% για τα Τσεμπέλια — Μαύρα έως 20,1% για τη ποικιλία Μπασμάς χωρίς να υπολογισθεί η συμβολή της Εθνικής επιδότησης που δίδεται βάσει του Κ. 37/81/ΕΟΚ. Στο παρακάτω πίνακα φαίνονται οι μέσες σταθμισμένες τιμές παραγωγού της τριετίας 82/80 και η τιμή στόχου για την εσοδεία του 1983.

Ποικιλίες	Εσοδεία 83					
	Εσοδ. 1980 Δρχ/kg	Εσοδ. 1981 ¹ Δρχ/kg	Εσοδ. 1982 ¹ Δρχ/kg	Μετ. 82/81 81=100	Τιμή στό- χου ΕΟΚ Δρχ/kg	Εθνική επιδότηση Δρχ/kg
Μπασμάς	287,8	375,5	421,9	112	421,1	25,0
Σαμψούς και παρόμοιες ποικιλίες	232,8	276,1	334,6	121	361,0	13,3
Κ. Κουλάκ κλασσικά	169,9	209,9	265,4	126	320,2	11,5
α) Κ.Κ. μη κλασσικά	—	170,7	211,4	124	250,3	11,4
β) Μυρ. Σμύρνης, Ελασσόνας, Τραπεζούς, Φ1	—	201,5	228,4	113	»	»
Μυρ. Αγρινίου	192,2	236,5	295,4	125	321,4	15,0
Ζιχνομυρωδάτα	189,5	241,1	289,6	120	331,0	11,6
Τσεμπέλια	193,4	240,2	290,1	118	317,8	—
Μαύρα	173,6	205,6	243,1	118	310,2	—
Μπέρλεϋ	109,4	165,8	166,1	101	167,6	6,7
Βιρτζίνια	135,5	158,7	191,3	122	256,5	—

1. Έχει προστεθεί και η αντίστοιχη εθνική ενίσχυση.

Σημειώνεται ότι για τα καπνά εσοδ. 1982 εισπράχθηκαν από τη Κοινότητα υπό μορφή πριμ και επιστροφές εξαγωγών το ποσό των 22,2 δισεκατ. δρχ.

β) Δενδρώδεις καλλιέργειες

Εσπεριδοειδή

Η παραγωγή εσπεριδοειδών το 1983 σε σχέση με το 1982 σημείωσε αισθητή μείωση στα πορτοκάλια 7% και μανταρίνια (−3%), ενώ στα υπόλοιπα, λεμόνια (+5%), κίτρα (+2%), γκρέηφ φρουτ (+3%) ήταν ελαφρά αυξημένη. Στα πορτοκάλια, όμως στη φετινή περίοδο εκτός από τη μειωμένη παραγωγή παρουσιάστηκε και υποβάθμιση στην ποιότητα. Αυτό αποδίδεται αφ' ενός μεν

στις καιρικές συνθήκες που επεκράτησαν, όπου περίοδοι βροχόπτωσης εναλλάσσονταν με περιόδους ηλιοφάνειας και υψηλής θερμοκρασίας ασυνήθιστης για την εποχή της ωρίμανσης των καρπών, αφ' ετέρου σε ορισμένα φυσιολογικά αίτια, όπως η βράχυνση του χρόνου από την καρπόδεση μέχρι την ωρίμανση. Έτσι η αγορά τροφοδοτήθηκε με πορτοκάλια μέτριας ποιότητας, η εξαγωγή τους ήταν δυσχερής και η συνολική εξαχθείσα ποσότητα περιόδου 83/84 υπολείφθηκε της αντίστοιχης περιόδου 82/83 κατά 6% και απέχει πολύ από το στόχο. Αντίθετα στα λεμόνια οι εξαγωγές μετά την μεγάλη πώση της περιόδου 82/83 αυξήθηκαν κατά 31%, παρά το γεγονός ότι η λεκάνη της Μεσογείου και κυρίως η Ισπανία είχε αυξημένη λεμονοπαραγωγή και πολύ ανταγωνιστική από την άποψη τιμών.

Ωστόσο παρά τα γενικότερα προβλήματα διάθεσης των εσπεριδοειδών οι τιμές που απόλαυσε ο παραγωγός ήταν ικανοποιητικές για τα λεμόνια, μανταρίνια και πολύ αυξημένες για τα πορτοκάλια (40%) σε σχέση με το 1982. Σ' αυτό συνετέλεσε η τιμή μονάδος στην πραγματοποιηθείσα απόσυρση που ήταν, σε σχέση με το 1982 αυξημένη στα πορτοκάλια 54% (έφθασε τις 16,20 δρχ/κιλό) και στα λεμόνια 35% (έφθασε τις 19,53 δρχ/κιλό).

Νωπά φρούτα και ξηροί καρποί

— Η παραγωγή νωπών φρούτων ήταν πολύ αυξημένη το 1983 σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, όχι μόνο πέρα από τα κανονικά επίπεδα παραγωγής, αλλά στα περισσότερα απ' αυτά σημείωσε ρεκόρ.

Σ' αυτό συνετέλεσε κυρίως ο καλός καιρός που επεκράτησε κατά τη περίοδο της ανθοφορίας.

Συγκεκριμένα η παραγωγή κερασιών αυξήθηκε σε σχέση με το 1982 κατά 61%, βερικόκκων κατά 56%, αχλαδιών κατά 13%, μήλων κατά 17%, ροδάκινων κατά 2% κ.λπ. Πλην όμως οι αυξημένες προσβολές από ασθένειες και έντομα λόγω βροχοπτώσεων στο στάδιο της συγκομιδής υποβάθμισαν την ποιότητα. Έτσι και οι εξαγωγές ήταν πολύ μειωμένες (−32%) στα ροδάκινα, (−65%) στα μήλα εκτός από τις εξαγωγές βερικόκκων που αυξήθηκαν κατά 17%.

Στις μέσες σταθμισμένες τιμές παραγωγού πολύ καλά πληρώθηκαν τα μήλα, αχλάδια, ροδάκινα (αυξήθηκαν περίπου κατά 20-30%) ενώ σημειώθηκε μείωση στις τιμές βερικόκκων (−10%) και κερασιών (−29%).

Οι τιμές στην απόσυρση των οπώρων αυξήθηκαν σημαντικά σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο π.χ. στα ροδάκινα 32% (έφθασε τις 16,09 δρχ/κιλό), στα αχλάδια 16% (έφθασε τις 9,4 δρχ/κιλό), στα μήλα 17% (έφθασε τις 9,65 δρχ/κιλό).

— Η παραγωγή ξηρών καρπών ήταν αυξημένη στα φυστίκια (62%) αμύγδαλα (25%) και σύκα (3%) και μειωμένη στα φουντούκια (−10%) καρύδια

(-5%) και κάστανα (-4%). Η διάθεση των αμύγδαλων στη φετινή περίοδο ήταν απρόσκοπτη και σε πολύ καλές τιμές (ανώτερες κατά 40% της περιόδου 82) κι αυτό διότι στη διεθνή αγορά διακινήθηκε μειωμένη ποσότητα και τα ελληνικά αμύγδαλα δεν είχαν δυσκολίες στην εξαγωγή τους.

Ελαιοκομικά

Η παραγωγή των ελαιοκομικών προϊόντων σημαδεύεται από το φαινόμενο της παρενιαυτοφορίας και η φετινή χρονιά ήταν το έτος της μειωμένης παραγωγής. Έτσι η πτώση της παραγωγής τους κατά 30% περίπου ήταν μέσα στις προβλέψεις. Το μέσο ετήσιο ύψος της παραγωγής ελαιολάδου της τελευταίας τετραετίας (275 χιλ/τον.) έχει αυξηθεί και οφείλεται στο γεγονός ότι νέες φυτείες που δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια εισέρχονται σταδιακά στην παραγωγή.

Οι εξαγωγές ελαιολάδου σε αξία μέσα στο 1983 αυξήθηκαν εντυπωσιακά (161%) σε σχέση με το 1982 και βοήθησαν πολύ στην μείωση του ελλείμματος του εμπορικού γεωργικού ισοζυγίου. Στις επιτραπέζιες ελιές οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 13% ήδη όμως οι προοπτικές είναι ευνοϊκές και η ζήτηση αυξημένη στην αγορά κυρίως των Ανατολικών Χωρών. Η ευνοϊκή εξέλιξη στην αγορά των ελαιοκομικών προϊόντων είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση των μέσων σταθμισμένων τιμών παραγωγού κατά 26% και 24% του ελαιολάδου και της επιτραπέζιας ελιάς αντίστοιχα. Παράλληλα στο ελαιόλαδο η ενίσχυση από την ΕΟΚ του μεν παραγωγού αυξήθηκε κατά 32% (ήτοι έφθασε στις 17,07 δρχ/κιλό) του δε καταναλωτή κατά 34% (ήτοι έφθασε στις 19,50 δρχ/κιλό).

Παρακάτω ακολουθούν πίνακες με τους οποίους δίδονται στοιχεία για τις δενδρώδεις καλλιέργειες σε ότι αφορά την παραγωγή, τις εξαγωγές, τις τιμές κ.λπ.

Παραγωγή, χιλ. τον.

Είδος προϊόντος	1980	1981	1982	1983 ⁺	Μετ. 83/82 82 = 100
Πορτοκάλια ⁽¹⁾	507,0	726,3	738,7	690,7	93
Λεμόνια ⁽¹⁾	181,0	214,0	178,8	187,7	105
Μανταρίνια ⁽¹⁾	32,0	49,0	60,8	58,0	97
Γκρέηπ-Φρουτ ⁽¹⁾	1,5	3,3	3,7	3,8	103
Κίτρα	1,9	1,2	1,5	1,8	120
Αμύγδαλα	41,0	52,4	38,0	47,6	125
Φουντούκια	8,8	9,1	8,3	7,5	90
Φυστίκια	2,5	2,3	1,6	2,6	162
Καρύδια	22,6	22,2	21,5	20,5	95
Κάστανα	14,3	13,8	13,3	12,8	96
Σύκα	49,4	41,1	38,4	39,5	103
Ροδάκινα	398,6	472,6	475,5	484,0	102
Βερίκοκα	96,0	104,9	90,4	141,0	156
Κεράσια	17,8	22,8	18,0	29,0	161
Δαμάσκηνα	2,9	3,0	2,7	2,6	96
Μήλα	261,0	337,0	264,8	310,0	117
Αχλάδια	111,0	142,8	129,0	146,0	113
Ελιές επιτραπ.	87,0	75,5	107,5	75,0	70
Ελαιόλαδο ⁽¹⁾	330,0	230,0	324,4	231,0	71

+ Προσωρινά στοιχεία.

(1) Αφορούν περιόδους 1980/81, 81/82, 82/83 και 83/84

Φυτεύσεις δένδρουλλίων,					χιλιάδες φυτά
a/a	Είδος δένδρουλλίου	1980	1981	1982	Μετ. 83/82 82 = 100
1.	Πορτοκαλιάς	274,6	290,0	212,3	189,1
2.	Λεμονιάς	102,0	112,0	110,6	102,1
3.	Μανταρινιάς	119,2	213,0	118,8	135,3
4.	Γρέπη-Φρουτ	4,0	9,2	18,9	4,9
5.	Ροδακινιάς	386,4	540,7	402,1	667,4
6.	Νεκταρινιάς	27,6	62,9	61,4	119,4
7.	Βερικοκιάς	121,7	154,8	80,8	68,9
8.	Κερασιάς	53,5	52,1	89,5	75,0
9.	Βυσινιάς	8,8	11,2	7,4	12,2
10.	Δαμασκηνιάς	9,8	1,2	5,4	4,5
11.	Μηλιάς	273,7	321,0	206,5	354,2
12.	Αχλαδιάς	174,3	184,4	346,2	576,4
13.	Ελιάς (επιτραπ.)	352,3	248,5	258,6	229,8
14.	Ελιάς (ελαιοποιησ.)	563,3	546,6	407,1	458,4
15.	Καρυδιάς	111,4	140,0	72,9	66,5
16.	Φουντουκιάς	35,6	32,0	38,2	16,4
17.	Φυστικιάς	36,3	32,0	29,8	16,2
18.	Αμυγδαλιάς	499,3	516,0	268,2	171,0

+ Προσωρινά στοιχεία.

Εξαγωγές					χιλ. τον.
a/a	Είδος προϊόντος	1980	1981	1982	Μετ. 83/82 82 = 100
1.	Πορτοκαλία ⁽¹⁾	158,0	228,0	169	160 ²
2.	Λεμόνια ⁽¹⁾	107,0	117,5	45	59 ²
3.	Μανταρινία ⁽¹⁾	4,3	2,6	6	1 ²
4.	Σύκα ξερά	7,0	7,7	9	10
5.	Ροδάκινα	102,4	72,0	93	63
6.	Βερίκοκα	29,7	27,0	30	35
7.	Κεράσια	1,3	4,5	3	2
8.	Μήλα	17,0	39,0	20	7
9.	Αχλάδια	2,0	5,0	3	3
10.	Ελιές επιτρ.	48,0	48,0	53	46
11.	Ελαιόλαδο	10,5	10,5	36	95

+ Προσωρινά στοιχεία.

(1) Αφορούν την εμπορική περίοδο.

(2) Στοιχεία μέχρι 11.4.84.

Τιμές παραγωγού σε δρχ/κιλό				(μέσες σταθμισμένες τιμές)
Κυριότερα προϊόντα	1981	1982	1983+	Μετ. 83/82 82 = 100
Πορτοκάλια	10,72	11,36	15,94	140
Λεμόνια	17,54	20,46	22,73	111
Μανταρινία	19,41	21,59	24,44	112
Αμύγδαλα	54,9	58,14	81,23	140
Φουντούκια	88,3	81,75	108,58	133
Φυστίκια	263,0	296,3	338,30	114
Καρύδια	111,44	115,27	129,58	112
Κάστανα	33,13	48,92	50,78	104
Σύκα (ξερά)	43,2	54,46	59,59	109
Ροδάκινα	13,2	16,98	20,53	121
Βερίκοκκα	18,8	21,0	19,01	90
Κεράσια	51,9	79,91	57,04	71
Δαμάσκηνα (ξερά)	131,2	—	235,00	—
Μήλα	12,48	18,57	24,21	130
Αχλάδια	17,92	29,0	36,87	132
Ελιές (επιτραπ.)	50,5	56,91	70,83	124
Ελαιόλαδο	112,1	130,77	165,38	126

+ Προσωρινά στοιχεία.

γ) Αμπελοκομικά

Το χαρακτηριστικό της εσοδείας αμπελοκομικών προϊόντων κατά το 1983 ήταν η αύξηση του συνολικού της όγκου σε σχέση με το 1982 που οφείλονταν στις ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες που επεκράτησαν. Συγκεκριμένα η παραγωγή σουλτανίνας έφθασε τους 100 χιλ. τον. (αύξηση 33%), η παραγωγή γλεούκους ήταν 601 χιλ. τον. (αύξηση 17%), της Κορινθιακής 77 χιλ. τον. (αύξηση 8%) και των επιτραπέζιων σταφυλών ήταν 274 χιλ. τον. (αύξηση 6%).

Στις εξαγωγές, τα επιτραπέζια σταφύλια διακινήθηκαν σε μεγαλύτερες ποσότητες σε σχέση με το 1982 (αύξηση 14%), στην κορινθιακή είχαν πτώση κατά 9%, ενώ στη σουλτανίνα, εξήχθηκαν ίδιες περίπου ποσότητες με τις περσινές.

Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης των αμπελώνων (Κ. 458/80/ΕΟΚ) με την ανάπτυξη συλλογικών δραστηριοτήτων, εγκρίθηκε πίστωση 3.750 εκατ. δρχ., σ' ένα 10/ετές πρόγραμμα, η δε Κοινότητα συμμετέχει στις δαπάνες με 30%. Το πρόγραμμα προσωρινής και οριστικής εγκατάλειψης της αμπελουργίας (Καν. 456/80/ΕΟΚ) είχε ξεκινήσει αλλά η συμμετοχή των παραγωγών σ' αυτό ήταν το 1983 σχετικά μικρή.

Στους παρακάτω πίνακες δίνονται στοιχεία που αφορούν την καλλιέργεια των αμπελοειδών:

Παραγωγή χιλ. τον.

Είδος προϊόντος	1980	1981	1982	1983	Μετ. 83/82
					82 = 100
Κορινθιακή σταφίδα	62	61	71	77	108
Σουλτανίνα σταφίδα	69	98	75	100	133
Επιτρ. σταφ. συνολικά	291	333	338	333	99
Γλεύκος συνολικά	580	593	514	601	117

Εξαγωγή χιλ. τον.

Κορινθιακή σταφίδα	44	42	43	39	91
Σουλτανίνα σταφίδα	56	47	65	65	100
Επιτραπ. σταφύλια	61	78	83	94	114
Οίνος	43	28	24	26	108

Τιμές παραγωγού σε δρχ./kg (μέσες σταθμισμένες τιμές)

Είδος προϊόντος	1980	1981	1982	1983	Μετ. 83/82
					82 = 100
Κορινθιακή σταφίδα		70,2	84,6	91,4	108
Σουλτανίνα σταφίδα		79,6	95,6	115,4	121
Επιτρ. σταφ. συνολικά		19,6	22,3	32,3	145
Γλεύκος συνολικά		14,0	17,2	20,1	117

+ Προσωρινά στοιχεία.

Οικονομικές ενισχύσεις (Προγράμματος αύξησης παραγωγικότητας)

Δραστηριότητες	Πρόγραμμα V.Q.P.R.D. Κατανομές 1983	
	Έκταση στρεμ.	χιλ. δρχ.
Εγκατάσταση νέων αμπελώνων	2.408	10.288
Ανασύσταση αμπελώνων	1.509	9.561
Υποσύλωση αμπελώνων	1.892	5.000
Αγορά μηχανικού εξοπλισμού	—	4.476
Μέσα μαζικής επιλογής	—	420
Μετεωρολογικά παρατηρητήρια	—	650
Σύνολο:	5.809	30.391

δ) Κηπευτικά

Η συνολική παραγωγή κηπευτικών κατά το 1983 ήταν, σε σχέση με το 1982, αυξημένη, η ζήτησή τους όμως στην αγορά δεν δημιούργησε προβλήματα απορρόφησης και οι τιμές που απόλαυσε ο Έλληνας παραγωγός ήταν ικανοποιητικές στα περισσότερα είδη.

Οι κυριότερες εξελίξεις που συνέβηκαν στον περασμένο χρόνο ήταν:

- (1) Η παραγωγή πατάτας αυξήθηκε κατά 16% που οφείλεται στην αύξηση των στρεμματικών αποδόσεων λόγω, κυρίως, της καλής ποιότητας του πατατόσπορου και της συγκομιδής στο πλήρες στάδιο ωρίμανσης, με συνέπεια οι τιμές να διαμορφωθούν σε χαμηλότερα επίπεδα κατά 9% σε σχέση με τις τιμές του 1982. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν εντυπωσιακά, ήτοι από 14 χιλ. τον. το 1982 ανήλθαν σε 105 χιλ. τον. το 1983.
- (2) Στα πεπόνια η παραγωγή ήταν αυξημένη κατά 19%, οι δε τιμές κυμάνθηκαν στα επίπεδα του 1982. Στα καρπούζια επίσης η παραγωγή, κυρίως η πρώιμη ήταν αυξημένη κατά 50.000 τόν. και σε συγκυρία με την καθυστέρηση εισόδου στην αγορά λόγω οψίμων παγετών που επεκράτησαν στην περίοδο της ωρίμανσης, διαμορφώθηκαν τιμές χαμηλότερες (κατά 36%) σε σύγκριση με το 1982. Το όψιμο καρπούζι όμως επέτυχε υψηλές τιμές, και οι εξαγωγές, στο σύνολό τους, ήταν μεγαλύτερες, των αντιστοιχών του 1982, κατά 86%.
- (3) Η παραγωγή επιτραπέζιας τομάτας ήταν μειωμένη κατά 12% λόγω μείωσης της καλλιεργούμενης έκτασης, έτσι οι τιμές που πληρώθηκε ήταν πολύ υψηλότερες των αντιστοιχών του 1982 (50%). Στη βιομηχανική τομάτα σημειώθηκε αύξηση της παραγωγής, διότι μετά τις υψηλές τιμές του 1982 οι παραγωγοί αύξησαν τις καλλιεργούμενες εκτάσεις. Και το 1983 οι τιμές αυξήθηκαν σημαντικά, σε σχέση με το 1982 (31%).
- (4) Στα κηπευτικά εκτός εποχής, στα είδη τομάτας και αγγούρι που είχαν και το περισσότερο οικονομικό ενδιαφέρον, η παραγωγή τους, αυξήθηκε κατά 14% και μειώθηκε κατά 17% αντίστοιχα. Η μέση τιμή του αγγουριού ήταν πολύ υψηλότερη της αντίστοιχης του 1982 (82%) λόγω έντονης ζήτησης, πράγμα που περιορίσε και το ενδιαφέρον για εξαγωγές. (Εξήχθησαν 40% λιγότερες ποσότητες έναντι του 1982).

Ακολουθούν αναλυτικοί πίνακες που αναφέρονται στην εξέλιξη της έκτασης, παραγωγής, τιμές, εξαγωγές κ.λπ. των κηπευτικών.

Έκταση σε χιλιάδες στρεμμ.

Καλλιέργεια	1980	1981	1982	1983 ⁺	Μετ. 83/82 82 = 100
Πατάτα	553	543	503,7	503,6	100
Τομάτα βιομηχανίας	272	218	224,2	280,9	125
Τομάτα επιτραπέζια	188	186	178,4	169,0	96
Αγγούρια	20	20	20,9	23,2	114
Πεπόνια	69	68	69,9	78,9	113
Καρπούζια	197	193	167,0	177,1	106
Φασόλια (νωπά)	80	89	84,0	83,0	99
Πιπεριές	25	23	27,1	28,7	106
Λάχανο	89	69	68,2	70,4	103
Μαρούλια	27	26	26,5	27,9	105
Κρεμμύδια (ξηρά)	89	91	88,0	84,8	96
Κολοκυθάκια	40	49	40,1	40,5	101
Κουνουπίδια	25	24	26,0	28,4	109
Μελιτζάνες	29	31	32,1	31,6	98
Αγκινάρες	35	34	31,5	28,0	89

+ Προσωρινά στοιχεία.

Παραγωγή χιλ. τον.

Προϊόν	1980	1981	1982	1983 ⁺	Μετ. 83/82 82 = 100
Πατάτα	984	943	906	1.054	116
Τομάτα βιομηχανίας	1.500	1189	1.178	1.265	107
Τομάτα επιτραπέζια	730	726	716	628	88
Αγγούρια	122	128	146	126	86
Πεπόνια	110	110	109	130	119
Καρπούζια	648	675	625	676	108
Φασόλια (νωπά)	68	73	75	80	107
Πιπεριές	51	61	54	56	104
Λάχανο	132	137	140	160	114
Μαρούλια	55	55	56	58	104
Κρεμμύδια (ξηρά)	128	134	134	130	97
Κολοκυθάκια	86	78	78	84	108
Κουνουπίδια	41	41	47	54	115
Μελιτζάνες	63	71	73	75	103
Αγκινάρες	44	44	47	50	106

+ Προσωρινά στοιχεία.

Μέση τιμή παραγωγού, δραχ/κιλό

Προϊόν	1980	1981	1982	1983 ⁺	Μετ. 83/82 82 = 100
Πατάτα	9,49	11,49	14,87	13,53	91
Τομάτα βιομηχανίας	3,16	3,84	4,71	6,19	131
Τομάτα επιτραπέζια	12,71	19,21	21,11	31,76	150
Αγγούρια	18,12	19,19	18,72	34,11	182
Πεπόνια	10,83	15,47	23,79	23,58	99
Καρπούζια	5,47	4,39	9,77	6,21	64
Φασόλια (νωπά)	22,22	30,82	42,14	47,01	116
Πιπεριές	20,41	20,29	28,04	36,04	129
Λάχανο	8,97	10,58	11,80	15,07	128
Μαρούλια	11,97	10,78	23,90	32,28	135
Κρεμμύδια (ξηρά)	12,66	12,61	12,77	12,76	100
Κολοκυθάκια	13,88	17,32	26,14	28,58	147
Κουνουπίδια	16,52	16,23	19,43	24,50	126
Μελιτζάνες	32,45	44,17	28,80	31,10	108
Αγκινάρες	11,91	19,18	16,48	25,25	153

Κηπευτικά υπό κάλυψη

Είδος	Έκταση 1981	Χιλ. 1982	Στρ. 1983*	Παραγωγή 1981	Χιλ. 1982	Τον. 1983*	Μετ. 83/82 82 = 100 Έκτ.
Τομάτα	13,9	14,7	15,04	115,0	118,5	134,80	114
Πιπεριά	2,2	2,1	1,75	11,3	8,9	8,02	83
Αγγούρι	8,5	10,1	9,65	109,5	113,0	104,75	96
Μελιτζάνα	1,4	1,5	1,75	10,5	9,5	8,01	116
Φράουλα	2,6	2,2	1,29	4,5	3,8	2,67	59
Κολοκυθάκι	3,1	3,8	3,10	11,6	13,6	11,08	82
Σύνολο:	31,7	34,4	32,58	/	/	/	95

* Προσωρινά στοιχεία.

— Για την προώθηση και βελτίωση των κηπευτικών εκτός εποχής εγκαταστάθηκαν συνολικά σ' ολόκληρη τη Χώρα:

Αντικείμενο	M.M.	1981	1982	1983
Νέα θερμοκήπια	στρ.	2.971	3.002	2.405
Αποδεκτικοί αγροί	αριθμ.	52	58	59
Νέες βελτιωμ. ποικιλίες φράουλας	στρ.	4.500	4.500	4.500
Νέες φυτείες σπαραγγιού	στρ.	1.500	1.800	2.000
Δοκιμαστικοί ποικιλιών	στρ.	70	70	70

Εξαγωγές			
χιλ. τόν.			
Προϊόν	1982	1983*	Μετ. 83/82 82 = 100
Τομάτα	0,3	1,5	500
Αγγούρι	49,7	29,7	60
Καρπούζι	24,7	45,9	186
Τοματοπιπεριά	3,5	4,5	129
Σπαράγγι	1,2	1,7	142
Πατάτα	14,0	105,1	750

* Προσωρινά στοιχεία.

ε) Ανθοκομία

Η εξέλιξη των βασικών ανθοκομικών προϊόντων στην τετραετία 80/83 φαίνεται στους παρακάτω πίνακες:

Καλλιέργειες	1980		1981		1982		1983*		Μετ. 83/82 82 = 100
	Έκτ.	Παραγ.	Έκτ.	Παραγ.	Έκτ.	Παραγ.	Έκτ.	Παραγ.	Έκτ.
Δρεπά (άνθη - φυλλώματα)	7.810	632.000	8.180	670.000	8.180	670.000	8.430	720.000	103
Γλαστρικά (φυλλώδη - ανθισμένα φυτά)	480	5.000	500	5.000	500	5.000	520	5.500	104
Πολ/κό υλικό ανθοκομίας (βολβοί, μοσχεύματα, φυτώρια)	720	13.000	720	13.000	720	13.000	740	13.500	103
Φυτά κηποτεχνίας	790	7.000	800	7.000	800	7.000	810	7.000	101
Σύνολο:	9.800	657.000	10.200	695.000	10.200	695.000	10.500	746.000	103

* Προσωρινά στοιχεία

Αξία παραγωγής

Ανθοκομικό είδος	1980	1981	1982	Μετ. 83/82	
				1983*	82=100 Έκτ.
Δρεπτά (άνθη - φυλλώματα)	3.100	3.650	4.120	4.480	109
Γλαστρικά (φυλλώδη - ανθισμένα φυτά)	1.500	1.900	2.400	3.000	125
Πολύκω υλικό ανθοκομίας (βολβοί μοσχεύματα, φυτώρια)	150	170	180	200	111
Φυτά κηποτεχνίας	750	780	800	820	103
Σύνολο:	5.500	6.500	7.500	8.500	113

* Προσωρινά στοιχεία.

— Από τους παραπάνω πίνακες διαπιστώνεται πως η προσπάθεια για την αύξηση πολ/κού υλικού ανθοκομίας είχε σαν αποτέλεσμα να σημειωθεί αύξηση, σε σχέση με το 1982 κατά 74% (σε βολβούς, μοσχεύματα, φυτώρια).

— Στα πλαίσια του τομεακού προγράμματος ανθοκομίας (Κ. 355/77/ΕΟΚ) καταρτίσθηκε προμελέτη για την αναγορά Αθηνών η οποία στάλθηκε στη ΕΟΚ για έγκριση.

— Για την προώθηση της ανθοκομίας με την προβολή των ανθοκομικών προϊόντων, η χώρα μας συμμετείχε στη Διεθνή Κηπουρική Έκθεση Μονάχου (I.G.A. 83) με παραδοσιακό κήπο και προϊόντα της Ελληνικής ανθοκομίας. Επίσης πραγματοποιήθηκε συμμετοχή στις Διεθνείς Εκθέσεις ανθοκομίας της Δαμασκού και Στοκχόλμης.

— Οι εξαγωγές των ανθοκομικών ειδών παρουσίασαν εντυπωσιακή αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Συγκεκριμένα η αξία των εξαγωγών το 1983 έφθασε τα 70 εκατ. δρχ. έναντι μόλις 20 εκατ. δρχ. το 1982 και 10 εκατ. δρχ. το 1981.

— Συστάθηκε ο Συν/σμός ανθοπαραγωγών Ιεράπετρας και έχουν προχωρήσει οι διαδικασίες για τη δημιουργία των ανθοκομικών συν/σμών Πάτρας, Αργολίδας και Πηλίου.

Ακαθάριστη αξία φυτικής παραγωγής

— Στο παρακάτω πίνακα δίδεται η ακαθάριστη αξία των προϊόντων της φυτικής παραγωγής (σε τρέχουσες και σταθ. τιμές 70).

Ακαθάριστη αξία φυτικής παραγωγής

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1982		1983		Μετ. 83/82		Συμμετοχή %	
	σε τιμές σταθ. (1970)	σε τιμές τρέχ.	σε τιμές σταθ. (1970)	σε τιμές τρέχ.	82 = 100 σε τιμές τρέχ.	σε τιμές τρέχ. 1983	στο σύνολο σε τιμές τρέχ. 1983	σε τιμές τρέχ. 1983
	2	3	4	5	6	7	8	8
ΣΙΤΗΡΑ	14.333	78.363	11.672	72.815	92,9	21,7	17,9	17,9
Σιτάρι μαλακό	5.523	30.366	3.647	23.109	76,1	8,4	5,7	5,7
Σιτάρι σκληρό	2.286	14.452	1.734	12.101	83,7	4,0	3,0	3,0
Κριθάρι	2.079	10.677	1.411	8.364	78,3	3,0	2,0	2,0
Αραβόσιτος	3.897	19.762	4.408	26.021	131,7	5,5	6,4	6,4
Ρύζι	293	1.880	287	1.979	105,3	0,5	0,5	0,5
Λοιπά	255	1.226	185	1.241	101,2	0,3	0,3	0,3
ΒΡΩΣΙΜΑ ΟΣΠΡΙΑ	499	4.315	450	4.532	105,0	1,2	1,1	1,1
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΥΤΑ	8.189	57.465	8.226	70.874	123,0	15,9	17,4	17,4
Καπνός (ανστ. τύπου)	3.721	25.002	2.896	24.362	97,4	6,9	6,0	6,0
(Μπέρλεϊ)	455	4.012	494	4.100	102,2	1,1	1,0	1,0
Βαμβάκι (σύσπορο)	2.548	19.669	3.284	31.962	162,5	5,5	7,8	7,8
Ζαχαρότευτλα	1.192	6.829	1.170	7.675	112,4	1,9	1,9	1,9
Λοιπά	273	1.953	282	2.775	142,0	0,5	0,7	0,7

σε εκατ. δρχ.

ΓΕΩΜΗΛΑ	<u>1.459</u>	<u>13.798</u>	<u>1.698</u>	<u>14.262</u>	<u>103</u>	<u>3,8</u>	<u>3,5</u>
ΛΑΧΑΝΙΚΑ	<u>6.156</u>	<u>45.019</u>	<u>5.982</u>	<u>59.729</u>	<u>132,7</u>	<u>12,5</u>	<u>14,7</u>
Τομάτες (για νωπή χρ.)	1.984	15.122	1.739	19.933	131,8	4,2	4,9
Τομάτες (για βιομηχ.)	931	5.551	999	7.832	141,1	1,5	1,9
Κρεμμύδια	233	1.722	224	1.655	96,1	0,5	0,4
Αγγούρια	459	2.742	380	4.137	150,9	0,7	1,1
Πιπεριές	144	667	150	2.030	304,3	0,2	0,5
Μελιτζάνες	198	2.118	202	2.335	110,2	0,6	0,6
Φασόλια (χλωρά)	305	3.159	327	3.772	119,4	0,9	0,9
Λάχανα	246	1.672	278	2.407	143,9	0,5	0,6
Κολοκυθάκια	225	2.038	242	2.405	118,0	0,6	0,6
Λοιπά	1.431	10.227	1.441	13.223	129,3	2,8	3,2
ΠΕΠΟΝΟΕΙΔΗ-ΦΡΑΟΥΛΕΣ	<u>999</u>	<u>9.192</u>	<u>1.101</u>	<u>8.053</u>	<u>87,6</u>	<u>2,5</u>	<u>2,0</u>
ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΑ	<u>3.133</u>	<u>27.438</u>	<u>3.651</u>	<u>38.858</u>	<u>141,6</u>	<u>7,6</u>	<u>9,6</u>
Κορινθιακή	513	6.021	555	7.037	116,9	1,6	1,8
Σουλτανίνα	542	7.172	759	11.061	154,2	2,0	2,7
Επιτραπέζ. σταφύλια	787	5.684	828	8.714	153,3	1,6	2,1
Γλεύκος (σύνολο)	1.291	8.561	1.509	12.046	140,7	2,4	3,0
ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΑ	<u>10.984</u>	<u>49.651</u>	<u>7.703</u>	<u>44.411</u>	<u>89,4</u>	<u>13,8</u>	<u>10,9</u>
Λάδι	9.264	42.431	6.600	38.233	90,1	11,8	9,4
Ελιές	1.429	6.120	996	5.307	86,7	1,7	1,3
Ελαιοπυρήνες	291	1.100	207	871	79,2	0,3	0,2

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	<u>1.677</u>	<u>11.953</u>	<u>1.634</u>	<u>15.085</u>	<u>126,2</u>	<u>3,3</u>	<u>3,7</u>
Πορτοκάλια	1.145	7.562	1.066	9.883	130,7	2,0	2,4
Λεμόνια	390	3.355	400	3.816	113,7	0,9	0,9
Μανταρίνια	123	898	147	1.215	135,3	0,3	0,3
Λοιπά	19	138	21	171	123,9	0,1	0,1
ΝΩΠΑ ΚΑΙ ΑΠΟΞ. ΦΡΟΥΤΑ	<u>2.969</u>	<u>21.411</u>	<u>3.601</u>	<u>30.792</u>	<u>143,8</u>	<u>5,9</u>	<u>7,6</u>
Αχλάδια	372	2.863	506	4.949	172,8	0,8	1,2
Μήλα	626	4.726	784	7.716	163,2	1,3	1,9
Ροδάκινα	1.283	7.342	1.354	9.825	133,8	2,0	2,4
Βερύκοκα	298	1.899	465	2.685	141,4	0,5	0,7
Κεράσια	117	1.438	189	1.658	115,3	0,4	0,4
Λοιπά	273	3.143	303	3.964	126,1	0,9	1,0
ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ	<u>1.491</u>	<u>6.680</u>	<u>1.680</u>	<u>9.221</u>	<u>138,0</u>	<u>1,8</u>	<u>2,3</u>
Αμύγδαλα	657	2.212	823	3.871	175,0	0,6	1,0
Καρύδια	404	2.485	385	2.654	106,8	0,7	0,7
Λοιπά	430	1.983	474	2.696	135,9	0,5	0,6
ΣΑΝΑ	<u>4.845</u>	<u>34.506</u>	<u>4.179</u>	<u>36.771</u>	<u>106,6</u>	<u>9,7</u>	<u>9,0</u>
Μηδική	2.521	21.642	2.471	23.169	107,0	6,0	5,7
Άχυρο σιτηρών	1.767	9.540	1.235	9.938	104,2	2,7	2,4
Λοιπά	587	3.324	473	3.664	110,2	0,9	0,9
ΚΤΗΝ/ΚΑ ΨΥΧΑΝΘΗ	<u>153</u>	<u>979</u>	<u>173</u>	<u>1.082</u>	<u>110,5</u>	<u>0,3</u>	<u>0,3</u>
Σύνολο ακαθάριστης αξίας φυτικής παραγ.	56.886	360.770	51.813	406.485	112,7	100	100

Αναπαραγωγή φυτών και λιπάσματα

— Το 1983 χαρακτηρίζεται σαν έτος θεσμικών αλλαγών στην όλη δομή και στις συνθήκες παραγωγής και διάθεσης πολ/κού φυτικού υλικού. Με την σύνταξη του σχεδίου νόμου «περί οργάνωσης και εμπορίας πολ/κού υλικού φυτικών ειδών», που πρόκειται να ψηφισθεί σύντομα, επιδιώκεται η βελτίωση της υποδομής για τη παραγωγή επαρκούς υγιούς και σύγχρονου ντόπιου πολ/κού υλικού καθώς και η αναμόρφωση της νομοθεσίας που αφορά την εμπορία των σπόρων.

Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των προγραμμάτων παραγωγής σπόρων για την κάλυψη των αναγκών φαίνονται στους παρακάτω πίνακες:

Παραγωγή				
χιλ. τον.				
Είδος σπόρων	1980	1981	1982	1983*
Φθινοπωρινά σιτηρά	72,794	41,600	33,500	49,918
Ετήσια ψυχανθή	10,300	6,135	0,020	1,050
Υβρίδια αραβοσίτου	—	0,043	15	—
Μηδική	1,630	1,200	0,496	0,300
Τριφύλλια	0,005	—	—	—
Σόργο	0,085	0,058	0,050	—
Ρύζι	0,622	1,100	—	1,230
Ρεβύθια	0,243	—	—	—
Φασόλια	0,100	—	—	—
Πατάτες	26,400	27,580	27,500	31,000
Αρακάς	0,153	0,253	0,164	0,017
Σύνολο	112,363	78,815	61,745	83,525

* Προσωρινά στοιχεία.

Διάθεση

χιλ. τον.

Είδος σπόρων	1980	1981	1982	1983*
Φθινοπωρινά σιτηρά	66,000	53,000	51,500	38,710
Ετήσια ψυχανθή	5,814	3,200	3,500	4,642
Υβρίδια αραβοσίτου	2,200	3,800	3,250	—
Μηδική	0,943	1,600	1,800	0,422
Τριφύλλια	0,027	0,035	0,030	0,050
Σόργο	0,050	0,050	0,040	—
Ρύζι	0,797	1,000	0,850	—
Ρεβύθια	0,140	0,006	0,003	—
Φασόλια	0,007	—	—	—
Πατάτες	25,130	24,602	26,000	27,000
Αρακάς	0,153	0,150	—	0,100
Σύνολο	99,146	87,443	86,973	70,924

+ Προσωρινά στοιχεία.

Τιμές

Δρχ./κιλό

Είδος σπόρου	Τιμές εξαγοράς			Τιμές διάθεσης		
	1981	1982	1983	1981	1982	1983
Φθινοπ. σιτηρά	16	20 ¹	24 ¹	38	30 ¹	37 ¹
Ετήσια ψυχανθή	31	43 ¹	40	50	54 ¹	51
Υβρίδια αραβ.	—	—	—	70	117	—
Μηδική	108	135	222	118	147	256
Τριφύλλια	—	—	140	75	80	155
Σόργο	—	—	—	33	70	—
Ρύζι	24	27	33 ¹	35	37	42
Ρεβύθια	—	—	—	—	—	—
Φασόλια	—	—	—	—	—	—
Πατάτες	20	24 ¹	28 ¹	21	27	31 ¹
Αρακάς	47	57	68	54	66	78

1. Μέσος όρος

Άλλες δραστηριότητες ήταν:

(1) Η εισαγωγή 12.301 τόννων βασικού και πιστοποιημένου πατατοσπόρου.

(2) Με συνεργασία του Οργανισμού Βάμβακος και της ΚΥΔΕΠ συγκεντρώθηκαν 11.570 τον. βαμβακοσπόρου σποράς, οι οποίοι μαζί με τα υπάρχοντα αποθέματα κάλυψαν τις ανάγκες της χώρας.

(3) Συνεχίσθηκε το πρόγραμμα παραγωγής βελτιωμένων σπόρων αρακά σε έκταση 430 στρεμμάτων.

(4) Για την συμπλήρωση των αναγκών της χώρας σε σπόρους κηπευτικών φυτών, από ποικιλίες που δεν διαθέτει η κρατική σποροπαραγωγή, εκδόθηκαν άδειες σκοπιμότητας για την εισαγωγή 1.210.208 κιλών σπόρων κηπευτικών.

(4) Συνεχίσθηκαν και κατά το 1983 οι εργασίες για την αποπεράτωση των κτιριακών εγκαταστάσεων των παρακάτω αποθηκών σπόρων γεωμήλων:

α) Αποθήκη σπορογεωμήλων Γκούρας Κορινθίας	1.000	τόνων
β) » » Χρυσοβίτσας Ιωαννίνων	1.000	»
γ) » » Τζεργιάδων Λασιθίου	1.000	»

— Για την παραγωγή ανθεκτικού και ανόσου φυτικού πολ/κού υλικού δενδρωδών και αμπέλου παράχθηκε από τα κρατικά κτήματα και διατέθηκε στους δενδρο-αμπελοκαλλιεργητές της χώρας το ακόλουθο πολ/κό υλικό:

	<u>M.M.</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>
Δενδρύλλια διάφορα	χιλ. τεμ.	320	300	290	269
Μοσχεύματα αμπέλου					
α) έρριζα	»	9.600	9.100	9.400	7.200
β) έρριζα άλλα	»	600	550	650	680
γ) έρριζα εμβολιασμένα	»	62	56	61	49
Εμβολιοφόροι βλαστοί	»	55	60	65	60
Σπόροι νέων υποκειμένων					
εσπεριδοειδών	κιλά	160	120	120	17

Επίσης:

(1) Εξελίσσεται το πρόγραμμα παραγωγής αυθεντικού και ανόσου πολ/κού υλικού αμπέλου και βελτιώθηκε το σύστημα κοπής και διατηρήσεως σε ψυγεία του έρριζου υλικού των αμερικανικών υποκειμένων.

(2) Έγινε ιολογικός έλεγχος των μητρικών φυτειών εμβολιοληψίας πυρηνοκάρπων - γιγατοκάρπων του αγροκτήματος Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, των Δενδροκομικών Σταθμών Χρυσουπόλεως, Λαγκαδά και Σερβίων καθώς και του κρατικού κτήματος Βελεστίνου.

(3) Έγινε ιολογικός έλεγχος των νέων μητρικών φυτειών υποκειμένων αμερικανικής αμπέλου και ποικιλιών στα Α.Φ. Κωπαΐδας και Λεσινίου καθώς και στα τμήματα Ταυρωνίτη και Μεσσαρά Κρήτης.

Λιπάσματα

— Καθορίστηκαν οι παρακάτω ανάγκες της χώρας σε λιπάσματα, για την περίοδο 83/84.

	<u>τόννοι</u>				
<u>Προέλευση</u>	<u>80/81</u>	<u>81/82</u>	<u>82/83</u>	<u>83/84</u>	<u>Μετ. 83/82</u> <u>82=100</u>
Εσωτερικού	1.710.000	1.390.000	1.748.000	1.915.000	110
Εξωτερικού	191.500	189.000	158.500	155.500	98
Σύνολο	1.901.500	1.579.500	1.906.500	2.070.600	109

— Η κατανάλωση των χημικών λιπασμάτων φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (λιπαντικές μονάδες).

	<u>χιλ. τόννοι</u>				
<u>Είδος λιπάσματος</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>Μετ. 83/82</u> <u>82 = 100</u>
Άζωτο (N)	334	338	356	421	118
Φωσφόρος (P ₂ O ₅)	157	156	164	175	107
Κάλι (K ₂ O)	36	33	30	49	163
Σύνολο	527	527	550	645	117

Στους αγρότες διατέθηκαν από την ΑΤΕ οι ακόλουθες ποσότητες γεωργικών εφοδίων:

	<u>τόννοι</u>				
<u>Εφόδια</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>Μετ. 83/82</u> <u>82=100</u>
Χημικά λιπάσματα	1.666.939	1.666.800	1.868.011	2.033.180	109
Θειάφι	22.199	19.300	20.960	22.111	105
Φάρμακα γεωργικά	6.093	5.700	3.511	4.142	118
Χαλκός	2.888	2.481	2.521	2.408	96
Ιχνοστοιχεία	160	247	300	550	183

ΠΗΓΗ: Α.Τ.Ε.

Στα πλαίσια της προσπάθειας χορήγησης λιπασμάτων στους καλλιεργητές σε προσιτές τιμές, ειδική ομάδα εργασίας προέβη στη κοστολόγηση των λιπασμάτων. Παράλληλα για τη μείωση του κόστους παραγωγής λιπασμάτων από τις εγχώριες βιομηχανίες ιδιαίτερη μέριμνα δόθηκε στην ελάττωση των βιομηχανικών απωλειών.

— Προωθήθηκε η αύξηση της παραγωγής από τις εγχώριες βιομηχανίες, νέων τύπων λιπασμάτων προσαρμοσμένων στα αποτελέσματα του ταχύρρυθμου προγράμματος (περιέχουν περισσότερο Ν και λιγότερο Ρ και Κ), προκειμένου να γίνεται ορθολογικότερη χρήση των μονάδων-στοιχείων.

Τα λιπάσματα αυτά έτυχαν θετικής ανταπόκρισης στη χρήση τους από τους παραγωγούς με αποτέλεσμα η κατανάλωσή τους στη τετραετία 83/80 να αυξηθεί κατά 85% περίπου (η κατανάλωσή τους εκτιμάται για το 1983 στους 420 χιλ. τον.). Έτσι π.χ. η αύξηση της διάθεσης του τύπου 20-10-0 μείωσε τη συνολική κατανάλωση φωσφόρου (P_2O_5) μέσα στο 1983 κατά 42 χιλ. τον. και επέφερε οικονομία 1.470 εκατ. δρχ. περίπου.

— Ετοιμάσθηκε σχέδιο νόμου «περί λιπασμάτων» ο οποίος βελτιώνει και εναρμονίζει την νομοθεσία της χώρας προς την Κοινοτική.

— Σε συνδυασμό με το νόμο «περί Συν/σμών» έχει προγραμματιστεί η ανάπτυξη και ουσιαστική λειτουργία του φορέα εμπορίας - διακίνησης λιπασμάτων.

Προστασία φυτών

Η προστασία του φυτικού κεφαλαίου και της φυτικής παραγωγής για το 1983 συνοδεύεται από μια σειρά από αξιόλογες δραστηριότητες, οι κυριότερες από τις οποίες είναι οι παρακάτω:

— Οι εργασίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου και απεντομώσεων οι οποίες φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

α/α	Δραστηριότητες	Μ/Μ	1980	1981	1982	1983
1.	Φυτοϋγειονομικός έλεγχος					
α.	Επί εισαχθέντων γεωργικών προϊόντων	χιλ. τον.	2.100,0	1.800,0	1.605,0	1.056,0
β.	Επί εξαχθέντων γεωργικών προϊόντων	»	1.800,0	2.000,0	1.815,0	1.820,0
2.	Απεντομώσεις					
α.	Επί εισαχθέντων γεωργικών προϊόντων	»	5,3	2,2	2,6	2,7
β.	Επί εξαχθέντων γεωργικών προϊόντων	»	62,5	67,6	67,4	73,4
γ.	Επί διακινηθέντων γεωργικών προϊόντων	»	25,0	24,2	13,6	10,5
δ.	Επί διακινηθέντων ειδών συσκευασίας	τεμάχια	6.236,0	4.481,0	314,0	243,0
ε.	Επί διακινηθέντων δενδρυλλίων	»	2.670,0	2.657,0	1.372,0	1.641,0

Παρακολούθηση επίσης έγινε και των εχθρών και ασθενειών Καραντίνας (*Erwinia Amylovora*, *Hyphantria Gunea*, *Dialeuropes Citri*), ενώ χρησιμοποιήθηκε το βιολογικό σκεύασμα K84 για την καταπολέμηση του παθογόνου *Agrobacterium*.

— Για την καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών εφαρμόσθηκαν διάφορα προγράμματα.

(1) Καταπολέμηση του δάκου της ελιάς σε 57 εκατ. ελαιόδενδρα από αέρος και σε 28 εκατ. ελαιόδενδρα από εδάφους, συνολικής δαπάνης 1.200 εκατ. δρχ. έναντι 1.000 εκ. δρχ. το 1982.

(2) Εφαρμογή ερευνητικού προγράμματος για τη μελέτη των εχθρών και ασθενειών της ελιάς, δαπάνης 26 εκατ. δραχμών.

(3) Καταπολέμηση των αρουραίων και ακρίδων στις περιοχές που παρουσιάσθηκε έξαρση προσβολής.

(4) Καταπολέμηση διαφόρων ασθενειών σε θερμοκήπια, σε καλλιέργεια αραβοσίτου, ενώ μελετήθηκαν ορισμένες ασθένειες όπως οι σήψεις των εσπεριδοειδών, η βακτηρίωση της φουντουκιάς και του κοκκοειδούς *Quadraspidiotus Pernigiosos*.

(5) Άλλα ειδικά προγράμματα ήταν:

Βιολογική καταπολέμηση των τετρανύχων και του αλευρώδη των κηπευτικών.

Καταπολέμηση των λεπιδοπτέρων του αραβοσίτου, όπως *Sesamia Nongroides*.

Καταπολέμηση των *Pentatomidae* των σιτηρών.

Καταπολέμηση των σφηριριζιών του κυμίνου.

Καταπολέμηση ωιδίου των κολοκυθοειδών.

Απολύμανση εδαφών με βρωμιούχο μεθύλιο.

(6) Προγράμματα γεωργικών προειδοποιήσεων σε διάφορες περιοχές από τους σταθμούς φυτικού ελέγχου Ηρακλείου, Πατρών και Θεσσαλονίκης για την καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών πολλών καλλιεργειών όπως αμπέλου, ροδακινιάς, μηλιάς, αχλαδιάς, πατάτας, ελιάς, εσπεριδοειδών κ.λπ. Παράλληλα έγινε προεργασία για την επέκταση του προγράμματος στις περιοχές Λαρίσης και Μαγνησίας.

(7) Πρόγραμμα εκπαίδευσης προσωπικού των φορέων του προγράμματος των γεωργικών προειδοποιήσεων (γεωπόνων, συν/κών στελεχών, παραγωγών κ.λπ.).

— Για την αποτελεσματικότερη και οικονομικότερη χρήση των γεωργικών φαρμάκων σε συνδυασμό με τη φροντίδα για προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος καταβλήθηκαν ιδιαίτερες προσπάθειες τον περασμένο χρόνο:

(1) Έγιναν χορηγήσεις έγκρισης κυκλοφορίας σε 213 φυτοφάρμακα και

παρασιτοκτόνα και έγινε ανάκληση σε 8 από αυτά της άδειας κυκλοφορίας τους, τα οποία δεν εκπλήρωναν τις προϋποθέσεις.

(2) Δόθηκαν 1.560 άδειες εισαγωγής σκευασμάτων και πρώτων υλών γεωργικών φαρμάκων, καθώς και 40 άδειες σε συνεργεία για καταπολέμηση εντόμων και τρωκτικών σε κατοικημένους χώρους ενώ επίσης ανακλήθηκε η άδεια σε 10 απ' αυτά τα συνεργεία.

(3) Έγινε η ανασύνταξη των σχεδίων νόμου που αφορά την έγκριση κυκλοφορίας και τον έλεγχο των γεωργικών φαρμάκων καθώς και την εμπορία και χρησιμοποίηση αυτών.

(4) Πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά έλεγχος των διαφημίσεων γεωργικών φαρμάκων και ελέγχθηκαν επίσης οι γεωργικές βιομηχανίες-βιοτεχνίες ως προς το υφιστάμενο καθεστώς λειτουργίας τους.

(5) Μετά από σχετικούς ελέγχους ως προς τα τοξικολογικά δεδομένα στα εισαγόμενα για δοκιμές δείγματα φυτοφαρμάκων απαγορεύθηκε η εισαγωγή εκείνων που θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και τη φυτική παραγωγή.

(6) Καθορίσθηκαν νέα όρια για την τοξικολογική κατάταξη των γεωργικών φαρμάκων και καθορίσθηκε η σήμανση και συσκευασία τους σύμφωνα με τα διεθνή στάνταρ.

(7) Προωθείται αγορανομική διάταξη για τη δέσμευση και καταστροφή των παράνομα κυκλοφορούντων φυτοφαρμάκων ενώ εντάθηκε ο αγορανομικός έλεγχος στην επαρχία.

— Σε θέματα διεθνούς συνεργασίας πραγματοποιήθηκαν συμμετοχές σε διάφορα συνέδρια, ομάδες εργασίας, επιτροπές κ.λπ. διεθνών οργανισμών Ο.Ο.Σ.Α., FAO, ΕΟΚ για θέματα φυτοπροστασίας, και στην Αθήνα συνήλθε η 9η διαβαλκανική σύσκεψη φυτοπροστασίας.

— Στο Μπενάκειο Φυτ/κό Ινστιτούτο μετεκπαιδεύθηκαν 27 γεωπόνοι σε αντικείμενα φυτοπροστασίας.

— Οι πιστώσεις που διατέθηκαν για τις ανάγκες της εφαρμογής των μέτρων φυτοπροστασίας φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πιστώσεις	1981	1982	ΜΕΤ. 83/82	
			1983	82=100
Τακτικός Προϋπολογισμός	700	983	1.250	127,2
Κ.Τ.Γ.Κ. κ' Δασών	85	85,5	100	117,0
Δημόσιες Επενδύσεις	30	16,3	18,5	113,4
Σύνολο	815	1.084,8	1.368,5	126,2

2. ΖΩΪΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Γενικά

— Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία μέσα στο 1983 η παραγωγή των ζωοκομικών προϊόντων, σε συνολικό όγκο, μειώθηκε, αποτέλεσμα μιας κατάστασης στασιμότητας του κλάδου της κτηνοτροφίας στα τελευταία χρόνια που συνεχίστηκε και το 1983. Συγκεκριμένα η παραγωγή βόειου κρέατος εξακολούθησε την κάμψη που σημειώνεται στην τελευταία τετραετία και ήταν μειωμένη κατά 6% σε σχέση με το 1982. Εξ άλλου για πρώτη φορά, από το 1977 συνεχούς αύξησης, η παραγωγή χοιρινού κρέατος, που αποτελεί το 30% της συνολικής παραγωγής κρέατος, μειώθηκε κατά 4,5%. Η παραγωγή αιγοπρόβειου κρέατος ήταν ίδια με εκείνη του 1982, και αξιοσημείωτο είναι ότι το ετήσιο ύψος της παραμένει αμετάβλητο για πολλά χρόνια. Εξάιρεση, η παραγωγή πουλερικών και αυγών που αυξήθηκε αντίστοιχα κατά 2,3% και 1,2%, κάλυψε την εγχώρια ζήτηση και επέτρεπε ορισμένα εποχιακά πλεονάσματα να εξαχθούν (1.134 τον. κρέας και 623 τον. αυγά).

Η μείωση του όγκου του βόειου κρέατος οφείλεται στη μείωση του βόειου πληθυσμού, αποτέλεσμα, των τιμών που δεν έχουν διαμορφωθεί ακόμη σε ικανοποιητικά επίπεδα για τον παραγωγό, της αύξησης της τιμής των μοσχαριών που προορίζονται για πάχυνση και που αυξάνουν το κόστος της παχυνόμενης μονάδας κρέατος και των δυσχερειών απορρόφησης των ντόπιων κρεάτων οι οποίες εποχιακά αντιμετωπίσθηκαν με τη παρέμβαση (το τελευταίο έχει σχέση με την αθρόα εισαγωγή βόειων σφάγγιων από χώρες της ΕΟΚ από τα οποία οι έμποροι κερδίζουν περισσότερα). Παράλληλα οι παράδοσεις ζώων για σφαγή μειώθηκαν μέσα στο χρόνο στα πλαίσια του στόχου για ανασύσταση του ζωικού κεφαλαίου.

Η κάμψη της παραγωγής χοιρινού κρέατος αποδίδεται τόσο στον οξύ ανταγωνισμό που αντιμετωπίζει η χοιροτροφία μετά την ένταξη στην ΕΟΚ (κόστος παραγωγής, τρόπος εμπορίας του κρέατος κ.λπ.), όσο και στο κλείσιμο ορισμένων μονάδων που προκαλούσαν ρύπανση. Πρέπει να προστεθεί ακόμη πως η αστάθεια στη ζήτηση ντόπιων χοιρινών αύξησε την προσφορά με συνέπεια να οδηγηθούν τα ζώα για σφαγή με μικρότερο μέσο βάρος, σε σχέση με το 1982, κατά 1,7% (που αντιστοιχεί περίπου σε 4.000 τον). Ωστόσο είναι ελπιδοφόρα η προοπτική για ανάκαμψη στη παραγωγή χοιρινού γιατί αφ' ενός μεν τα μέτρα προσαρμογής στο κοινοτικό καθεστώς αρχίζουν να αποδίδουν (βελτίωση της κοινής επεξεργασίας κρέατος και οργάνωσης σε συνεταιρισμένη βάση της εμπορίας), αφ' ετέρου οι τιμές των ντόπιων χοιρινών, είναι υψηλότερες από εκείνες της ΕΟΚ και αποτελούν κίνητρο για νέες μονάδες.

Η παραγωγή γάλακτος δεν παρουσίασε αξιόλογη μεταβολή σε σχέση με

το 1982 τόσο ως προς το σύνολό της όσο και ως προς το είδος (αγελαδινό κ.λπ.), οι δε αποδόσεις των αγελάδων αυξήθηκαν κατά 5,4% ένδειξη προόδου για μια καλλίτερη διατροφή των ζώων και βελτιωμένη τεχνική εκτροφής από τους κτηνοτρόφους.

— Αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων είναι η παραπέρα επιδείνωση της εξάρτησης της χώρας από τα εισαγόμενα είδη ζωϊκής προέλευσης (κυρίως βόειου κρέατος, του οποίου η αξία των εισαγωγών μεταξύ 82/83 αυξήθηκε κατά 49%).

— Για την αναστολή όλων των παραπάνω αρνητικών παραγόντων που επηρεάζουν την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας ακολουθήθηκε μέσα στο 1983 μια πολιτική, κατ' αρχή που απέβλεπε στη συγκράτηση της πτωτικής τάσης του όγκου παραγωγής και στη σταδιακή ανάκαμψη του κλάδου.

Στα πλαίσια αυτά και μετά την πραγματοποίηση λεπτομερούς και βαθειάς επισήμανσης των προβλημάτων, προτάθηκαν συγκεκριμένα μέτρα τα οποία ιεραρχήθηκαν και κλιμακώνονται ποσοτικοποιημένα στο 5ετές πρόγραμμα του αγροτικού τομέα. Μεταξύ των άλλων περιλαμβάνονται, η λήψη μέτρων για την εξυγίανση της διάθεσης των δημητριακών, η εκλογίκευση του συστήματος άμεσων ενισχύσεων του αγροτικού τομέα προς όφελος της ζωϊκής παραγωγής, η προώθηση εθνικής κλίμακας προγράμματος ίδρυσης σύγχρονων σφαγείων και κρεαταγορών και η καθοδήγηση της ανάληψης από τις συν/κές οργανώσεις της εμπορίας των κτηνοτροφικών προϊόντων.

Παράλληλα ξεκίνησε ή συνεχίστηκε η εφαρμογή διαρθρωτικών προγραμμάτων (οδ. 72/159/ΕΟΚ, οδ. 75/268/ΕΟΚ, και 1975/82/ΕΟΚ) και διαφαίνεται καθαρά η αύξηση ενδιαφέροντος για επενδυτικές δραστηριότητες κυρίως στη βοοτροφία και αιγοπροβατοτροφία. Τα προγράμματα αυτά προσδοκάται ότι θα συμβάλλουν σημαντικά στην βελτίωση της υποδομής και στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και ότι θα επιτύχουν τη μείωση των ανισοτήτων των εισοδημάτων μεταξύ κτηνοτροφίας και λοιπών κλάδων της γεωργίας.

— Στους παρακάτω πίνακες δίνονται λεπτομερή στοιχεία του κλάδου της κτηνοτροφίας:

Ζωϊκό κεφάλαιο

χιλ. κεφαλές

Είδος ζώου	Μετ. 82/81				
	1979	1980	1981	1982*	81=100
Βοοειδή	931,6	899	836	800	95,6
Πρόβατα	7.974,1	8.397	8.316	8.400	101,1
Αίγες	4.529,0	4.637	4.623	4.727	102,2
Χοίροι	1.042,5	1.202	1.378	1.304	94,6
Πουλερικά	32.064,5	34.212	37.910	39.876	105,2
Κουνέλια	1.860,8	1.973	1.874	1.785	95,3

* Αριθμός ζώων που υπήρχε στις 31.12 κάθε έτους — Εκτιμήσεις.

Παραγωγή ζωοκομικών προϊόντων

Παραγωγή κρέατος

χιλ. τον.

Είδος ζώου	Μετ. 83/82				
	1980	1981	1982	1983*	82=100
Βοοειδή	100,5	93,8	89,0	83,7	94,0
Πρόβατα	80,5	79,7	79,6	80,3	100,9
Αίγες	39,4	39,8	39,7	39,1	98,5
Χοίροι	144,3	154,0	154,5	147,5	95,5
Πουλερικά	145,1	146,0	156,7	160,3	102,3
Κουνέλια	4,3	4,3	4,4	4,4	100,0
Σύνολο	514,1	517,5	523,9	515,3	97,2

* Προσωρινά στοιχεία.

Παραγωγή γάλακτος

χιλ. τον.

Είδος ζώου	Μετ. 83/82				
	1980	1981	1982	1983*	82=100
Αγελάδος	712,8	714,0	683,7	676,8	99
Προβάτου	571,8	584,4	591,0	584,7	98,9
Αιγός	414,4	423,3	424,7	425,5	100,2
Σύνολο	1.690,0	1.721,7	1.699,4	1.687,0	99,3

Παραγωγή αυγών

χιλ. τον.

Είδος ζώου	Μετ. 83/82				
	1980	1981	1982	1983*	82=100
Αυγά	120,1	126,2	125,0	126,5	101,2

Λοιπή παραγωγή

χιλ. τον.

Είδος προϊόντος	Μετ. 83/82				
	1980	1981	1982	1983*	82=100
Μέλι	13,30	11,40	12,20	12,30	101
Κερί	0,30	0,25	0,26	0,32	123
Χλωρά κουκούλια	0,19	0,13	0,07	0,07	100

* Προσωρινά στοιχεία.

Μέσες κατά κεφαλή αποδόσεις

<u>Είδος ζώου</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	ΜΕΤ. 83/82	
				<u>1983</u>	<u>81=100</u>
<u>ΚΡΕΑΣ (σφάγια)</u>					
Βοοειδών	211,8	210,1	205,6	205,3	100,0
Προβάτων	11,4	11,4	10,8	11,2	103,7
Αιγών	9,6	9,7	9,6	9,5	100,0
Χοίρων	66,3	67,2	66,0	64,9	98,3
Πουλερικών	1,5	1,5	1,5	1,4	93,3
Κουνελιών	1,5	1,5	1,5	1,5	100,0
<u>ΓΑΛΑ</u>					
Αγελάδας	1.857,0	1.983,0	2.012,4	2.120,0	105,4
Προβάτου	90,3	90,8	91,9	90,0	97,9
Αιγός	121,0	122,6	123,9	100,0	80,7

Από τη μελέτη των παραπάνω προκύπτουν τα εξής αξιόλογα συμπεράσματα (σε σύγκριση με τα στοιχεία του προηγούμενου έτους).

(α) Μείωση

- Πληθυσμού βοοειδών κατά 4,4% — Πληθυσμού χοίρων κατά 5,4% — Πληθυσμού κουνελιών κατά 4,8%
- Παραγωγής κρέατος βοοειδών κατά 6%
- Παραγωγής κρέατος χοίρων κατά 4,5%
- Παραγωγής κρέατος αιγών κατά 1,5%
- Μέσου βάρους σφαγίων χοίρων κατά 1,7%
- Μέσου βάρους σφαγίων πουλερικών κατά 6,7%
- Μέσης κατά κεφαλή απόδοσης γάλακτος προβάτου κατά 2,1%
- Μέσης κατά κεφαλή απόδοσης γάλακτος αιγός κατά 19,3%

Αύξηση

- Πληθυσμού προβάτων κατά 1,1%
- Πληθυσμού αιγών κατά 2,2%
- Πληθυσμού πουλερικών κατά 5,2%
- Παραγωγής κρέατος πουλερικών κατά 2,3%
- Παραγωγής κρέατος αυγών κατά 1,2%
- Μέσου βάρους σφαγίων προβάτου κατά 3,7%
- Μέσης κατά κεφαλή απόδοσης γάλακτος αγελάδος κατά 5,4%

Εισαγωγές

Οι εισαγωγές κρεάτων (νωπών και κατεψυγμένων) όπως από τον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται έχουν διογκωθεί υπερβολικά. Μέσα στο 1983 οι ποσοστιαίες κατ' όγκο αυξήσεις σε σχέση με το 1982, ήταν 57% του χοιρινού, 17% του βόειου και 11% του αιγοπρόβειου κρέατος. Αντίθετα στο κρέας πουλερικών και σε ορισμένες άλλες κατηγορίες κρεάτων οι εισαγωγές μειώθηκαν σημαντικά (40% και 46% αντίστοιχα). Η αξία των εισαγωγών αυτών, λόγω της μεταβολής των νομισματικών ισοτιμιών είχε πολύ μεγαλύτερες αποκλίσεις. Έτσι μεταξύ 1982-1983 οι αυξήσεις στις εισαγωγές σε αξία ήταν του χοιρινού 80%, του βόειου 49% και του αιγοπρόβειου 45% και ο περιορισμός των εισαγωγών σε αξία, του κρέατος πουλερικών ήταν 15% και διάφορων άλλων κρεάτων 31%.

Εισαγωγές κρεάτων

ΕΙΔΟΣ ΚΡΕΑΤΟΣ	1980		1981		1982		1983*		ΜΕΤ. 83/82 82 = 100
	ΤΟΝΝΟΙ (εκατ. δρχ.)	ΑΞΙΑ (εκατ. δρχ.)	ΤΟΝΝΟΙ	ΑΞΙΑ (εκατ. δρχ.)	ΤΟΝΝΟΙ (εκατ. δρχ.)	ΑΞΙΑ (εκατ. δρχ.)	ΤΟΝΝΟΙ	ΑΞΙΑ (εκατ. δρχ.)	ΑΞΙΑ ΤΟΝ. ΑΞΙΑ
1. ΒΟΟΕΙΔΩΝ									
ΝΩΠΑ	57.765	7.171	36.186	6.587	69.398	14.961	**		
ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ	54.413	5.148	14.619	2.612	37.294	5.900	**		
ΣΥΝΟΛΟ	112.178	12.319	50.805	9.199	106.692	20.861	125.000	31.000	117 149
2. ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ									
ΝΩΠΑ	—	—	1.613	314	3.761	952	**		
ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ	4.431	406	6.639	987	9.317	1.216	**		
ΣΥΝΟΛΟ	4.431	406	8.252	1.301	13.078	2.168	14.500	3.150	111 145
3. ΧΟΙΡΩΝ	8.004	571	23.331	2.960	31.923	5.089	50.000	9.000	157 180
4. ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ	—	—	1.400	139	3.319	336	2.000	2.80	60 85
5. ΔΙΑΦΟΡΑ	7.131	598	9.309	1.283	15.808	2.311	8.500	1.600	54 69
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	131.744	13.894	93.097	14.882	170.820	30.765	200.000	45.130	117 149

Πηγή: ΕΣΥΕ

* Προσωρινά στοιχεία.

** Μη διαθέσιμα.

Τιμές

Στους παρακάτω πίνακες φαίνονται οι τιμές, θεσμικές της ΕΟΚ και του παραγωγού. Διαπιστώνεται ότι τη περίοδο 83/84 σε σύγκριση με την αντίστοιχη 82/83 οι κοινοτικές τιμές ορίσθηκαν υψηλότερες και κυμάνθηκαν από 17% (χοιρινό κρέας) έως και 24% (βόειο κρέας). Οι τιμές που απόλαυσε ο Έλληνας κτηνοτρόφος, παρά το γεγονός ότι είχαν μικρότερη αύξηση η οποία κυμάνθηκε από 12% (για το κρέας) έως και 20% (γάλα, αυγά) ήταν υψηλότερες των θεσμικών της ΕΟΚ. Εξαίρεση αποτελεί η τιμή του βόειου κρέατος, το ύψος της οποίας διαμορφώθηκε από το καθεστώς παρέμβασης, διότι η εποχιακή αζητησία δυσχέραινε την απορρόφησή του παρά την έντονη ελλειμματικότητα της χώρας σε βόειο κρέας, οι τιμές έπεσαν και έγινε παρέμβαση.

Θεσμικές τιμές ΕΟΚ

		σε δρχ./κιλό			
Προϊόν	Τιμές	81/82	82/83	83/84	ΜΕΤ. 83/84 82/83=100
Κρέας βόειο γενικά	— Προσανατολισμού (μ.ο. δύο περιόδων)	207,3	249,3	309,8	124,3
	— Παρέμβασης (μ.ο. 2 περιόδ.)	186,5	224,4	278,9	124,3
Πρόβειο κρέας	— Βάσης	227,9	272,7	334,0	124,5
	— Παρέμβασης	193,7	231,8	283,9	122,5
	— Αναφοράς	227,9	284,6	341,3	119,9
Χοίρειο κρέας	— Βάσης	114,3	135,4	158,7	117,2
Γάλα					
Αγελαδινό	— Ενδεικτική τιμή	14,9	17,84	21,19	118,8
Πρόβειο	— Ενδεικτική τιμή	29,8	35,68	42,38	118,8
Αίγιο	— Ενδεικτική τιμή	19,9	23,79	28,25	118,8

Τιμές παραγωγού (μέσες σταθμισμένες τιμές)

Προϊόν	1981	1982	1983*	ΜΕΤ. 83/82 82=100
Κρέας βόειο	205,3	243,3	272,7	112
Κρέας πρόβειο	260,7	301,7	341,3	114
Κρέας αίγιο	272,3	313,7	358,5	114
Κρέας χοιρινό	118,4	135,1	164,0	116
Κρέας πουλερικών	89,9	102,5	125,2	108
Γάλα αγελάδας	14,8	18,1	20,8	115
Γάλα προβάτου	27,4	36,6	43,7	119
Γάλα αιγός	18,7	25,4	30,6	120

* Προσωρινά στοιχεία.

Ακαθάριστη αξία

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η ακαθάριστη αξία των προϊόντων ζωϊκής παραγωγής (σε τρέχουσες, σταθερές τιμές 1970).

Ακαθάριστη αξία ζωϊκής παραγωγής

σε εκατ. δρχ.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	1982		1983		Μετ. 83/82 82 = 100		Συμμετοχή % στο σύνολο σε τιμές τρέχουσ.
	σε τιμές σταθ. (1970)	σε τιμές τρέχ.	σε τιμές σταθ. (1970)	σε τιμές τρέχ.	σε τιμές τρέχ.	σε τιμές τρέχ.	
ΚΡΕΑΣ	16.580	97.469	16.273	109.714	112,6	59,8	59,0
Βόειο	3.562	22.746	3.351	22.814	100,3	13,9	12,3
Πρόβειο	3.068	24.020	3.098	27.431	114,2	14,7	14,7
Αγός	1.534	12.493	1.513	14.016	112,7	7,7	7,6
Χοιρινό	4.390	20.872	4.191	24.196	115,9	12,8	13,0
Πουλερικών	3.875	16.370	3.966	20.074	122,6	10,1	10,8
Κουνελιών	151	1.018	154	1.183	116,2	0,6	0,6
ΓΑΛΑ	7.554	44.716	7.502	52.680	117,8	27,5	28,3
Αγελάδων	2.099	12.340	2.078	14.109	114,3	7,6	7,6
Προβάτων	3.658	21.614	3.619	25.557	118,2	13,3	13,7
Αιγών	1.796	10.759	1.804	13.014	120,9	6,6	7,0
Αυγά	2.963	13.895	2.998	14.213	102,3	8,5	7,6
ΛΟΙΠΑ	1.156	6.900	1.151	9.536	138,0	4,2	5,1
Σύνολο ακαθάριστης αξίας ζωϊκής παραγωγής	28.253	162.898	27.924	186.143	114,2	100	100

(1) Προσωρινά στοιχεία.
Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας.

Πιστώσεις — κίνητρα — οικονομικές ενισχύσεις

Η ενίσχυση της κτηνοτροφίας το 1983 με οικονομικά κίνητρα, επιδοτήσεις και ταχύτερη εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων, στα πλαίσια μιας πιο ενθαρρυντικής πολιτικής για το κλάδο, ήταν σημαντική. Τα ποσά που καταβλήθηκαν για το σκοπό αυτό από Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους αναλυτικά φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Δραστηριότητες	σε εκατομ. δρχ.		
	1981	1982	1983*
Ίδρυση, επέκταση, βελτίωση βοοτροφικών εκμ/σεων, οικογενειακού τύπου και εκμ/σεων ποιμενικών και οικόσιτων αιγοπροβάτων.	75	115	**
Οικονομική ενίσχυση για γεννώμενα μοσχάρια και μοσχάρια που διατηρούνται πάνω από 6 μήνες.	197	144	868
Αγορά θηλέων βοοειδών αναπαραγωγής	7,9	15	**
Ενίσχυση Συν/κών φορέων και παραγωγών για προμήθεια και διατήρηση αρρένων ζώων αναπαραγωγής	11,2	20	30
Έλεγχος αποδόσεων γαλακτοπαραγωγής	13,5	15,2	40
Διατήρηση θηλαζουσών αγελάδων (από ΕΟΚ)	163	146	177
Διατήρηση θηλαζουσών αγελάδων (από εθν. πόρους)	156	244	295
Ενίσχυση για μεταφορά ζώων σε βοσκότοπους	50	62	60
Ενίσχυση προβατοτρόφων ορεινών και νησιώτικων περιοχών	39,4	25	20
Διατήρηση ίππων PONY Σκύρου	0,73	1,7	2
Για ερευνητικούς σκοπούς	61,8	88	134
Ενίσχυση παραγωγών για δημιουργία ή βελτίωση ζωαγορών	5	5	12
Πρόγραμμα βελτίωσης ποιότητας γάλακτος	111	120	270
Ίδρυση σταθμών συγκέντρωσης και πρόψυξης γάλακτος	6	8	4,5
Κατασκευή σιρών και χρήση μελάσας-ταπίοκας στη διατροφή των ζώων (οικον. ενισχ. σε κτηνοτρόφους)	7	4,2	280

Έργα υποδομής και βελτίωση της βλάστησης σε βοσκότοπους	165	104,5	280
Εισαγωγή αρρένων χοίρων αναπαραγωγής	7	10,4	9
Οικον. ενίσχυση στη μελισσοκομία από ΕΟΚ	57	74	106
Οικον. ενίσχυση στη μελισσοκομία από εθν. πόρους	—	4,5	0,6
Οικον. ενίσχυση στη σηροτροφία από ΕΟΚ	18	13	10
Οικον. ενίσχυση στη σηροτροφία από εθν. πόρους	5	15	
Επιδότησεις στην εξαγωγή στο κρέας πουλερικών			
α) ορνίθιο κρέας	14,5	13,5	15,9
β) νεοσσοί ορνίθων	0,3	1,1	0,8
γ) αυγά εκκόλαψης	0,3	0,6	—
δ) αυγά κατανάλωσης	—	0,13	5,1

* Προσωρινά στοιχεία.

** Συμπεριλαμβάνονται στις πιστώσεις των σχεδίων εφαρμογής της Οδ. 72/159 ΕΟΚ.

Αξιόλογα ποσά δόθηκαν σαν επιδότηση, στην εμπορική περίοδο 82/83, για τη διατήρηση γεννωμένων μοσχαριών πάνω από 6 μήνες. Στην επιδότηση αυτή που είναι Κοινοτική, οι πληρωμές για το 1983 ανήλθαν σε 968 εκατ. δρχ. (θα χορηγείται δε και για την εμπορική περίοδο 83/84). Παράλληλα από το 1983 χορηγείται και επιδότηση για διατήρηση μοσχαριών για 12 μήνες στις περιοχές εφαρμογής του Κ. 1975/82/ΕΟΚ (ορεινές και μειονεκτικές).

Επίσης σημαντικά ποσά μέσα στο 1983 δόθηκαν σαν οικονομική ενίσχυση σε κτηνοτρόφους για ενσιρωμένες τροφές και χρήση μελάσας-ταπιάκας (280 εκ. δρχ.). Τέλος σημαντικά αυξημένα ποσά (σε σχέση με το 1982) δόθηκαν, για το πρόγραμμα βελτίωσης ποιότητας γάλακτος, για έργα υποδομής και βελτίωσης βοσκοτόπων, για ερευνητικούς σκοπούς, για τη μελισσοκομία κ.λπ.

Βοσκές

Για την αξιοποίηση και βελτίωση των βοσκοτόπων κατά τη διάρκεια του έτους εφαρμόστηκαν δύο προγράμματα, τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από εθνικούς πόρους. Το πρώτο περιλαμβάνει δραστηριότητες σε επίπεδο Δήμων και Κοινοτήτων. Το δεύτερο βρίσκεται σε εξέλιξη σε επτά διαμερίσματα της χώρας (ένα σε κάθε περιφερειακό διαμέρισμα) και αποβλέπει στη δημιουργία επτά πρότυπων Κοινοτικών βοσκοτόπων. Οι δραστηριότητες των δύο αυτών

προγραμμάτων αφορούν, (1) τεχνικά έργα υποδομής (ποτίστρες, στέγαστρα, δεξαμενές κ.λπ.), (2) φυτοτεχνικές εργασίες (λιπάνσεις, τεχνητοί λιμνώνες κ.λπ.), (3) αγορά μηχανημάτων σποράς λειμωνίων φυτών και (4) εξαγορά μικροεκτάσεων που περιβάλλονται στους βοσκοτόπους.

Επίσης άλλα δύο προγράμματα βελτίωσης των βοσκοτόπων βρίσκονται σε εξέλιξη τα οποία χρηματοδοτούνται από Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους. Το πρώτο εφαρμόζεται στα πλαίσια της οδ. 75/268/ΕΟΚ σε Δήμους, Κοινότητες και ομάδες παραγωγών των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της χώρας (περιλαμβάνονται στην οδ. 81/645/ΕΟΚ). Οι δαπάνες του προγράμματος αυτού καλύφθηκαν κατά 40% από ΕΟΚ, 40% Εθνικούς πόρους και 20% από τον φορέα. Το δεύτερο πρόγραμμα εφαρμόζεται στα πλαίσια του Κ. 1975/82/ΕΟΚ και αποβλέπει μεταξύ άλλων στην επιτάχυνση της ανάπτυξης των βοσκών σε 22 ορεινούς και μειονεκτικούς νομούς της χώρας, με κάλυψη των δαπανών κατά 45% από ΕΟΚ, 45% εθνικούς πόρους και 10% από τον φορέα. Τα προγράμματα αυτά προβλέπουν δραστηριότητες που αφορούν τα ίδια αντικείμενα των αντιστοίχων προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από Εθνικούς πόρους.

Βελτίωση ζωικού κεφαλαίου

Αναπτύχθηκαν μέσα στο 1983 αξιόλογες δραστηριότητες που αφορούσαν τη γενετική βελτίωση του ζωικού κεφαλαίου οι κυριότερες από τις οποίες περιλαμβάνονται:

(1) Στο πρόγραμμα προμήθειών ζώων αναπαραγωγής, σπέρματος, εφοδίων και μηχανικού εξοπλισμού για τα κέντρα σχετικής βελτίωσης ζώων και άλλα Ιδρύματα. Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι προμήθειες ζώων που ήταν το 1983, σε συνολικό ύψος δαπάνης 20 εκατ. δρχ.

Προμήθειες	Μ.Μ.	1983
Προμήθεια ταύρων Chorolais από τη Γαλλία	αριθ. ζώων	15
Προμήθεια ταύρων Simmental από την Αυστρία	» »	10
Προμήθεια κριών εγχώριων	» »	30
Προμήθεια κατεψυγμένου σπέρματος ταύρων υψηλού κληρονομικού δυναμικού από το εξωτερικό	δόσεις	30.000

Η δαπάνη προμήθειας διαφόρων εφοδίων ήταν 237 χιλ. δρχ. από το Κ.Τ.Γ.Κ. και δασών και η δαπάνη προμήθειας μηχανικού εξοπλισμού 5 εκ. δρχ. από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

(2) Στο συνεχιζόμενο πρόγραμμα ελέγχου γαλακτοπαραγωγής (αγελάδων και αιγοπροβάτων) του οποίου η εξέλιξη φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

		αριθμός ζώων				
Ζώα	Φυλή	1980	1981	1982	1983	Μετ. 83/82 82=100
Αγελάδες:	Ασπρόμαυρη	5.630	6.694	7.360	7.842	106,5
	Σβιτς	710	724	750	645	86,0
	Σίμενταλ	80	82	90	82	91,0
	<u>Σύνολο αγελάδων</u>	<u>6.420</u>	<u>7.500</u>	<u>8.200</u>	<u>8.569</u>	<u>104,5</u>
Προβατίνες:	Φρισλανδία	750	760	830	1.994	240,2
	Χίου	1.031	2.030	2.070	2.559	123,6
	Καραγκούνικα	1.790	3.415	5.440	5.600	118,0
	Σφακίων	570	1.340	2.300	2.300	100,0
	Σκοπέλου	172	250	470	553	117,6
	Κύμης	—	305	350	410	117,0
	Σερρών	—	525	1.560	1.581	101,3
	Ζακύνθου	—	1.365	1.540	59	—
	Λέσβου	3.310	4.810	5.180	5.832	112,5
	Διάφορα ντόπια	—	—	700	3.141	448,7
	<u>Σύνολο προβάτων</u>	<u>7.623</u>	<u>14.800</u>	<u>20.440</u>	<u>24.029</u>	<u>117,6</u>
Γίδες:	Ζσάνεν	—	250	340	947	278,5
	Δαμασκού	—	105	105	110	104,7
	Σκοπέλου	—	—	75	198	264,0
	<u>Σύνολο γιδών</u>	<u>—</u>	<u>355</u>	<u>—</u>	<u>1.255</u>	<u>241,3</u>
Γενικό σύνολο ζώων		14.043	22.655	28.460	33.853	118,9

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται ότι το πρόγραμμα αυτό διευρύνεται συνεχώς κυρίως στα αιγοπρόβατα και συνολικά περιλαμβάνει 18,9% περισσότερα ζώα από τη προηγούμενη χρονιά.

Οι πιστώσεις που αναλώθηκαν για την υλοποίηση του προγράμματος αυτού ανήλθαν σε 59,8 εκ. δρχ. και αφορούσαν δαπάνες προσωπικού, μηχανικού εξοπλισμού κλπ.

(3) Στο συνεχιζόμενο πρόγραμμα τεχνητής σπερματέγχυσης στα βοοειδή αιγοπρόβατα, χοιρομητέρες και μόνοπλα καθώς και στο πρόγραμμα συγχρονισμού του οίστρου στα αιγοπρόβατα.

Ο παρακάτω πίνακας περιγράφει τις δραστηριότητες του προγρ/τος.

Δραστηριότητες	1980	1981	1982	Μετ.	
				1983	83/82 82=100
Εκτρεφόμενα για αναπαραγωγή -					
αγελάδες - μοσχίδες	380,0	356,3	339,0	315,0	93
Σπερματεγχύσεις σε βοοειδή	299,7	297,6	294,5	292,6	99
Πρόβατα στα οποία έγινε					
συγχρονισμός οίστρου	511,1	569,7	564,2	633,8	112
Αίγες στις οποίες έγινε					
συγχρονισμός οίστρου	8,6	13,7	16,0	19,9	124
Σπερματεγχύσεις σε μόνοπλα	0,5	0,4	0,5	0,7	140
Σπερματεγχύσεις σε					
χοιρομητέρες	0,3	0,7	0,3	0,6	200

Προστασία και εξυγίανση του ζωϊκού κεφαλαίου

— Στα πλαίσια της προσπάθειας για την προστασία του ζωϊκού κεφαλαίου της χώρας από την είσοδο μεταδοτικών νοσημάτων με τις εισαγωγές ζώων και προϊόντων ζωϊκής προέλευσης, για την εξυγίανση του ζωϊκού κεφαλαίου από τις ανθρωποζωνόσους και για την πρόληψη των επιζωτιών - ενζωτιών, πάρθηκαν αυστηρά κτηνιατρικά υγειονομικά μέτρα, τα οποία φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

<u>Δραστηριότητες</u>	<u>M/M</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>
Κτην/κός υγ/κός έλεγχος ζώων και πτηνών που εισάχθηκαν.	κεφ.	1.503.014	1.703.667	1.915.558	1.781.212
Κτην/κός υγ/κός έλεγχος ζωϊκών προϊόντων που εισάχθηκαν.	τον.	27.377	19.127	26.490	70.254
Κτην/κός έλεγχος ζώων και πτηνών που εξάχθηκαν.	κεφ.	628.301	1.006.300	697.924	772.778
Κτην/κός υγ/κός έλεγχος ζωϊκών προϊόντων που εξάχθηκαν.	τον.	8.058	8.087	11.729	14.282
Εμβολιασθέντα ζώα	κεφ.	5.481.206	6.109.601	4.868.861	7.357.862
Εμβολιασθέντα πτηνά	»	52.177.846	51.035.460	27.964.436	50.816.352
Προληπτικοί εμβολιασμοί για οφθώδη πυρετό	»	93.198	103.797	61.477	56.629
Περίθαλψη ζώων από κοινά νοσήματα	»	138.120	137.839	144.290	143.261
Αντιπαρασιτική θεραπεία ζώων	»	6.773.000	18.000.000	12.489.000	12.886.750
Καταπολέμηση φυματίωσης - βρουκέλλωσης βοοειδών					
α) φυματινισμοί	»	284.182	346.500	365.872	397.711
β) προσβλημένα από φυματίωση	»	3.731	5.270	3.400	3.218
γ) εργαστηριακή εξέταση βοοειδών για βρουκέλλωση	»	169.455	238.266	263.782	275.113
δ) προσβλημένα από βρουκέλλωση	»	2.084	2.855	2.160	1.670
Καταπολέμηση μελιταίου πυρετού αιγ/των					
α) εργαστηριακή εξέταση για μελιταίο	»	14.287	18.000	40.701	27.924
β) προσβλημένα από μελιταίο	κεφ.	1.095	1.600	2.970	2.447
γ) εμβολιασμοί αμνοεριφίων	»	815.392	840.000	987.461	984.686
δ) θανατωθέντα αιγ/τα για μελιταία	»	114	341	750	200
Καταπολέμηση εχينوκοκκίωσης, λύσσας κ.λπ. νοσημάτων που μεταδίδονται από τον σκύλο στον άνθρωπο					
α) περιουλογή αδέσπ. σκύλων	»	10.415	11.700	12.000	13.000
β) αντιχينوκοκκική θεραπεία σε σκύλους	»	110.000	387.000	238.300	239.000
γ) εμβολιασμός κατά της λύσσας σκύλου	»	8.567	16.000	12.000	30.000
Κατασκευή δεξαμενών αντιπαρασιτικών λουτρών					
αύλακες απολύμανσης χηλών.	αριθ.	7	6	3	8
Αντιπαρασιτική θεραπεία μελισσοσμηνών	»	*	*	*	182.542

* Μη διαθέσιμα στοιχεία.

— Συνεχίστηκε η εκτέλεση ερευνητικών εργασιών που δίνουν λύσεις σε αρρώστειες που μαστίζουν το ζωϊκό κεφάλαιο της χώρας. Οι σχετικές δραστηριότητες των Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Δραστηριότητες	M/M	Έτος			
		1980	1981	1982	1983
Εργαστηριακές εξετάσεις	αρ.	273.000	335.070	350.431	328.692
Εργαστηριακός έλεγχος					
τροφίμων ζωϊκής προέλευσης	»	22.030	23.750	24.136	26.155
Παρασκευάσθηκαν					
α. Εμβόλια που παρήχθησαν					
με δόσεις	»	7.381.200	7.001.590	3.689.471	4.402.226
β. Ορροί που παρήχθησαν					
με δόσεις	»	144.000	104.100	17.628	47.020
Ερευνητικές εργασίες που					
άρχισαν	αρ.	55	57	47	57
Ερευνητικές εργασίες που					
τέλειωσαν	»	28	65	29	24
Διάθεση σπέρματος ταύρου					
για σπερματεγχύσεις	δοσ.	400.000	401.600	422.780	419.580

Προστασία της δημόσιας υγείας

— Στα πλαίσια της προσπάθειας για την προστασία της κτηνοτροφίας και της υγείας του καταναλωτικού κοινού από την κατανάλωση τροφίμων ακατάλληλων και επικίνδυνων για την δημόσια υγεία, σε συνδυασμό με την προστασία του από την διάθεση νοθευμένων και ποιοτικά υποβαθμισμένων τροφίμων ζωϊκής προέλευσης, έγιναν οι παρακάτω δραστηριότητες.

Δραστηριότητες	M/M	1980	1981	1982	1983
Έλεγχος εισαχθέντων					
τροφίμων ζωϊκής προέλευσης	τον.	579.800	400.500	492.000	499.400
Έλεγχος εξαχθέντων					
τροφίμων ζωϊκής προέλευσης	»	11.400	10.800	16.100	20.100
Κρεοσκοπικός έλεγχος					
μηρυκ. και χοίρων	κεφ.	4.056.700	3.058.700	4.084.000	3.894.400
Κρεοσκοπικός έλεγχος					
μηρυκ. καί χοίρων	τον.	176.600	174.500	159.898	163.347
Κατασχεθέντα τρόφιμα					
ζωϊκής προέλευσης	»	2.700	2.500	3.217	2.652
Αστυκτηνιατρικές επιθεωρήσεις	αριθ.	16.100	20.300	14.300	13.000
Ελεχθέντα εργαστήρια και					
καταστήματα τροφίμων					
ζωϊκής προέλευσης	»	153.800	144.700	145.400	117.300
Χορήγηση αδειών εισαγ.					
κυκλ. κρεατ/ων	»	47	103	72	89
Χορήγηση αδειών κυκλ.					
ελεγχ. κρεατ/ων	»	—	47	32	1

— Το πρόγραμμα ανέγερσης σφαγείων (αποπεράτωση, συνέχιση εργασιών, εξοπλισμός, μελέτη) φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Έργο	M/M	1981	1982	1983	Παρατηρήσεις
Μεγάλα βιομηχανικά σφαγεία	αριθ.	3	3	20	κυρίως
Δυναμικότητα βιομηχ. σφαγείων ετησ.	τον.	18.500	18.500	137.000	στάδιο
Σφαγεία με κρεαταγορές	αριθ.	3	3	3	μελέτης
Δυναμικότητα σφαγείων -					κυρίως
κρεαταγορών	τον.	18.000	18.000	200.000	στάδιο
Σφαγεία βιομηχανικού τύπου	αριθ.	11	11	—	μελέτης
Δυναμικότητα σφαγείων βιομ. τύπου	τον.	28.000	28.000	—	
Μικρά δημοτικά και κοινοτικά σφαγεία	αριθ.	52	47	47	κυρίως
Δυναμικότητα μικρών Δημ. και					στάδιο
Κοιν. σφαγ.	τον.	30.800	29.300	29.000	κατασκευής
Στέγαστρα σφαγής	αριθ.	8	4	—	
Βελτιωτικά έργα σε μικρά Δημοτικά					
και Κοινοτικά σφαγεία	»	103	61	107	

3. ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

— Τη γενική πορεία της εξέλιξης της αλιευτικής παραγωγής επηρεάζουν αρκετοί παράγοντες από τους οποίους οι αρνητικοί υπερισχύουν. Αποτέλεσμα ο όγκος των αλιευμάτων να ακολουθήσει μια μικρή αλλά σταθερή πτωτική τάση παρά την επιδιωκόμενη αύξηση. Συγκεκριμένα το 1983 η παραγωγή μειώθηκε κατά 3,9% συγκριτικά με το 1982, μείωση που οφείλεται: Πρώτα, στη μείωση της υπερπόντιας αλιευτικής παραγωγής (καταψυγμένα αλιεύματα -22,2%) εξ αιτίας του περιορισμού των αλιευτικών πεδίων όπως π.χ. οι απαγορεύσεις της Νιγίριας και η αναπόφευκτη μειωμένη αλιευτική δραστηριότητα των Ελληνικών σκαφών στη θαλάσσια περιοχή της. Παράλληλα μένουν ακόμη αναξιοποίητα τα αλιευτικά πεδία στη Δ. Αφρική τα οποία προέκυψαν από τα δικαιώματα αλιείας που απέκτησε η χώρα μας στα πλαίσια της ΕΟΚ διότι υπήρξε χαμηλό το ενδιαφέρον των πλοιοκτητών. Δεύτερο, στη μείωση της παραγωγής νωπών αλιευμάτων της παράκτιας αλιείας κατά 2,2% εξ αιτίας της μικρότερης απόδοσης των μηχανοτρατών και παράκτιων σκαφών λόγω της εμφάνισης σε μεγάλη θαλάσσια έκταση και σε μακρύ χρόνο του φαινόμενου «ευτροφισμού της θάλασσας» που καθιστούσε σχεδόν αδύνατη την αλιεία.

Ωστόσο η στασιμότητα της παραγωγής νωπών αλιευμάτων τα τελευταία χρόνια, παρά τη διαμόρφωση υψηλών τιμών, έχει σχέση με προβλήματα υποδομής, διαχείρισης, εμπορίας (αλιευτικά καταφύγια ιχθυόσκαλες, ιχθαγορές, οργάνωση των ψαράδων κλπ.) και την ανανέωση του αλιευτικού στόλου τα οποία ενώ έχουν πάρει το δρόμο τους για εφικτές λύσεις, ώστε να μειωθεί το κόστος της παραγωγής αλιευμάτων χρειάζονται, μια μακρύτερη χρονική αντιμετώπιση. Δραστηριότητες προς την κατεύθυνση αυτή περιλαμβάνονται σαν στόχοι στο 5/ετές πρόγραμμα 83/87 και ενισχύονται οικονομικά από Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους.

Και άλλες επίσης αιτίες συνετέλεσαν ώστε το 1983 να μειωθεί η αλιευτική παραγωγή, όπως η επικράτηση δυσμενών καιρικών συνθηκών που μείωσε το χρόνο της αλιευτικής δραστηριότητας η συνεχιζόμενη ρύπανση της θάλασσας και η μείωση της απόδοσης της, η αύξηση της αλιευτικής παράνομης ή ερασιτεχνικής δραστηριότητας, η έλλειψη αλλιεργατών κλπ.

Ενθαρρυντική μόνο υπήρξε, όπως και κατά το 1982, η αύξηση της παραγωγής στο τομέα των ιχθυοκαλλιεργειών κατά 3,8%. Η ακαθάριστη αξία της αλιευτικής παραγωγής μεταξύ 1982-83, παρά το γεγονός ότι μειώθηκε ο όγκος των αλιευμάτων, αυξήθηκε κατά 21% διότι οι τιμές, διαμορφωμένες ελεύθερα, συνέχισαν ν' αυξάνονται.

Στους παρακάτω πίνακες δίδονται στοιχεία για το σύνολο της παραγωγής αλιευμάτων στη τετραετία 1980-83.

Κατηγορίες αλιευμάτων	παραγωγή χιλ. τον. αξία εκατ. δρχ.				
	1980	1981	1982	1983	Μεταβ.
					83/82 1982=100
Νωπά αλιεύματα εσωτ. υδάτων	12,5	12,5	13,0	13,5	103,8
Νωπά αλιεύματα θαλάσσιας αλιείας	90,0	89,0	89,0	87,0	97,8
Κατεψυγμένα αλιεύματα	24,0	18,5	13,5	10,5	77,8
Σύνολο παραγωγής	126,5	120,0	115,5	111,0	96,1
Σύνολο αξίας παραγωγής	8.342,0	10.576,5	18.295,0	22.137,0	121,0
Παραγωγή σπόγγων σύνολο	31,2	37,2	37,6	30,0	79,4
Αξία παραγωγής σπόγγων	87,4	138,2	150,0	130,0	86,7

Ο παρακάτω πίνακας αναφέρεται στον αλιευτικό στόλο.

Σκάφη γενικά, αλιείας	αριθμός επαγγελματικών σκαφών			
	1981	1982	1983	Μεταβ.
				83/82 1982=100
Υπερπόντιας αλιείας	42	31	31	—
Μέσης αλιείας (μηχανότρατες, γρι-γρι)	850	855	843	98,6
Παράκτιας και ερασιτεχνικής αλιείας	12.000	12.000	12.000	—
Σπογγαλείας	82	60	60	—

Στον ακόλουθο πίνακα περιγράφονται ορισμένες δραστηριότητες της ιχθυοκαλλιέργειας.

Δραστηριότητες έτους 1983	Μ	Αριθμός
Προμήθεια γόνου πέστροφας	χιλ. τεμάχια	1.000
	χιλ. δρχ.	950
Προμήθεια γονιμοποιημένων αυγών	χιλ. τεμάχια	700
κερογόνου	χιλ. δρχ.	770
Προμήθεια γονιμοποιημένων αυγών	χιλ. τεμάχια	50
σαλβερίνου	χιλ. δρχ.	150
Προμήθεια γονιμοποιημένων αυγών	χιλ. τεμάχια	50
σολωμού	χιλ. δρχ.	200
Προμήθεια αστατικών κυπρίνου και	χιλ. τεμάχια	9
κυπρίνου carpio	χιλ. δρχ.	450
Προμήθεια ιχθυοτροφών	χιλιόγραμμα	16.675
	αξία χιλ. δρχ.	1.280
Δωρεάν χορήγηση γόνου πέστροφας		
(από ιχθυογ/κούς Λούρου)	χιλ. τεμάχια	1.270
Δωρεάν χορήγηση ιχθυδίων πέστροφας		
(από ιχθυογ/κούς Έδεσσας)	χιλ. τεμάχια	660
Εμπλουτισμός λιμνών α) ιχθυδίων κερογόνου	χιλ. τεμάχια	700
β) γόνου πέστροφας	χιλ. τεμάχια	100
Δόθηκαν: άδειες αλιείας γόνου	αριθμός	11
άδειες εισαγωγής γόνου	»	9
άδειες υδατοκαλλιέργειας	»	5
Παραγωγή ιχθυοτροφείων, σύνολο	τόννοι	2.300

— Άλλες δραστηριότητες κατά το 1983 ήταν:

(1) Ο εκσυγχρονισμός και ανανέωση σκαφών όπως στον ακόλουθο πίνακα φαίνεται:

Εγκρίσεις - Αντικείμενο	1980	1981	1982	1983	Μετ. 83/82 82=100
Ναυπήγηση αλιευτικών σκαφών	18	11	23	13	56
Αγορά αλιευτικών σκαφών	18	14	22	27	122
Αντικατάσταση και διάλυση σκαφών					
(χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης)	23	22	45	165	366
Νέες άδειες αλιείας σε σκάφη					
τύπου «Μηχανότρατα» και					
«γρι-γρι» (μέσης αλιείας)	32	29	35	27	77
Άδειες για δοκιμαστική αλιεία	—	—	6	3	50
Αντικατάσταση πετρελαιομηχανών					
σε αλιευτικά σκάφη	18	25	20	26	130

(2) Δόθηκαν άδειες αλιείας, στα πλαίσια συμφωνιών της ΕΟΚ με τρίτες χώρες, για τις θαλάσσιες περιοχές Σενεγάλης, Γουινέα - Μπισάου και Γουινέα - Κόνακρου.

(3) Έγιναν διαβουλεύσεις και ενέργειες για την εξεύρεση νέων πεδίων αλιείας και σπογγαλιείας με ξένες χώρες (Νιγηρία, Μάλτα, Συρία, Αγγόλα).

(4) Έγινε διάλυση της Λιβυοελληνικής αλιευτικής εταιρείας γιατί το αποτέλεσμα της λειτουργίας της ήταν αρνητικό ως προς το σκοπό για τον οποίο συστάθηκε.

(5) Καταβλήθηκε ιδιαίτερη προσπάθεια για την εφαρμογή της αλιευτικής νομοθεσίας για τον περιορισμό της παράνομης αλιείας. Σημειώθηκε αισθητή μείωση των παραβάσεων από 426 το 1982 σε 185 το 1983 με την ισχύ του Ν. 1341/83 που εισηγήθηκε για την έκδοσή του το Υπ. Γεωργίας.

(6) Έγινε επεξεργασία σχεδίου Π.Δ. για την ερασιτεχνική αλιεία σε συνεργασία με εκπροσώπους επαγγελματικών και ερασιτεχνικών συλλόγων των αλιέων.

(7) Εκδόθηκε Π.Δ. για την αλιεία και πώληση οστράκων.

(8) Στα πλαίσια του Κ. 31/83/ΕΟΚ εγκρίθηκαν από την ΕΟΚ 210 αιτήσεις που αντίστοιχα αφορούν 72 προγράμματα αντικατάστασης σκαφών, 25 εκσυγχρονισμού σκαφών και 3 υδατοκαλλιέργειας. Το ύψος της Κοινοτικής ενίσχυσης των παραπάνω προγραμμάτων ανέρχεται σε 506 εκατ. δρχ. (συμμετοχή του FEOGA 35-40%).

Παράλληλα ανάλογες δραστηριότητες αναδιάρθρωσης, εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης του τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συνεχίζουν να ενισχύονται με βάση τον Κ. 2908/83/ΕΟΚ (που αντικατέστησε τον Κ. 1852/78/ΕΟΚ) στα πλαίσια κοινής αλιευτικής δράσης των χωρών - μελών της ΕΟΚ με 50% της δαπάνης της επένδυσης.

(9) Υποβλήθηκε στη Κοινότητα Ειδικό Τομεακό Πρόγραμμα αλιείας στα πλαίσια των Κ 355/77/ΕΟΚ και 3164/82/ΕΟΚ με την εφαρμογή των οποίων και για το χρονικό διάστημα 84-87 επιδιώκεται η βελτίωση των συνθηκών εμπορίας και μεταποίησης των αλιευτικών προϊόντων με τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και τη δημιουργία νέων έργων υποδομής. Το πρόγραμμα καλύπτει όλη τη χώρα και η υλοποίησή του προβλέπεται να γίνει από τις συν/κές οργανώσεις, ΟΤΑ και ιδιώτες. Το ύψος των πιστώσεων εκτιμάται σε 4,5 δισ. δρχ. στο οποίο η συμμετοχή της ΕΟΚ είναι 50%.

(10) Στα πλαίσια Κοινοτικών κανονισμών υπογράφηκαν αποφάσεις που αφορούν τους όρους και τις προϋποθέσεις για τη μεταποίηση της σαρδέλλας και γαύρου που αλιεύονται στη Μεσόγειο.

— Για την αύξηση και αξιοποίηση της αλιευτικής παραγωγής, της βελτίωσης των συνθηκών εμπορίας καθώς και για κατασκευή αλιευτικών έργων διατέθηκαν οι παρακάτω πιστώσεις.

α) Τακτικός Προϋπολογισμός*	εκατ. δρχ.
Ενίσχυση σπογγαλιείας	39,0
Κάλυψη ζημιών σε σκάφη και ιχθυοτροφία	1,3
Διάλυση σκαφών	4,3
Ασφάλιστρα θαλάσσης	18,5
Ενίσχυση αλιευτικών οργανώσεων	3,2
Αλιευτική έρευνα	8,1
Ενίσχυση διαχείρισης ιχθυοσκαλών	47,7
Ενίσχυση Ν.Α.Β.Ε.Ε.	10,0
Μεταποίηση	7,3
Καύσιμα	82,6
Σύνολο:	222,0

β) Δημόσιες Επενδύσεις* (οικονομικές ενισχύσεις)

Ανανέωση σκαφών	14,4
Εκσυγχρονισμός σκαφών	34,1
Αγορά δικτύων	2,0
Ψυγεία και αποθήκες	2,0
Ιχθυοκαλλιέργειες σε κλουβιά	3,1
Υδατοκαλλιέργειες γλυκών νερών	1,8
Σύνολο:	57,4

— Από τον ειδικό λογαριασμό των βελτιωτικών έργων διατέθηκαν 14,2 εκατ. δρχ. για επείγοντα έργα στα ιχθυοτροφεία και λίμνες του δημοσίου που είναι μισθωμένα σε αλιευτικούς συν/σμούς.

* Πραγματοποιηθείσες πληρωμές κατά το 1983.

4. ΔΑΣΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Παραγωγή ξύλου

Η συνολική δασική παραγωγή ξυλείας ήταν το 1983 2.085.590 m³ έναντι 2.052.161 του έτους 1982, ήτοι η παραγωγή σημείωσε μικρή αύξηση (1,6%) σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Ειδικότερα η παραγωγή βιομηχανικής ξυλείας και ξυλείας κατασκευών ανήλθε στο ύψος των 842.409 m³ έναντι των 762.061 m³ του έτους 1982 ήτοι η παραγωγή αυτή σημείωσε αύξηση 10% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται αναλυτικά η παραγωγή ξύλου από τα Ελληνικά δάση στη τετραετία 1980-83.

a/a	Κατηγορία ξύλου	1980	1981	1982	Μετ. 1983* 83/82 82=100
1.	Βιομηχανική ξυλεία και ξυλεία κατασκευών	785.603	739.516	762.061	842.409 110
	(1) Κωνοφόρων	395.740	415.991	377.724	408.106 108
	(2) Πλατυφύλλων	389.863	323.525	384.337	433.303 113
2.	Καυσόξυλα εμπορίου	813.553	780.118	844.826	872.596 103
	(1) Κωνοφόρων	81.321	63.388	67.276	59.002 87
	(2) Πλατυφύλλων	732.232	716.730	777.550	813.594 105
3.	Καυσόξυλα ατελώς συλλεγόμενα	1.165.758	1.169.454	1.089.184	1.025.818 94
	(1) Κωνοφόρων	211.484	208.333	198.900	187.125 94
	(2) Πλατυφύλλων	954.274	961.121	890.284	838.693 94
4.	Σύνολο (1+2+3)	2.764.914	2.689.088	2.696.071	2.740.823 102
	(1) Κωνοφόρων	688.545	687.712	643.900	655.233 102
	(2) Πλατυφύλλων	2.076.369	2.001.376	2.052.171	2.085.590 102

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Συντελεστής μετατροπής Κωνοφόρων 1 τον. = 1,50 m³ (α), Πλατυφύλλων 1 τον. = 1,20 m³ (β).

* Τα στοιχεία του 1983 είναι προσωρινά.

Ο κλάδος είναι ελλειμματικός στα προϊόντα αυτά παρά την προσπάθεια που γίνεται για την αύξηση της παραγωγής κατά το δυνατό επιτρεπόμενο ρυθμό με σκοπό τη βαθμιαία κάλυψη των αναγκών μας, εγχώρια, σε ξύλο και προϊόντα ξύλου. Υπολογίζεται ότι το 70% των αναγκών μας καλύπτονται από εισαγωγές, η συναλλαγματική δαπάνη των οποίων όπως φαίνεται και από τον παρακάτω πίνακα, το 1982 ανήλθε σε 24 δισεκ. δρχ.

Έτος	Αξία σε εκατ. δρχ.	Ετήσια αύξηση %
1979	12.561	23,3
1980	16.739	33,2
1981	18.242	9,0
1982 ¹	24.000	31,6

1. Προσωρινά στοιχεία.

Αναδασώσεις — Φυτώρια

Μέσα στο χρόνο καλλιεργήθηκαν 40 φυτώρια συνολικής έκτασης 2.940 στρεμ. και παράχθηκαν 13 εκατ. περίπου δενδρύλλια κωνοφόρων και πλατύφυλλων, τα οποία διατέθηκαν για την κάλυψη των αναγκών της υπηρεσίας και σε ιδιωτικούς φορείς. Η αναδάσωση με σπορές και φυτεύσεις κάλυψε έκταση 48 χιλ. στρεμ. Ειδικότερα στα πλαίσια του αναδασωτικού προγράμματος των ορεινών περιοχών της Αττικής δαπάνήθηκαν το 1983 360 εκατ. δρχ. για δραστηριότητες που αφορούσαν (1) φυτεύσεις βλοφυτών δενδρυλλίων και γυμνορρίζων, διαφόρων δασικών ειδών, κυρίως κωνοφόρων και σπορές σε έκταση 4,6 χιλ. στρεμ. (2) περιποιήσεις αναδασώσεων σε έκταση 8 χιλ. στρεμ. και (3) εκτέλεση διαφόρων έργων και εργασιών στη διάνοιξη δρόμων, περιφράξεις κλπ.

Προστασία του δάσους

Κατά τη διάρκεια του έτους σ' όλη τη χώρα εξερράγησαν 1045 πυρκαγιές και αποτεφρώθηκαν 273.722 στρεμ. Σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος 1982 τόσο ο αριθμός των πυρκαγιών όσο και οι καταστροφές στις δασικές εκτάσεις υπήρξαν λιγότερες. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών χρησιμοποιήθηκαν και κινητοποιήθηκαν όλα τα υπάρχοντα για το σκοπό αυτό πυροσβεστικά μέσα, ανθρώπινο δυναμικό των αρμόδιων και συναφών υπηρεσιών καθώς των Δήμων και Κοινοτήτων. Για τη πρόληψη και καταστολή των πυρκαγιών έγινε διάνοιξη 350 χλμ. νέων αντιπυρικών ζωνών-οδών, συντήρηση 2.136 χλμ. παλαιών αντιπυρικών ζωνών-οδών. Έγιναν επίσης φρυγανεύσεις - θαμνεύσεις σε έκταση 13.127 στρεμμάτων και καταπολέμηση εντόμων και ασθενειών σε έκταση 50.000 στρεμμάτων, κυρίως δασών-αλσών. Κατασκευάστηκαν 15 δεξαμενές, συντηρήθηκαν άλλες οκτώ παλιές, κατασκευάστηκαν 2 πυροφυλάκια και συντηρήθηκαν. Αγοράστηκαν 30 πυροσβεστικά αεροσκάφη PZL.

Στον παρακάτω πίνακα παραθέτονται στοιχεία που αφορούν τις πυρκαγιές στη τετραετία 1980/83:

Έτος	Καείσα έκταση σε στρέμματα			Σύνολο	
	Δάση	Μερ. δασ. εκτάσεις	Βοσκότοποι	Αριθμός πυρκαγιών	Έκταση σε στρέμματα
1980	43.550	174.910	111.190	1.207	329.650
1981	386.530	359.170	68.470	1.159	814.170
1982	108.433	120.658	44.631	1.045	273.722
1983	109.068	70.681	10.383	968	196.132

Δασικοί βοσκότοποι

Συνεχίστηκαν οι εργασίες βελτιώσεων των δασικών βοσκοτόπων και κατασκευάστηκαν τεχνικά έργα: ποτίστρες 90, δεξαμενές 15, δρόμοι προσπέλασης 160 χλμ., στέγαστρα και οικήματα 15, περιφράξεις 1.000 χλμ., σπορές, λιπάνσεις, καταπολέμηση ζιζανίων κλπ. σε 8.000 στρέμματα.

Εξάλλου για την αντιμετώπιση της έλλειψης σπόρων, λειτούργησαν δύο (2) φυτώρια παραγωγής σπόρων κτηνοτροφικών φυτών, στο Αγίοφυλλο Καλαμπάκας και το φυτώριο του ιδρύματος Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης. Για τους βοσκότοπους έχουν δαπανηθεί συνολικά το έτος 1983 197 εκατ. δρχ. Συντάχθηκαν 32 μελέτες βελτίωσης βοσκοτόπων συνολικού προϋπολογισμού 460 εκατ. δρχ. και καλύπτουν έκταση 1.220.000 στρεμμάτων.

Λοιπές δραστηριότητες

— Για την επέκταση της δασικής οδοποιίας: έγινε διάνοιξη νέων δασικών δρόμων συνολικού μήκους 670 χλ. βελτιώθηκαν 180 χιλ., οδοστρώθηκαν 31 χιλ., διατηρήθηκαν 9.200 χιλ., ασφαλτοστρώθηκαν 25 χιλ., διανοίχθηκαν 130 χιλ. και κατασκευάστηκαν 515 οχέτοι. Συνολικά για τα έργα δασικής οδοποιίας δαπάνήθηκαν κατά το 1983 1.010 εκατ. δρχ.

— Συνεχίστηκαν τα δομικά και φυτοκομικά έργα διευθέτησης σε 70 λεκάνες χειμάρρων ήτοι: κατασκευάστηκαν φράγματα, τοίχοι κλπ. συνολικού όγκου 19.963 m³ για τη στερέωση και αποκατάσταση των εστιών παραγωγής στερεών υλικών, έγιναν φυτοκομικές εργασίες σε έκταση 4 χιλ. στρεμ. σε εστίες παραγωγής στερεών υλικών και εστίες πλημμυρογόνου απορροής και κατασκευάστηκαν 25.240 μέτρα νέων περιφράξεων και έγινε συντήρηση παλαιών.

— Συνεχίσθηκε με εντατικό ρυθμό και με επιτυχία το πρόγραμμα περιορισμού των επιβλαβών θηραμάτων. Για το σκοπό αυτό διατέθηκαν 36 εκατ. δρχ. Τα έσοδα της θήρας έφθασαν το 1983 στα 537 εκατ. δρχ. και είναι αυξημένα σε σχέση με το 1982 κατά 20% περίπου.

— Λειτουργήσαν 18 εκτροφεία θηραμάτων στα οποία έγινε η αναπαραγωγή 150 χιλ. περίπου πτερωτών και τριχωτών θηραμάτων και ιδρύθηκαν 27 μόνιμα καταφύγια θηραμάτων που καλύπτουν έκταση 393 χιλ. στρέμ.

— Λειτουργήσαν οι Ελεγχόμενες Κυνηγετικές Περιοχές (Ε.Κ.Π.) Κόζιακα Τρικάλων, Λαϊλά Σερρών, Αταλαντονήσου, Φθιώτιδας, Δία, Ηρακλείου, Όσσας Λάρισας, Σαπιέτζας, Σκοπέλου και Σαμοθράκης. Τα έσοδα από τη λειτουργία τους, ανήλθαν στο ποσό των 20 εκατ. δρχ. Τέλος συνεχίσθηκαν οι εργασίες ίδρυσης των εκτροφείων Δαφνιώτισσας Αμαλιάδας και Βουνό Καστοριάς.

— Λειτουργήσαν οι πεστροφογεννητικοί σταθμοί Καλαμπάκας και Αγγίστρου Σερρών και συνεχίσθηκαν τα έργα υποδομής των σταθμών Ανθηρού Μουζακίου και Γάβρου Καρπενησίου. Διατέθηκε σημαντικός αριθμός ιχθυδίων πέστροφας για τον εμπλουτισμό κατάλληλων ορεινών ρευμάτων.

— Συνεχίστηκαν τα ερευνητικά προγράμματα των ιδρυμάτων Δασικών Ερευνών, σχετικά με τη διαχείριση και τη κάρπωση των δασών, τις αναδασώσεις, την εκμηχάνιση των δασικών εργασιών, τη προστασία των δασών, την εν γένει αξιοποίηση των δασικών εδαφών, καθώς και τη διαχείριση των λεκανών απορροής των χειμάρρων, επίσης συνεχίστηκε η κατασκευή για τη συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων του Ιδρύματος Δασικών Ερευνών Θεσ/νίκης και του εξοπλισμού εργαστηρίων των Ιδρυμάτων Δασικών Ερευνών.

— Πραγματοποιήθηκε σε ικανοποιητικό βαθμό το πρόγραμμα εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης του επιστημονικού και βοηθητικού δασικού προσωπικού καθώς και διάφορες δασοπολιτιστικές εκδηλώσεις για τη προβολή του επιτελούμενου έργου της δασικής υπηρεσίας. Παράλληλα εκδόθηκαν και διατέθηκαν διάφορα βιβλία, περιοδικά και προγράμματα, σχετικά με τη προστασία των δασών από πυρκαγιές και από λοιπούς κινδύνους μεταδόθηκαν από τη τηλεόραση και το ραδιόφωνο.

— Συνεχίσθηκε η εκτέλεση του προγράμματος της αποφυγής και χαρτογράφησης δασών, της ταξινόμησης των δασικών γαιών και του κτηματολογίου δασών.

— Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι το 1983 αποτελεί πραγματικό σταθμό στην ανάπτυξη της δραστηριότητας της δασικής αναψυχής. Έχουν δαπανηθεί για έργα δασικής αναψυχής 343 εκατ. δρχ. ενώ το 1982 μόνο 42 εκατ. δρχ. Τα έργα αυτά κατασκευάσθηκαν σ' όλο τον ελληνικό χώρο με ιδιαίτερη έμφαση στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Τα έργα που κατασκευάσθηκαν είναι χώροι αναψυχής που περιλαμβάνουν πάρκιγκ, βρύσεις, παιδικές χαρές, απλά γήπεδα, τεχνητές λίμνες, πεζοδρόμια, μονοπάτια, αναψυκτήρια, καθιστικά κλπ. Επίσης διανοίχτηκαν και βελτιώθηκαν δρόμοι, έγιναν διάφορες φυτοκομικές εργασίες όπως φυτεύσεις, κλαδεύσεις, κλπ. και επίσης διανοίχτηκαν αντιπυρικές λωρίδες και κατασκευάσθηκαν παρατηρητήρια.

Πιστώσεις

Για όλες τις δασικές δραστηριότητες δαπανήθηκε συνολικά το ποσό 9.476 εκ. δρχ. που είναι αυξημένο σε σχέση με το 1982 κατά 62,3%. Πηγή χρηματοδότησης ήταν το Π.Δ. Επενδύσεων (4.334 εκ. δρχ.), το ΚΤΓΚ και Δασών (4.482 εκατ. δρχ.), ο Τακτικός Προϋπολογισμός (160 εκ. δρχ.).

Σημειώνεται ότι από τις δραστηριότητες που αναφέρθηκαν έχουν περιληφθεί σε ειδικά προγράμματα που χρηματοδοτούνται κατά ένα μέρος από διεθνείς οργανισμούς.

Στους παρακάτω πίνακες γίνεται ανάλυση των δασικών δαπανών της τετραετίας 1980-84.

Δαπάνες δασοπονίας κατά πηγή προέλευσης

	χιλιάδες δρχ.			
Πηγή προέλευσης	1980	1981	1982	1983
Τακτικός Προϋπολογισμός	110.000	169.000	212.922	160.000
Δημόσιες Επενδύσεις*	1.235.631	1.676.278	1.942.125	4.333.879
Κ.Τ.Γ.Κ. Δασών	2.228.172	2.943.966	3.655.298	4.482.182
Λοιπές	27.198	997	27.943	—
Σύνολο	3.601.001	4.790.241	5.838.288	9.476.061

* Συμ/νεται και το ποσό των αποκεντρωμένων δραστηριοτήτων.

Δαπάνες δασοπονίας, από όλες τις πηγές χρηματοδότησης κατά τα έτη 1980 - 1983

Δραστηριότητες	Ποσά σε χιλιάδες δραχμές			
	1980	1981	1982	1983
Προστασία Δασών	443.862	612.757	932.812	2.123.778
Αναδώσεις	454.144	583.255	670.809	1.108.644
Δασική Οδοποιία-Κτίρια	604.249	866.726	989.864	1.359.015
Δασοτεχνική Διευθέτηση				
Χειμάρρων	116.017	141.631	120.258	157.446
Δασικοί Βοσκότοποι	68.409	79.062	95.470	184.441
Εθνικοί Δρυμοί	14.017	24.261	27.975	289.191
Υποβαθμισμένα Δάση	—	—	—	50.032
Θηρατοπονία-Ιχθυοπονία	224.422	332.465	411.596	443.101
Πρωτογενής Δασ. Παραγ.				
Δασ. Βιομηχ.	1.219.863	1.538.569	1.853.108	2.957.805
Ανάπτυξη μη Δημ.				
Δασοπονίας	26.114	30.374	41.630	44.015
Παραγωγή Ρητίνης				
(Επιδοτήσεις)	110.000	169.000	212.922	160.000
Δασ. Εφαρμ. & Εκπ/ση	4.964	10.083	13.950	25.029
Λοιπά έργα (Δασοτουριστικά)				
(Μικροεγγειοβελ/κά)	19.163	18.772	14.145	16.620
Απογραφή & Χαρτογρ. Δασών	2.011	2.441	2.202	1.903
Ταξινόμηση Γαιών	958	305	202	760
Κτηματολόγιο Δασών	57.517	50.000	55.800	80.000
Δασικές Έρευνες	20.220	24.473	31.893	39.662
Λοιπές Μελέτες	8.027	42.118	19.953	22.996
Διοικητικές και				
λειτουργικές δαπάνες	207.044	218.949	343.699	411.623
Σύνολο δαπανών	3.601.001	4.790.241	5.838.288	9.476.061

Γ. ΥΠΟΔΟΜΗ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Η πρόοδος στη κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων το χρόνο που πέρασε, παρά τις σχετικές δυσχέρειες σε έλλειψη προσωπικού και διάθεση επαρκών πιστώσεων, ήταν αξιόλογη. Με την τροποποίηση του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αυξήθηκε το όριο πληρωμών των εγγειοβελτιωτικών έργων και μελετών του έτους 1983 κατά 7% περίπου ήτοι αυξήθηκε κατά 350 εκατ. δρχ. και έτσι δόθηκε η δυνατότητα να προωθηθούν με ταχύτερο ρυθμό έργα και μελέτες κυρίως του προγράμματος εθνικής κλίμακας και του Κ. 1975/82.

Εγγειοβελτιωτικά έργα

Κατά το 1983 το Πρόγραμμα εκτέλεσης έργων με πιστώσεις Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), περιλάμβανε 45 έργα, από τα οποία 34 ήταν αρδευτικά, 3 μηχανικού εξοπλισμού και προμηθειών, 2 λειτουργίας και συντήρησης, 1 αντιπλημμυρικό και 5 διάφορα.

Από τα ανωτέρω 34 αρδευτ. έργα, 4 σημαντικά κατασκευάζονται από κοινού με το Υπουργείο Δημοσίων Έργων. Από τα 45 ανωτέρω έργα, 19 εκτελούνται με πιστώσεις Δημοσίων Επενδύσεων και δανειοδότηση, τα μεν 16 από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα και το FEOGA τα δε 3 από την Διεθνή Τράπεζα. Οκτώ (8) από τα έργα του προγράμματος εντάχθηκαν για πρώτη φορά στο Π.Δ.Ε. το 1983.

Στον κατωτέρω πίνακα δίδονται συνοπτικά στοιχεία από τα εκτελούμενα έργα:

Λεπτομέρειες	Μ.Μ.	Ποσά σε μεγέθη
Έργα εκτελούμενα το 1983	Αριθμ.	45
Έκταση που καλύπτουν τα 34 αρδευτικά έργα (του Π.Δ.Ε. 1983)	Στρεμμ.	2.172.000
Εκτάσεις που κατέστησαν αρδεύσιμες από τα έργα του Π.Δ.Ε. μέσα στο έτος 1983 (εκτίμηση)	Στρεμμ.	100.000

Σημειώνεται ότι:

(1) Σημαντικά αρδευτικά έργα, που η κατασκευή τους προωθήθηκε κατά το 1983, είναι τα αρδευτικά, Παρεβρίων εκτάσεων, Ανατολικού Βερμίου, των υπογείων υδάτων Θεσσαλίας (Π.Α.Υ.Υ.Θ.) κλπ.

(2) Συνεχίστηκε η εποπτεία της εκτέλεσης των 45 εγγειοβελτιωτικών έργων του Π.Δ.Ε., και 93 οικοδομικών έργων.

(3) Για την αποκατάσταση ζημιών από πλημμύρες σε εγγειοβελτιωτικά έργα σε διάφορες περιοχές της Χώρας, και από πιστώσεις του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών, διατέθηκαν για τον ίδιο σκοπό 46,8 εκατ. δρχ. και δαπανήθηκε το ποσό των 33,8 εκατ. δρχ.

Μελέτες Εγγειοβελτιωτικών Έργων

(1) Το Π.Δ.Ε. 1983 περιλάμβανε 44 μελέτες, από τις οποίες 21 ήταν μελέτες αρδευτικών έργων σε διάφορα στάδια, 10 υδρογεωλογικές, και 13 διάφορες. Από τις 44 μελέτες οι 9 ήταν νέες και εντάχτηκαν για πρώτη φορά στο Π.Δ.Ε. το έτος 1983.

(2) Περαιτώθηκε η εκπόνηση 6 εδαφολογικών μελετών, συντάσσονται 12 αναγνωριστικές εδαφολογικές μελέτες και εκτελέστηκαν εργασίες υπαίθρου για την εκπόνηση εδαφολογικών μελετών 9 ακόμη περιοχών εγγειοβελτιωτικών έργων.

(3) Εκπονήθηκαν 4 μελέτες οικονομικής σκοπιμότητας, και υποβλήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα, προκειμένου να δανειοδοτηθεί η κατασκευή των έργων.

(4) Έγινε ο έλεγχος και διατυπώθηκαν απόψεις για 8 μελέτες αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας για 5 μελέτες αρμοδιότητας Υπουργείου Δημοσίων Έργων, και για 1 μελέτη αρμοδιότητας άλλου φορέα.

(5) Ανατέθηκε σε μελετητικά γραφεία η εκπόνηση 8 συνοπτικών μελετών οικονομικής σκοπιμότητας εγγειοβελτιωτικών έργων προκειμένου τα έργα αυτά να τύχουν μερικής δανειοδότησης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.). Από τις ανωτέρω 9 μελέτες, περατώθηκαν και ελέγχθηκαν 3.

(6) Εκπονήθηκαν και εγκρίθηκαν μελέτες διαφόρων κτιριακών έργων, όπως αλιευτικών καταφυγίων, σταθμών κλπ.

Συντήρηση, Λειτουργία

Από πιστώσεις του Π.Δ.Ε. απορροφήθηκε για συντήρηση και λειτουργία, διαφόρων εγγειοβελτιωτικών έργων, το ποσό των 50,5 εκατ. δρχ.

Συστηματοποιήσεις - Βασικές ισοπεδώσεις

Έγιναν οι κατωτέρω συστηματοποιήσεις και βασικές ισοπεδώσεις εντός της περιμέτρου των εκτελεσθέντων αρδευτικών έργων.

Εργασίες	1980		1981		1982		1983	
	χιλ. στρ.	εκατ. δρχ.	χιλ. στρ.	εκατ. δρχ.	χιλ. στρ.	εκατ. δρχ.	χιλ. στρ.	εκατ. δρχ.
Συστηματοποιήσεις	2,6	5,5	5,9	25,5	10,0	43,6	3,7	27,7
Βασικές ισοπεδώσεις	3,6	42,0	45,0	57,0	43,5	75,7	27,6	72,4

ε. Γεωτρήσεις και λοιπές εργασίες

Με μηχανήματα του Υπουργείου Γεωργίας και με πιστώσεις του ΠΔΕ και από άλλες πηγές, συνολικού ύψους 1.400 εκατ. δρχ. περίπου (έναντι 1.150 εκατ. δρχ. το 1982) έγιναν οι κατωτέρω εργασίες:

Είδος εργασιών	Μ/Μ	1980	1981	1982	1983
Υποστραγγίσεις	στρ.				12.500
Εκχερώσεις-εκθαμνώσεις	»	16.100	18.550	12.200	16.800
Αναβαθμιδώσεις-χονδ. ισοπεδώσεις	»	3.500	17.750	32.210	18.170
Διανοίξεις αγρ. και δασ. δρόμων	χιλ.	970	990	766	800
Επισκευές δρόμων	»	3.600	1.810	1.826	2.240
Χρωματοург. κλπ. εργασίες	μ ³	7.680.000	8.468.000	7.274.000	6.906.000
Γεωτρήσεις					
— αρδευτικές	αρ.	204	250	237	248
— υδρευτικές	»	124	110	124	146
— ερευνητικές	»	1	12	8	18
— δειγματοληπτικές	»	44	10	21	35

Αγροτική οδοποιία

Κατά το 1983, έγιναν εργασίες κατασκευής και αποπεράτωσης αγροτικών δρόμων συνολικού μήκους 30 χλμ. περίπου και απορροφήθηκε το ποσό των 14,4 εκατ. δρχ. Με τις ανωτέρω εργασίες ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα αγροτικής οδοποιίας του Υπουργείου Γεωργίας. Σημειώνεται πως από το 1981 η αρμοδιότητα του προγραμματισμού και της κατασκευής αγροτικών δρόμων έχει περιέλθει στις οικείες Νομαρχίες.

Γεωργικός εξηλεκτρισμός

Στα πλαίσια του εξηλεκτρισμού αρδευτικών και κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, αναπτύχθηκαν οι κατωτέρω δραστηριότητες:

Δραστηριότητες	Μονάδα	1980	1981	1982	1983
Ηλεκτροδότηση αρδευτ. εγκαταστάσεων	αριθ.	4.400	4.200	4.600	4.404
Έκταση που εξυπηρετείται	στρ.	148.000	135.000	165.000	143.000
Ηλεκτροδότηση κτηνοτρ. μονάδων	αριθ.	590	700	718	837

Η συνολική δαπάνη ηλεκτροδότησης των ανωτέρω εργασιών ανήλθε στο ποσό των 1.470 εκατομ. δρχ. περίπου (έναντι 1.176 εκατομ. δρχ. το 1982) από το οποίο συμμετοχή της ΔΕΗ είναι 656 εκατομ. δρχ., συμμετοχή των παραγωγών 110 εκατομ. δρχ. και του Π.Δ.Ε. 704 εκατομ. δρχ. (αποκεντρωμένη δραστηριότητα).

Εκμηχάνιση της γεωργίας

Στα πλαίσια της εκμηχάνισης της γεωργίας της χώρας χορηγήθηκαν σε αγρότες, πτυχία χειριστών και άδειες οδήγησης γεωργικών μηχανημάτων ως κατωτέρω:

Είδος μηχανήματος για το οποίο χορηγήθηκε πτυχίο ή άδεια	1981	1982	1983	MET 83/82 82=100
Γεωργικοί ελκυστήρες	15.050	15.100	14.900	99
Θεραλωνιστικές μηχανές	500	510	490	96
Βαμβακοσυλλεκτικές	105	135	132	98
Βοηθών θεραλωνιστ. μηχανών κλπ.	512	480	490	102

Εγκρίθηκαν 236 καινούργιοι και μεταχειρισμένοι τύποι γεωργικών ελκυστήρων και 15 νέοι τύποι διαφόρων γεωργικών μηχανημάτων. Επίσης συντάχθηκαν πίνακες τιμών γεωργικών μηχανημάτων.

Ο συνολικός αριθμός των γεωργικών μηχανημάτων της Χώρας φαίνεται στον κατωτέρω πίνακα:

Είδος Μηχανήματος	1980	1981	1982	1983	MET. 83/82 82=100
Διαξονικοί ελκυστήρες	161.000	168.000	178.000	187.000	105
Μοναξονικοί ελκυστήρες και τρίκυκλα	104.000	112.000	118.000	127.000	108
Θεραλωνιστικές μηχανές	8.170	8.400	8.800	9.250	105
Αυτοκινούμενες χορτ. μηχανές	5.500	6.100	6.500	6.900	106
Βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές	930	980	1.130	1.300	115
Τευτλοεξαγωγείς	550	550	610	660	108
Αγροτ. μηχανήματα πολλαπλής χρήσης	—	551	2.320	2.730	118

Λοιπές δραστηριότητες

— Μέσα στο χρόνο που πέρασε έγινε προεργασία και προτάθηκαν 9 νέα έργα για δανειοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ).

— Γίνεται εποπτεία σε 296 Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων στις περιοχές των διαφόρων εγγειοβελτιωτικών έργων. Πέρα από τις πιστώσεις των 94 εκατομ. δρχ. που διατέθηκαν από το Π.Δ.Ε. για συντήρηση και λειτουργία των έργων διατέθηκαν και σημαντικά ποσά από τους ίδιους τους ωφελημένους αγρότες.

Αναλυτικότερα:

Έτος 1981 έσοδα 1.625 εκ. δρχ. έξοδα 1.525 εκ. δρχ.

Έτος 1982 έσοδα 1.900 εκ. δρχ. έξοδα 1.882 εκ. δρχ.

Έτος 1983 έσοδα 2.100 εκ. δρχ. έξοδα 2.000 εκ. δρχ. (εκτίμηση).

Μεταβολή 83/82 έσοδα ÷ 10%

(μέσα στο 1983 ιδρύθηκε ένας νέος Ο.Ε.Β.).

— Το πρόγραμμα μικρών αρδευτικών έργων με κεφάλαια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων το 1983 περιλάμβανε 30 έργα από τα οποία 18 ήταν συνεχιζόμενα και 12 νέα. Από τα συνεχιζόμενα 3 ολοκληρώθηκαν, 13 βρίσκονται στο στάδιο της κατασκευής και 2 δεν προωθήθηκαν ακόμη. Από τα νέα έργα άρχισαν να κατασκευάζονται 4, είναι έτοιμα για δημοπράτηση 2, και άλλα 6 έργα προωθούνται για έγκριση.

— Άρχισε η εφαρμογή του Προγράμματος του Καν. 1975/82/ΕΟΚ με έναρξη κατασκευής ορισμένων αρδευτικών έργων.

— Εγκρίθηκε σχετική εισήγηση προς την ΕΟΚ και θεσπίστηκε ο Καν. 2968/83 «περί επιταχύνσεως εκτελέσεως συλλογικών αρδευτικών έργων στην Ελλάδα». Στα πλαίσια υλοποίησης του παραπάνω κανονισμού υποβλήθηκε στην ΕΟΚ πρόγραμμα.

— Έγινε παραλαβή κινητού υλικού για περιοχές των αρδευτικών δικτύων των έργων Γιαννιτσών και Παρεβρίων συνολικού ύψους δαπάνης 401 εκατ. δρχ. με προοπτική άρδευσης 175.000 στρ. περίπου. Επίσης έγιναν διαγωνισμοί για την προμήθεια κινητού υλικού για τις περιοχές των αρδευτικών δικτύων των έργων Παρεβρίων εκτάσεων Ξάνθης - Κομοτηνής, Πιερίας, Κοιλιάδας Ν. Καβάλας, Μοιρών Μεσσαράς και Π.Α.Υ.Υ.Ο. ύψους 212,5 εκατ. δρχ.

Πιστώσεις

Το σύνολο των πιστώσεων που διατέθηκαν, κατά το 1983 για τις έγχειρες βελτιώσεις αρμοδιότητας Υπ. Γεωργίας φαίνεται στους ακόλουθους πίνακες.

Κατά δραστηριότητα

Δραστηριότητες	ποσά σε εκατομ. δρχ.								
	1980		1981		1982		1983		MET 83/82 82=100 (απορ.)
	Όρια πληρ. ρωμ.	Απορ- ροφ.	Όρια πληρ. ρωμ.	Απορ- ροφ.	Όρια πληρ. ρωμ.	Απορ- ροφ.	Όρια πληρ. ρωμ.	Απορ- ροφ. ⁽²⁾	
Εκτέλεση εγγ. έργων	1.994,5	1.776	2.446	2.133	3.236	2.857	4.418	3.756,1	131
Εκπόνηση μελ. εγγ. έργων	132	100	162	110	129	82	116	106,3	129
Συντήρηση λειτουργ. εγγ. έργων ΣΛ (1)	—	(73)	—	(98)	(98)	(94)	150	(50)	(53)
Γεωργ. εξηλεκτρ.	210	209	460	458	563	563	700	704	125
Αγρ. οδοποιία	50	41	51	45	15	15	15	14	93
Κτιριακά από ΚΤΓΧ και Δασών (3)	320	250	320	250	375	550	550	300	55
Αποκατ. ζημιών εκ πλημμυρών από ΚΤΓΚ και Δασών	21,8	15,5	18,5	18	30	47	47	34	126

(1) Η ΣΛ περιλαμβάνεται στις πιστώσεις της δραστηριότητας 1.

(2) Εκτιμήσεις.

(3) Αποκεντρωμένη δραστηριότητα.

ποσά σε εκατ. δρχ.

Πηγή προέλευσης	1981			1982			1983		
	Όρια πληρ.	Απορ.	%	Όρια πληρ.	Απορ.	%	Όριο πληρ.	Απορ.	%
Δημόσιες επενδύσεις	3.119,0	2.746,0	88,0	4.125	3.687	89	4.534	3.862,4	89
ΚΤΓΚ και Δασών	18,6	18,0	96,8	30	27	90	47	34	72

2. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΕΣ

Η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων βιομηχανιών, η εξυγίανση των όσων είναι επιδεκτικές και η δημιουργία νέων, κυρίως αγροτοβιομηχανικών συγκροτημάτων, με σωστά χωροταξικά, οικονομικά, κοινωνικά και συλλογικά κριτήρια, απετέλεσαν το κύριο έργο το χρόνο που πέρασε στον κλάδο της μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων. Παράλληλα καθιερώθηκε νέα διαδικασία προώθησης των επενδυτικών σχεδίων (χορήγηση αδειών κλπ.), σε τρόπο που να διασφαλίσει τη συλλογική τοπική αποδοχή, την εναρμόνιση με τη συνολική εξέλιξη του κλάδου σε εθνικό επίπεδο και τη δυναμική της επένδυσης.

Μονάδες μεταποίησης διαφόρων κλάδων που λειτούργησαν κατά τη τετραετία 80/83.

* Προσωρινά στοιχεία.

Η παραγωγή των μονάδων μεταποίησης σε τελικά προϊόντα, για την τετραετία 80/83 και οι αντίστοιχες εξαγωγές τους φαινόνται στον πίνακα που ακολουθεί:

Ποσότητες σε χιλ. τόνους

Είδος Προϊόντος	1980		1981		1982		1983*	
	Παραγωγή	Εξαγωγές	Παραγωγή	Εξαγωγές	Παραγωγή	Εξαγωγές	Παραγωγή	Εξαγωγές
Φρούτα κονσερβοποιημένα	250	121	210	198,4	218	198,4	220,0	206
Κηπευτικά κονσερβοποιημένα	8	2	15	0,8	5	0,5	3,0	0,6
Πολτός τομάτας	240	126	210	117,3	220	76	5196,0	107,0
Χυμός τομάτας	15	15	20	—	9	6	7,0	+
Τοματάκι κονσ/ποιημένο	30	4	30	3,3	11	3,1	13,6	3,4
Χυμός εσπεριδοειδών	38	21,5	45,5	27,6	4	33,1	41,0	36,0
Σύκα ξηρά	18	8	18	12,4	15,8	8,0	18,1	7,5
Ελιές	95	58	79,2	49,8	134,2	40,0	73,0	46,0
Σταφίδες	130,3	100,0	158,9	87,2	132,2	103,0	177,0	104,0
Χυμό σταφυλιών	3,5	1,7	4,5	2,8	2,8	+	+	+
Τυριά	171	—	160	1,2	64,0	2,0	170,0	4,0
Γάλα κατανάλωσης	375	—	200	—	200,0	—	200,0	—
Λοιπά γαλακτοκομικά	155	—	100	—	162	—	170	0—
Αλλαντικά	42	—	30	—	30	—	32,0	—
Κονσέρβες κρέατος	4	—	2	—	3,2	—	3,2	—
Κονσέρβες ψαριών	2	—	2	1,2	+	+	+	+
Αλίπαστα ψάρια	2	1,5	4	0,5	+	+	+	+
Διάφορα κρεοσκευάσματα	—	—	—	—	3,0	2,0	3,0	1,7

+ Μη διαθέσιμα.

* Προσωρινά στοιχεία.

Η χρηματοδότηση για την επέκταση, βελτίωση, συμπλήρωση και ίδρυση των μονάδων γεωργικών βιομηχανιών φαίνεται παρακάτω (χορηγήσεις Α.Τ.Ε.)

Χορηγήσεις σε εκατ. δρχ.

Κατηγορίες γεωργικών βιομ/νιών	1980	1981	1982	1983
Εργοστάσια γάλακτος - τυροκομεία	185,5	132,0	249,8	110,9
Βιομ. ζωοτροφών - ξηραντήρια μηδικής	390,8	357,9	506,0	539,3
Πτηνοσφαγεία	24,4	16,0	0,8	68,1
Βιομηχανίες κρέατος	78,3	742,8	44,2	255,4
Ελαιουργεία	411,5	354,4	505,0	1137,1
Κονσερβοποιεία βρώσιμων ελαίων	92,6	69,3	297,8	412,0
Πυρηνελαιουργεία - ραφινερία κλπ.	80,3	193,9	40,0	317,6
Τυποποίηση διαύγαση ελαιολάδου	70,1	81,0	674,0	738,6
Σπορελαιουργεία	35,0	—	154,2	217,9
Εκκοκιστήρια βαμβακιού	13,4	117,7	123,8	665,6
Κονσερβοποιεία οπωρ/κών	680,4	238,9	58,9	85,0
Εργοστάσια χυμών	50,2	8,0	20,0	9,7
Συσκευαστήρια οπωροκ/κών	119,0	98,2	154,3	484,8
Κονσερβοποιεία ιχθυερών	15,5	—	—	—
Οινοποιεία	244,4	250,5	313,9	565,5
Ψυκτικές εγκαταστάσεις	104,3	208,5	130,0	557,9
Σταφιδεργοστάσια	11,4	113,1	1,0	102,0
Εργοστάσια ξύλου	88,6	68,2	—	22,3
Διάφορες βιομηχανίες	743,6	329,2	780,4	1111,2
Βιομηχ. ζάχαρης	354,0	—	—	—
Σύνολο:	3766,6	3430,3	3994,0	7401,0

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνεται πως το 1983, μετά την ύφεση στα επενδυτικά προγράμματα για τις γεωργικές βιομηχανίες κατά το 1981 και το 1982, σημειώθηκε σημαντική αύξηση στις επενδύσεις οι οποίες στο σύνολό τους αυξήθηκαν κατά 85% σε σύγκριση με το 1982. Σ' αυτές η συμμετοχή των Συν/κών οργανώσεων ήταν 93% και των ιδιωτών 7%. Ο βαθμός πραγματοποίησης των προγραμμάτων πλησίασε το 99%, πράγμα που σημαίνει πως έπαυσε η διστακτικότητα και η αναμονή των επενδυτών να υπαχθούν στα προγράμματα του Ν. 1262/82 και των Κοινοτικών διαρθρωτικών οδηγιών ή κανονισμών.

Τα ποσά που διατέθηκαν από την Κοινότητα (FEOGA) για τα έργα του Καν. 355/77/ΕΟΚ, στην τριετία 81-83, φαίνονται παρακάτω:

Εισπράξεις από την κατασκευή έργων (Κ. 355/77/ΕΟΚ)

Χιλ. Δρχ.

Ονομασία Έργου	Φορέας έργου	Επιδότηση Υπόλοιπο από προς FEOGA απορρόφηση	
Επέκταση εργοστασίου	ΓΕΩΡΓΟΒ/ΝΙΚΗ ΠΙΕΡΡΙΑΣ	12.492	30.564
Σπορελαιουργείο—Ραφινερία	Συν. Βιομηχανίας Θεσσαλ.	44.000	37.208
Ίδρυση ελαιουργείου	Ελ. Συν. Κρυονερίου Κορίνθ.	1.765	—
Εκσυγχρονισμός ξηραντηρίου αραβοσίτου	ΕΓΣ Πρεβέζης	1.766	—
Επέκταση κονσερβοπ/ου βρώσιμης ελιάς	Γ.Σ. Κομποτίου Άρτας	7.525	—
Συσκ/στήριο φρούτων στα Λευκάδια Ημαθ.	ΣΠΟΠ Ναούσης	3.000	—
Βιομηχανία ζωοτροφών υπολ/μάτων εσπερ.	ΣΕΕ Αμύκλες Λακωνίας	10.730	—
Επέκταση εκχυμ/ρίου και συσκ/ρίου εσπερ.	ΣΕΕ Αμύκλες Λακωνίας	7.808	—
Συσκευαστήριο σταφυλιών	ΣΟΑ Δαμασίου Λαρίσ.	2.159	—
Συσκευαστήριο φρούτων	ΣΕΠΟ Αγιάς	8.546	—
Πυρηνελαιουργείο—Ραφινερία	ΑΕΒΕΚ Α.Ε. Κερκύρας	31.066	31.468
Αποθ/κοί χώροι - Ξηραντήρια αραβοσίτου	Γ.Π.Σ. Βαλτερού Σερρών	3.231	—
Ίδρυση αποθηκευτικών χώρων	Ε.Γ.Σ. Σερρών	16.044	—
Ίδρυση συνεταιριστικού τυροκομείου	Ε.Γ.Σ. Ροδόπης	21.930	—
Εκσυγχρον. μονάδας επεξεργασίας φρ/των	Βιομ. ΕΓΠ «Εσπερίς Α.Ε.»	8.650	37.233
Σύνολο:		180.716	136.473

Εγκριθέντα έργα Καν. 355/77 από FEOGA ανά Τομεακό Πρόγραμμα από 1981-1983

ΤΟΜΕΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΕΓΚΡΙΘΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓ. ΤΟΜ. ΠΡΟΓΡ. 1981-1984	Ποσά σε εκατομμ. δρχ.							
		ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑ 1981				1982			
		Αρ. Εργ.	Προϋπο- λογισμός	Επιδότηση FEOGA	Επιδότηση ΔΗΜ. ΕΠΕΝ.	Αρ. Εργ.	Προϋπο- λογισμός	Επιδότηση FEOGA	Επιδότηση ΔΗΜ. ΕΠΕΝ.
ΟΙΝΟΥ	2.611	4	287,15	64,68	28,72	2	114,2	27,04	11,42
ΕΛΑΙΟΥ κ' ΕΛ. ΣΠΟΡΩΝ	8.350	6	994,61	195,78	104,34	7	382,36	134,36	134,72
ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	8.150	—	—	—	—	2	69,74	24,09	12,44
ΣΙΤΗΡΩΝ	8.513	4*	2.602,43	632,43	372,71	4**	2785,8	984,56	399,20
ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ	12.400	13	818,50	181,19	93,05	5	549,09	241,95	95,66
ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ	875	—	—	—	—	—	—	—	—
ΣΥΝΟΛΟΝ	40.899	27	4.702,69	1.074,63	598,82	20	3.901,2	1.412,36	576,08

ΤΟΜΕΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΕΓΚΡΙΘΕΝΤΑ ΕΡΓΑ 1983				ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΡΙΘ. ΕΡΓΩΝ 1981-1983			
	Αρ. Εργ.	Προϋπο- λογισμός	Επιδότηση FEOGA	Επιδότηση ΔΗΜ. ΕΠΕΜΔ.	Προϋπο- λογισμός	Επιδότηση FEOGA	Επιδότηση ΔΗΜ. ΕΠΕΝΔ.	
ΟΙΝΟΥ								
ΕΛΑΙΟΥ Κ' ΕΛ. ΣΠΟΡΩΝ	10	1.225,20	583,00	238,63	16	162,55	278,77	
ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	12	479,69	214,25	85,54	25	1865,66	247,24	
ΣΙΤΗΡΩΝ	10	3.971,18	1.507,70	711,33	12	4.040,92	723,77	
	2***	3.431,17	1.677,53	755,20	10(196)	8.819,40	1.527,10	
ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ								
ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ	7	630,33	290,04	133,31	25	1.997,92	322,01	
	—	—	—	—	—	—	—	
ΣΥΝΟΛΟΝ	41	9737,57	4272,52	1924,01	88	18350,45	3098,89	

Πηγή στοιχείων: Αποφάσεις Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Παρατηρήσεις:

* Συμπεριλαμβάνονται 2 έργα της ΚΥΔΕΠ που απαρτίζονται από 77 μεμονωμένα έργα. Δηλ. ουσιαστικά έχουμε 79 έργα.

** Συμπεριλαμβάνονται 2 έργα της ΚΥΔΕΠ που απαρτίζονται από 61 μεμονωμένα έργα και ένα έργο της Ε.Γ.Σ. Σερρών που απαρτίζεται από 3 μεμονωμένα έργα. Δηλαδή ουσιαστικά έχουμε 65 έργα.

*** Συμπεριλαμβάνεται 1 έργο της ΚΥΔΕΠ που απαρτίζεται από 51 μεμονωμένα έργα. Δηλ. ουσιαστικά έχουμε 52 έργα.

Συμπερασματικά τα 10 εγκριθ. έργα Τ.Π. Σιτηρών αποτελούνται από 196 επιμέρους έργα.

— Υιοθετήθηκε ένα αποκεντρωμένο σύστημα αγορών τοποθετημένων στα παραγωγικά κέντρα, οι περιφερειακές αγορές, με φορείς Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Μέσω αυτών θα διακινούνται τα οπωροκηπευτικά προϊόντα και θα γίνεται διαπραγμάτευση των τιμών με κανόνες που αποσκοπούν στην οριστική εξυγίανση του κυκλώματος, διακίνησης-εμπορίας. Ήδη ειδική επιτελική επιτροπή συντονίζει την υλοποίηση του προγράμματος (χωροθέτηση των αγορών, εξασφάλιση χώρων, προμελέτες κλπ.).

— Προχωρεί η μελέτη αναδιάρθρωσης της Κοινοπραξίας Διαχείρισης Οπωροκηπευτικών (ΚΟΠ), προκειμένου να παίξει ενεργότερο ρόλο, σε συν/σμένη βάση, στην εμπορία των νωπών στην εσωτερική αγορά.

— Έντονη ήταν η προσπάθεια για την καθημερινή αντιμετώπιση της εξυγίανσης της εμπορίας των νωπών (υπερτιμολογήσεις, αυθαίρετη αύξηση τιμών, απόκρυψη, νοθεία κλπ.).

— Προωθήθηκε το πρόγραμμα ανθαγορών για τη διακίνηση και εμπορία των ανθοκομικών προϊόντων καὶ περιλαμβάνει: (1) πέντε ανθαγορές (Αττική, Θεσ/νίκη, Πάτρα, Βόλο, Ηράκλειο), (2) δύο διακομιστικά κέντρα εξαγωγών (Αθήνα, Ηράκλειο) (4) τέσσερα κέντρα συγκέντρωσης-συσκευασίας στην Κρήτη και δύο (2) στην Τροιζηνία και Μαραθώνα. Η Κοινοπραξία ανθοκομικών Συν/σμών Ελλάδας είναι ο φορέας του συστήματος. Ολοκληρώνεται σύντομα η προμελέτη ίδρυσης της πρώτης ανθαγοράς (Αττικής) και η τοποθέτησή της σε δημόσια έκταση 70 στρεμμάτων.

— Ολοκληρώθηκε η μελέτη της οργάνωσης εμπορίας των εξαγωγών και της αναδιοργάνωσης της ΑΓΡΕΞ.

— Καταρτίστηκε και ήδη προωθήθηκε για έγκριση στις Ε.Κ. πρόγραμμα που αφορά τα προϊόντα κρέατος στα πλαίσια του Κ 355/77/ΕΟΚ. Το πρόγραμμα αυτό που αποτελεί προσθήκη του ειδικού τομεακού προγράμματος ζωϊκής παραγωγής, καλύπτει όλη τη Χώρα και αποβλέπει στην κατασκευή σύγχρονων εγκαταστάσεων σφαγής ζώων, τυποποίησης και επεξεργασίας κρέατος καθώς και στην οργάνωση του δικτύου διανομής κρέατος και προϊόντων αυτού μέχρι το στάδιο της χονδρικής πώλησης. Ο προϋπολογισμός των έργων του προγράμματος ανέρχεται σε 21.133 εκ. δρχ. (ήτοι 14.300 εκ. δρχ. για σφαγεία, 2.000 εκ. δρχ. για κρεαταγορές, 4.600 εκ. δρχ. για μονάδες μεταποίησης του κρέατος και 233 εκ. δρχ. για προμήθεια μεταφορικών μέσων).

— Μελετήθηκαν και μπαίνουν σε εφαρμογή οι σωστοί όροι και προϋποθέσεις για την άσκηση του εξαγωγικού εμπορίου γεωργικών προϊόντων. Τα στοιχεία μελέτης αναφέρονται στην οργανική υποδομή στον κύκλο εργασιών, στη διαφάνεια και το συντονισμό των εξαγωγών, σε τρόπο ώστε να περιορισθούν όσοι από τους «εξαγωγείς» λειτουργούν σαν μεσάζοντες ξένων επιχειρήσεων και να ενδυναμωθούν οι πραγματικοί εξαγωγείς.

— Καταρτίζεται πρόγραμμα άμεσης εφαρμογής για τη βελτίωση των συσκευαστηρίων εσπεριδοειδών.

— Έγινε δοκιμαστική αποθήκευση πορτοκαλιών σε ψυγεία του Ν. Αργολίδας.

— Έγινε χωροταξική κατανομή των αναγκών της χώρας σε ψυκτικούς χώρους.

— Πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης γεωπόνων - ποιοτικών ελεγκτών.

— Προωθήθηκαν θέματα που αφορούν τη διοικητική οργάνωση των υπηρεσιών για την καλύτερη αντιμετώπιση των εξαγωγικών αδυναμιών και την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

3. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Το ερευνητικό έργο του περασμένου χρόνου αφορούσε την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που θα βοηθήσουν τη γεωργία να αξιοποιήσει καλύτερα το φυσικό και τεχνολογικό περιβάλλον της. Η μελέτη των παραγόντων που συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων ήταν η κατεύθυνση προς την οποία έγιναν σημαντικές προσπάθειες και οι οποίες συνοδεύθηκαν από αποτελέσματα ικανοποιητικά.

Τα κυριότερα αντικείμενα έρευνας των προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι:

— Η δημιουργία και εξεύρεση βελτιωμένων φυτών και η βελτίωση φυλών ζώων προσαρμοσμένων στα νέα συστήματα εκμετάλλευσής.

— Η διατροφή και η αναπαραγωγή των ζώων και η αύξηση της αποδόσής τους.

— Η μείωση του κόστους παραγωγής των κτηνοτροφικών προϊόντων με την αξιοποίηση κυρίως φθηνών ιδιοπαραγόμενων ζωοτροφών και υποπροϊόντων των γεωργικών βιομηχανιών και των υπολειμμάτων των καλλιεργειών.

— Η προώθηση σύγχρονων μεθόδων καλλιέργειας.

— Η βελτίωση και η αξιοποίηση βοσκότοπων και λειμώνων.

— Η ορθολογική αντιμετώπιση των εχθρών και ασθενειών των φυτών.

— Η βελτίωση των μεθόδων επεξεργασίας, συσκευασίας, συντήρησης και τυποποίησης των αγροτικών προϊόντων.

— Η εκμηχάνιση της παραγωγής.

— Η αξιοποίησης του νερού και η οικονομική λειτουργία των αρδευτικών δικτύων.

— Η ανάπτυξη της μελισσοκομίας, διατροφή και οικολογική προσαρμογή της μέλισσας.

— Η συμμετοχή σε κοινά προγράμματα έρευνας στο διεθνές χώρο.

Στον ακόλουθο πίνακα φαίνονται οι σπουδαιότερες δραστηριότητες του ερευνητικού προγράμματος.

Ερευνητικές Εργασίες	αριθμός			
	1980	1981	1982	1983
1. Ερευνητικά προγράμματα				
α) Φυτοτεχνίας	157	155	113	155
β) Φυτοπροστασίας	83	83	65	71
γ) Εδαφολογίας	69	46	29	33
δ) Τεχνολογίας	42	40	29	32
ε) Κτηνοτροφίας - βοσκών	33	33	27	21
στ) Εγγείων βελτιώσεων, γεωργ. μηχανών	94	95	10	7
ζ) Γεωργοοικονομίας	—	—	4	1
η) Αгроμετεωρολογίας	—	—	5	5
2. Ταχύρρυθμο πρόγραμμα λίπανσης καλ/γείων				
α) Πειραματικοί αγροί	156	157	161	140
β) Δοκιμαστικοί αγροί	450	490	510	460
3. Πειραματικοί βοσκών και λειμώνων	19	14	16	4
4. Συνέχιση του έργου του Εδαφολογικού Χάρτη της Ελλάδας	1	1	1	1
5. Πειραματικοί και δοκιμαστικοί αξιοποίησης των περιοχών των λιγνιτορυχείων Μεγαλόπολης	11	5	2	2
6. Ερευνητικές εργασίες με ξένους φορείς	99	29	37	30

Σε ανάλυση των παραπάνω προγραμμάτων αξιολογούνται τα εξής:

1. Η συνέχιση του ειδικού προγράμματος πρωϊμων κηπευτικών στην Κρήτη και Ν.Δ. Πελ/νησο (που χρηματοδοτείται από τη Διεθνή Τράπεζα Επενδύσεων).

2. Η διεύρυνση της συνεργασίας με φορείς της Γαλλικής έρευνας πάνω σε θέματα καλλιέργειας και ποικιλιών βαμβακιού και ασθενειών πυρηνοκάρπων.

3. Η συνέχιση του αμπελοοινικού ταχύρρυθμου προγράμματος.

4. Η συνέχιση των ερευνητικών δραστηριοτήτων με Δ. Γερμανία για την αποξήρανση της σταφίδας με ηλιακή ενέργεια.

5. Η με την αιγίδα του FAO συμμετοχή σε 7 (επί συνόλου 10) δίκτυα συνεργασίας και σε 14 υποδίκτυα (επί συνόλου 45) προκειμένου να αποκομισθούν οφέλη από την ανταλλαγή πολύπλευρης και εκσυγχρονισμένης πείρας και πληροφόρησης από τα συνεργαζόμενα ιδρύματα έρευνας άλλων Χωρών.

6. Η συμμετοχή 61 γεωπόνων-ερευνητών σε επιτροπές ή ομάδες έρευνας στα πλαίσια της ΕΟΚ.

7. Η συνέχιση της συνεργασίας με ερευνητικά ιδρύματα του εξωτερικού (Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Γαλλία, Δ. Γερμανία) στα πλαίσια διακρατικών συμφωνιών και η προεργασία για ανάπτυξη ανάλογης συνεργασίας και με άλλες χώρες (Ρωσία, Πολωνία, Ισπανία, Αυστρία, Συρία, Τσεχοσλοβακία, Ουγγαρία, Κύπρο).

8. Η συγκέντρωση και ταξινόμηση των μετεωρολογικών παρατηρήσεων και στη συνέχεια έκδοση, δελτίων με πληροφορίες και συμβουλές προς τους αγρότες για την έγκαιρη προειδοποίησή τους πάνω στις κλιματολογικές μεταβολές.

9. Η επεξεργασία και στατιστική ανάλυση στον Η/Υ 800 προβλημάτων από ερευνητικά πειράματα και η αξιολόγηση 45 ερευνητικών εργασιών για δημοσίευση.

Τα χρήματα που διατέθηκαν για την έρευνα φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πηγή χρηματοδότησης	Πληρωμές σε εκατομ. δρχ.				
	1980	1981	1982	1983	μετ. 83/82 1982=100
Τακτικός Προϋπολογισμός*	780	419	514	610	119
Προγρ. Δημ. Επενδύσεων	28	52	48	44	92
Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών	65	111	189	233	123
Σύνολο:	873	582	751	887	118

* Πρόκειται κυρίως για επιχορηγήσεις του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών.

Γενικά η ερευνητική προσπάθεια το 1983 ήταν αξιόλογη και έφερε ενδιαφέροντα αποτελέσματα, που προωθούνται για εφαρμογή και αξιοποίηση και το σπουδαιότερο μέσα στο χρόνο η εξέλιξη πολλών πειραματικών δεδομένων συνέβαλε θετικά στη μελέτη πολλών προβλημάτων της γεωργίας.

Ωστόσο είναι παραδεκτό πως το ερευνητικό έργο τουλάχιστον για πολλές δραστηριότητες περιορίζεται στο να θίγει απλώς τα αληθινά προβλήματα του αγροτικού τομέα. Πολλά επίσης ερευνητικά προγράμματα π.χ. αγρομετεωρολογίας, οικολογίας, αγροτικής οικονομίας και κοινωνιολογίας βρίσκοντα ακόμα στο στάδιο του σχεδιασμού, ενώ για άλλα πάλι προγράμματα έρευνας που θίγουν αντικείμενα που αφορούν την αύξηση της παραγωγής, βελτίωσης ποιότητας, μείωση κόστους, προστασία των γεωργικών πόρων κλπ., επιζητείται και προωθείται η απαραίτητη μεταρρύθμισή τους.

Οι δυσχέρειες αυτές έχουν άμεση σχέση με ορισμένες διαδικασίες, οικονομικά μέσα και προσωπικό. Έτσι ένα πρόγραμμα στα πλαίσια ολοκληρωμένης ανάπτυξης του κλάδου πρέπει να σταθμισθεί μέσα από τις αρνητικές εμπειρίες και τα προβλήματα δομής, ώστε να προχωρήσει η αναμόρφωση και ο εκσυγχρονισμός των ερευνητικών προγραμμάτων για μια ελπιδοφόρα προσέγγιση στους νέους στόχους που υπαγορεύουν οι σημερινές εξελίξεις. Σήμερα μελετάται ένα θεσμικό πλαίσιο που προβλέπει την ανεξαρτοποίηση της αγροτικής έρευνας από τους δυσκίνητους διοικητικούς μηχανισμούς, σωστή διασύνδεση με τους φυσικούς χρήστες των αποτελεσμάτων της και με τον

ευρύτερο τομέα έρευνας, δίκαια και επιστημονικά τεκμηριωμένα συστήματα ποιοτικής κατάταξης των εργασιών και ερευνητών, ευέλικτες εργασιακές σχέσεις και παρακίνηση για νέες αξιόλογες ερευνητικές προσπάθειες.

4. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΓΡΟΤΩΝ

Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων μέσα από ένα πρόγραμμα ενημέρωσης - εκπαίδευσης του αγροτικού πληθυσμού αφορούσε: (1) την παροχή συμβουλών, οδηγιών και πληροφοριών σε θέματα τεχνοοικονομικά, παραγωγής, εμπορίας, διαχείρισης, οργάνωσης κλπ. (2) την επιτάχυνση της εφαρμογής των αποτελεσμάτων της έρευνας από τον αγρότη (3) την εκπαίδευση - επανεκπαίδευση του αγρότη και της αγρότισσας σε γεωργικά ή εκτός γεωργίας θέματα και (4) την υιοθέτηση κινήτρων ποιοτικών, ηθικών, και υλικών για κίνηση ενδιαφέροντος και ανύψωση του γεωργικού επαγγέλματος (γεωργικά βραβεία κλπ.).

Γεωργικές εφαρμογές

Το πρόγραμμα ενημέρωσης και εκπαίδευσης των αγροτών στην ύπαιθρο υλοποιήθηκε από 783 γεωπόνους των 303 γραφείων Γεωργικής Ανάπτυξης τα δε αποτελέσματα περιγράφονται στον ακόλουθο πίνακα:

Δραστηριότητες	1981		1982		1983	
	αριθμός	άτομα	αριθμός	άτομα	αριθμός	άτομα
Ενημερωτικές συγκεντρώσεις	15.261	252.915	11.774	270.329	13.053	267.719
Ατομικές επαφές	422.450	422.450	475.620	515.038	429.805	429.805
Επισκέψεις εκμετ.	216.368	238.736	208.301	252.805	262.804	323.052
Τοπικές εκπ/σεις	580	11.673	393	11.714	813	21.136
Επιδείξεις	1.829	13.893	2.434	18.050	1.660	20.680
Εκπ/κές εκδρομές	71	1.486	47	839	48	2.019
α. Πειραματικοί	235	—	97	—	58	—
β. Αποδεικτικοί	1.318	—	561	—	572	—
γ. Δοκιμαστικοί	891	—	180	—	835	—
δ. Πρότυπ. εκτροφές	613	—	484	—	286	—
Παρακολούθηση Γ.Ε.						
α. Ο.Δ.Γ.Ε.	1.855	—	1.605	—	1.806	—
β. Ρ.Ι.Σ.Α.	3.000	—	4.091	—	5.666	—
Ενημερ. έντυπα						
α. Εφημερίδες	142.000	—	100.800	—	—	—
β. Περιοδικά	36.000	—	6.500	—	—	—
γ. Εκλαϊκευτικά	481.345	—	236.400	—	658.000	—
δ. Δημοσιεύματα	894	—	1.039	—	1.219	—
Ραδιοφωνικές εκπ.	720	—	456	—	471	—
Συνεργασίες - εξηγη- ρετήριες αγροτ.	—	357.995	—	386.667	407.936	22.922
Εκπαιδεύσεις ΚΕΓΕ	510	—	614	—	802	—

Ωστόσο αν και όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα του προγράμματος, βοηθήθηκε σημαντικά ο αγρότης για τη βελτίωση της γεωργικής του υποδομής και της κοινωνικής του ευημερίας γενικότερα δεν πρέπει να παραγνωρισθεί το γεγονός ότι οι πολυσύνθετες απαιτήσεις της γεωργίας με την εισροή νέας τεχνολογίας και νέων στοιχείων ανάπτυξης θέλουν τον γεωπόνο εξειδικευμένο και απασχολούμενο αποκλειστικά μόνο με το κύριο έργο του, πράγμα που δεν συμβαίνει αυτό σε μεγάλο βαθμό σήμερα. Σημειώνεται ότι μέσα στο 1983 προγραμματίσθηκε η πρόσληψη 393 γεωπόνων στα πλαίσια κανονισμού της ΕΟΚ οι οποίοι αφού υποστούν βραχυχρόνια εκπαίδευση θα τοποθετηθούν σε περιφερειακές μονάδες ώστε μαζί με τους υπάρχοντες να αποτελέσουν δίκτυο συνεχούς πληροφόρησης του αγροτικού πληθυσμού.

Άλλες δραστηριότητες ήταν:

- Η ολοκλήρωση της διαδικασίας της απονομής γεωργικών βραβείων.
- Ο έλεγχος, η μηχανογράφηση και η αποστολή στους κατά τόπους ενδιαφερομένους, οικονομικών στοιχείων 1.930 γεωργικών εκμεταλλεύσεων στα πλαίσια του προγράμματος ΟΔΓΕ (παλαιό σύστημα).
- Η παρακολούθηση 1.806 γεωργικών εκμεταλλεύσεων στα πλαίσια του νέου βελτιωμένου συστήματος ΟΔΓΕ.
- Η εκπαίδευση και ενημέρωση σε περιφερειακό επίπεδο στελεχών για την εφαρμογή της οδ. 72/159/ΕΟΚ, καθώς και η παροχή οδηγιών για τον ίδιο σκοπό.
- Η υποβοήθηση της εφαρμογής τοπικών προγραμμάτων αναδιάρθρωσης ποικιλιών οιναμπελώνων στην Βοιωτία, Εύβοια, Φωκίδα, Μεσσηνία, Τριφυλία, Λευκάδα και Καρδίτσα.
- Η ενίσχυση της προσπάθειας δοκιμαστικής εισαγωγής αμπελοτεχνικών βελτιώσεων σε διάφορες νησιωτικές περιοχές, όπως Θήρα, Πάρος, Λήμνος, Σάμος.
- Η υποβοήθηση της έρευνας στην αναζήτηση ποικιλιών που ενδιαφέρουν την Τράπεζα γενετικού υλικού.
- Η οργάνωση και πραγματοποίηση δύο σειρών ενημερωτικών συγκεντρώσεων 3ήμερης διάρκειας στη Καλαμάτα με τη συμμετοχή 60 γεωπόνων σε θέματα κηπευτικών υπό κάλυψη.
- Η συνεργασία με φορείς έρευνας Α.Ε.Ι. κλπ. και η συμμετοχή σε ομάδες εργασίας, συσκέψεις και επιτροπές.

Εκπαιδεύσεις αγροτών

— Στα 48 ΚΕΓΕ που λειτούργησαν το 1983 και σε αίθουσες που διατίθενται από τις αγροτικές κοινότητες οργανώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν ταχύρυθμα γεωργικά προγράμματα για τους αγρότες - αγρότισσες, διάρκειας 1-40 ημερών που καλύπτουν θέματα γεωργοτεχνικά, οικονομικά, αγροτικής οικιακής οικονομίας κλπ.

Μέσα στο χρόνο τα σπουδαιότερα προγράμματα ήταν:

(1) 1.750 εκπαιδεύσεις βραχείας διάρκειας 1-5 ημερών για ενημέρωση-πληροφόρηση, των αγροτών. Το πρόγραμμα παρακολούθησαν 35.000 αγρότες και δαπανήθηκαν 64 εκατ. δρχ.

(2) 182 εκπαιδεύσεις μεγαλύτερης διάρκειας 20-40 ημερών επιχορηγούμενο από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) κατά 55%.

Το πρόγραμμα αυτό κοινωνικού χαρακτήρα σκοπό έχει να δώσει στους υποαπασχολούμενους και μικρού γεωργικού εισοδήματος αγρότες, επαγγελματική κατάρτιση (γεωργική ή εξωγεωργική) για την αύξηση του εισοδήματός τους. Εκπαιδεύτηκαν 3.640 άτομα και δαπανήθηκαν 102 εκατ. δρχ. (δόθηκε σαν κίνητρο και ημερήσια αποζημίωση 705 δρχ.).

(3) 1 επαγγελματική εκπαίδευση 34 γεωπόνων και 10 Α.Ο.Ο. διάρκειας 40 ημερών σε θέματα γεωργικών συνεταιρισμών. Η δαπάνη ανήλθε σε 4 εκατ. δρχ.

(4) Έγιναν επιχορηγήσεις από το Ε.Κ.Τ. (55%) των τακτικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Γαλακτοκομικής Σχολής Ιωαννίνων (κόστους 11 εκατ. δρχ.) και του Πρακτικού Γεωργικού Σχολείου Συγγρού (κόστους 940 χιλ. δρχ.).

— Σύμφωνα με το Β' εκπαιδευτικό σχέδιο αποπερατώθηκε η κατασκευή των ΚΕΓΕ Κοζάνης και Αγρινίου, έγιναν συμπληρωματικές εργασίες στα ήδη λειτουργούντα ΚΕΓΕ, Λάρισας, Ναυπλίου, Θεσ/νίκης, Ρεθύμνου, Σιδηροκάστρου, συνεχίσθηκε η κατασκευή των ΚΕΓΕ Σάμου, Ηρακλείου και Γρεβενών και έγινε δημοπράτηση για την κατασκευή και τον εξοπλισμό του εκπαιδευτικού τυροκομείου Ιωαννίνων. Επίσης ολοκληρώθηκε η κατασκευή των Γεωργικών Σχολών Κομοτηνής και Ιωαννίνων και συνεχίσθηκε η κατασκευή της Γεωργικής Σχολής Χανίων με ορισμένες απαραίτητες τροποποιήσεις ώστε να συστεγασθεί και το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (Μ.Α.Ι.Χ.).

Μέχρι τέλους του 1983 καλύφθηκε το 70% περίπου των δαπανών σύμφωνα με τον προϋπολογισμό για τα έργα του σχεδίου, ήτοι 821 εκ. δρχ. από το συνολικό προϋπολογιστέο ποσό των 1.146 εκατ. δρχ.

— Ξεκίνησαν οι μελέτες κατασκευής εξοπλισμού 22 επαρχιακών κέντρων εκπαίδευσης σε ορεινές περιοχές σύμφωνα με τον Κ 1975/82/ΕΟΚ (με συμμετοχή της Κοινότητας κατά 50%). Επίσης προγραμματίσθηκε η κατασκευή-εξοπλισμός άλλων 29 επαρχιακών κέντρων εκπαίδευσης στις ορεινές περιοχές για την επόμενη πενταετία (85-89) (με συμμετοχή της Κοινότητας στη δαπάνη κατά 50%).

— Δημιουργήθηκαν σ' όλα τα ΚΕΓΕ δανειστικές βιβλιοθήκες, 10 αγροτικές βιβλιοθήκες με έδρες Συν/σμών και καταρτίσθηκαν διάφορα προγράμματα πολιτιστικών δραστηριοτήτων στα Κ.Ε.Γ.Ε.

— Λειτουργήσαν δύο πρακτικά σχολεία, η Γαλακτοκομική Σχολή Ιωαννίνων (αποφοίτησαν 30) και το Ανθοκηπουρικό Σχολείο Αμαρουσίου (αποφοίτησαν 25).

— Επιχορηγήθηκαν η Γεωργική Σχολή Θεσ/νίκης για να εφαρμόσει συμ-

πληρωματικό πρόγραμμα πρακτικής άσκησης μαθητών με 14,6 εκατ. δρχ. και το Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών με 29 εκατ. δρχ.

— Για την ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού προετοιμάσθηκαν και μεταδόθηκαν (α) τηλεοπτικές εκπομπές, «ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ Η ΑΘΗΝΑ» 52 και «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ» 52 (β) ραδιοφωνικές, «ΣΗΜΕΡΑ ΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ» 220, και «ΚΑΜΠΟΣ, ΒΟΥΝΟ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ» 298.

— Εκδόθηκαν δύο περιοδικά, «ΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ» μηνιαίο των 40.000 αντιτύπων και «ΣΥΝΑΓΡΟΤΙΚΑ» διμηνιαίο 30.000 αντιτύπων. Επίσης εκδόθηκαν διάφορα έντυπα, ένθετα, εκλαϊκευμένα κλπ. σε 150.000 περίπου αντίτυπα.

— Πραγματοποιήθηκαν 144 εκθέσεις σ' όλη τη χώρα και δαπανήθηκαν γι' αυτές 35,6 εκατ. δρχ. περίπου.

Κτηνιατρική ενημέρωση

Για την ενημέρωση και εκπαίδευση του πληθυσμού, αγροτικού και μη, σε θέματα κτηνιατρικής και κυρίως εκείνα που αφορούν την δημόσια υγεία και το ζωϊκό κεφάλαιο, πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω δραστηριότητες:

Δραστηριότητες	Μ/Μ	Έτος			
		1980	1981	1982	1983
Ομιλίες σε αγρότες	αρ.	4.267	4.742	4.312	4.599
Αγρότες που τις παρακολούθησαν	»	135.824	116.922	99.849	107.230
Ομιλίες σε σχολεία-αστικό πληθυσμό	»	255	134	120	178
Ακροατές που τις παρακολούθησαν	»	25.545	10.294	11.016	10.700
Εκπ/σεις στα ΚΕΓΕ ή γεωργ. σχολεία	»	169	227	236	233
Ώρες διδασκαλίας	»	801	798	855	790
Αγρότες που εκπαιδεύτηκαν	»	7.825	7.874	7.258	6.860
Ραδιοφωνικές εκπομπές	»	14	22	61	134
Κινηματογραφικές προβολές	»	206	184	248	314
Θεατές που τις παρακολούθησαν	»	26.386	19.101	21.053	37.235
Τηλεοπτικές εκπομπές	»	—	11	4	9
Δημοσιεύσεις	»	551	152	141	185
Εκδόσεις εκλαϊκευτικών εντύπων	»	109	107	143	101
Αντίτυπα εκλαϊκ. εντύπων που κυκλοφορούν	»	165.000	172.000	222.000	197.150
Εκπαιδευτικές Κτην/κές εκθέσεις	»	16	27	30	98
Συσκέψεις κτηνιάτρων ΚΛΠ	»	493	454	537	733
Επιμορφωτικά σεμινάρια κτην/τρων	»	2	4	5	27

Αγροτική Οικιακή Οικονομία

Στα πλαίσια της προσπάθειας για την ποιοτική βελτίωση της ζωής των αγροτικών οικογενειών, την αύξηση της συμβολής της αγρότισσας σε κοινωνικά, οικονομικά και τεχνικά θέματα, την ουσιαστική συμμετοχή της αγρότισσας στην ορθολογική χρησιμοποίηση των πόρων της οικογένειας και στην πολιτιστική πρόοδο του αγροτικού κόσμου, αναπτύχθηκαν το 1983 από 207 υπαλλήλους Α.Ο.Ο. αξιόλογες δραστηριότητες τα αποτελέσματα των οποίων περιγράφονται στους παρακάτω πίνακες:

Δραστηριότητες	1982		1983		Μετ. 83/82 1982=100	
	αριθμός	άτομα	αριθμός	άτομα		
Σεμινάρια επιμόρφωσης προσωπικού	6	120	12	200	200	167
Παρακολούθηση βιβλίων εσόδων-εξόδων σε γεωργ. νοικ/ριά	85	85	249	249	292	292
Εκπ/σεις επαγγελματικής κατάρτισης με συνδρομή Ε.Κ.Τ.	39	1.394	107	2.266	274	162
Τοπικές εκπαιδεύσεις	1.140	22.800	636	11.336	56	50
Λοιπές εκπ/σεις θηλέων σε ΚΕΓΕ-ΠΓΣ	338	23.037	*	*	—	—
Συγκεντρώσεις ομιλίες	8.150	163.000	5.549	80.915	68	50
Επιδείξεις διάφορες	1.790	35.800	1.875	28.317	104	79
Επισκέψεις σε νοικοκυριά και ατομικές επαφές	49.800	50.000	19.918	24.748	40	50
Αποδεικτικές εγκαταστάσεις σε αγροτικές κατοικίες	1.050	1.050	727	987	69	94
Εκπ/κοί περίπατοι-εκδρομές	65	1.300	85	5.640	130	433
Εκθέσεις Α.Ο.Ο.	110	44.000	240	120.000	218	273
Ραδιοφωνικές εκπομπές	88	—	72	—	82	—
Τηλεοπτικές εκπομπές	18	—	2	—	11	—
Εκλαϊκευτικά φυλλάδια και έντυπα διάφορα	700	35.000	217	10.780	31	31
Δημοσιεύσεις - Άρθρα - Ανακοινώσεις	480	—	80	—	17	—
Συνεργασία με αγροτική νεολαία και ηγετικά στελέχη	1.240	12.400	1.797	12.097	145	97
Προβολές σταθερών εικόνων	140	2.800	37	1.095	26	39
Ομαδικές δραστηριότητες - Πολιτιστικές εκδηλώσεις	360	7.200	690	13.800	191	191
Διερευνήσεις - έρευνες - μελέτες	40	150	19	388	47	259
Συμμετοχή σε συσκέψεις	280	208	238	200	85	96
Συμμετοχή σε επιτροπές - ομάδες εργασίας	70	70	37	40	53	57
Συμμετοχή σε Διεθνή Συνέδρια	3	3	5	5	166	166
Συμμετοχή σε Σεμινάρια και Συνέδρια Εσωτερικού	2	3	8	15	400	300
Ανάπτυξη θεμάτων σε ΚΕΓΕ κ' ΠΓΣ	280	5.600	184	3.850	66	69
Συλλογικές εξυπηρετήσεις αγροτισσών	—	—	155	3.100	—	—
Συνεργασίες με φορείς	1.100	1.200	423	1.966	38	164
Ίδρυση συν/σμού	2	151	4	164	200	107
Φιλοξενία Ξένων	1	40	—	—	—	—

Αντικείμενο δράσης	Εφαρμογή σε νοικοκυριά		Μετ. 83/82
	1982	1983	1982=100
Τροφές - Διατροφή	26.420	25.510	96
Αγροτική - κατοικία - Κατοίκηση	15.100	35.560	235
Οργάνωση - Διαχείριση των πόρων της αγροτικής οικογένειας	9.450	6.300	67
Προστασία καταναλωτή	*	6.640	—
Οικογένεια - Ανθρώπινες Σχέσεις	9.760	9.260	95
Υφασματολογία - Ενδυμασία	11.380	10.710	94
Οικοτεχνία - Χειροτεχνία - Λαϊκή Τέχνη	16.000	13.530	84
Υγιεινή, προστασία περιβάλλοντος	12.340	11.360	92
Κοινωνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες	5.880	12.550	213

* Τα στοιχεία έχουν συμπεριληφθεί στο αντικείμενο δράσης αριθ. 3.

Επίσης πραγματοποιήθηκαν:

- Η ίδρυση των κατωτέρω συν/σμών αγροτικής οικοτεχνίας:
 - (1) Γεωργ. Βιοτεχνικός Συν/σμός Νεάπολης στο Νομό Κοζάνης με 30 μέλη και παραγόμενα προϊόντα, τάπητες, υφάσματα, κεντήματα κλπ.
 - (2) Πρότυπος Συν/σμός Οικοτεχνίας - Λαϊκής Τέχνης Σολωμού στο Νομό Κορινθίας με 55 μέλη που παράγει είδη λαϊκής τέχνης.
 - (3) Γεωργικός Βιοτεχνικός Συν/σμός Υφαντικής Έλους - Κισσάμου στο Νομό Χανίων με 30 μέλη που παράγει χαλιά, κουρτίνες, σεμέν κλπ.
 - (4) Γεωργικός Βιοτεχνικός Συν/σμός Μετσόβου με 49 μέλη που παράγει χαλιά, ταγάρια κλπ.
- Η ενημέρωση σε συν/κά θέματα και η προετοιμασία αγροτισσών για συλλογικές εργασίες προκειμένου να ιδρυθούν 23 συν/σμοί οικοτεχνίας το 1984.
- Η προώθηση ίδρυσης εργοστασίου παραγωγής - εμπορίας γεωργικών προϊόντων στην Κοινότητα Ιάλυσο Ρόδου.
- Η οργάνωση της εμπορίας ετοιμών ενδυμάτων από ομάδα γυναικών στην Αττική.
- Η προεργασία για την οργάνωση συν/σμού και η δημιουργία εργοστασίου και εκθετηρίου ειδών λαϊκής τέχνης στην Κοινότητα Έμπωνα Ρόδου.
- Η οργάνωση δύο 10ήμερων σεμιναρίων για εκπαίδευση 80 στελεχών Α.Ο.Ο. σε θέματα προγραμματισμού στην Αθήνα και Θεσ/νίκη.
- Η οργάνωση επτά ενημερωτικών συγκεντρώσεων, διάρκειας 5 ημέρες η κάθε μία, για εκπαίδευση υπαλλήλων Α.Ο.Ο. σε θέματα συνεταιρισμών, προγραμματισμού κλπ.
- Η συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια (Δ. Γερμανία, Ιταλία κλπ.).

— Η συμμετοχή σε γενικού ενδιαφέροντος εκδηλώσεις (εορτασμός ημέρας προστασίας περιβάλλοντος, επισιτισμού κλπ.).

— Η συνεργασία με άλλες δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς, διεθνείς οργανώσεις, Ε.Ο.Κ. κλπ. για την εφαρμογή προγραμματισμένων δραστηριοτήτων.

— Η συμμετοχή στην ολοκλήρωση της προμελέτης του προγράμματος πολυδραστηριότητας στα Ζαγοροχώρια Ηπείρου.

— Η πινακοποίηση και εμφάνιση στοιχείων έρευνας για το παιδί προσχολικής ηλικίας αγροτικών περιοχών.

— Η μελέτη και προεργασία οργάνωσης της έκθεσης διατροφής.

— Οι πιστώσεις που διατέθηκαν για την υλοποίηση του προγράμματος μέσα στο χρόνο ήταν 49 εκατ. δρχ. που όμως δεν ήταν αρκετές για να καλυφθούν οι δαπάνες για όλες τις προγραμματισμένες δραστηριότητες.

5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ — ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Το έργο που πραγματοποιήθηκε κατά το περασμένο χρόνο στο τομέα προγραμματισμός - πληροφόρηση επέτυχε την καλύτερη αποτελεσματικότητα στη λήψη αποφάσεων και βελτίωση των όρων στις σχέσεις πληροφόρηση — σχεδιασμός προγράμματος — υλοποίηση από τους φορείς του. Παράλληλα ο στόχος της οικονομικής και διοικητικής αποκέντρωσης και της περιφερειακής ανάπτυξης έδειξε ότι, με τις οργανικές και θεσμικές αλλαγές που συνέβησαν, είναι περισσότερο προσεγγιστικός σήμερα και ότι η διαμόρφωση της υποδομής και των διαρθρωτικών αλλαγών της Ελληνικής γεωργίας ακολουθεί καλύτερο δρόμο.

Οι σπουδαιότερες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 1983 στον παραπάνω τομέα αφορούσαν:

— Την επέκταση εφαρμογής του νόμου 1231/82 για τη πλατύτερη διάδοση του δημοκρατικού προγραμματισμού και την ουσιαστικότερη συμμετοχή των φορέων ανάπτυξης των Νομών στο σχεδιασμό του προγράμματος.

— Την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάρτισης — παρουσίασης του 5/ετούς προγράμματος, για τον πρωτογενή τομέα, με την ψήφιση των προκταρκτικών από τη Βουλή του 5/ετούς προγράμματος οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρα του οποίου ο αγροτικός τομέας αποτελεί μέρος του.

— Την σύνταξη του ετήσιου γεωργικού προγράμματος της χώρας για το 1984.

— Την επεξεργασία και έκδοση της εργασίας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ 1982» σε 1.500 αντίτυπα.

— Την συνέχιση της εφαρμογής της Οδ. 75/268/ΕΟΚ στις ορεινές και προβληματικές περιοχές της χώρας (οδ. 81/645/ΕΟΚ) η οποία για το 1983 περιλαμβάνει:

(1) Την εξισωτική αποζημίωση που χορηγήθηκε σε 200 χιλ. περίπου εκμεταλλεύσεις με πρόβλεψη δαπάνης 7 δισ. δρχ. περίπου.

(2) Την καταβολή ενισχύσεων στις συλλογικές επενδύσεις για τη βελτίωση και εξοπλισμό βοσκοτόπων που αξιοποιούνται από κοινού, με ποσόν μέχρι 6 εκατ. δρχ. ανά συλλογική επένδυση. Οι ενισχύσεις αυτές κάλυπταν δαπάνες αγοράς μηχανημάτων (50%) συλλογής και τεμαχισμού, μεταφοράς, αποξήρανσης, δεματοποίησης κλπ. ζωοτροφών, δαπάνες για την αγορά ελκυστήρων (15%) και δαπάνες για τη κατασκευή σιρών και ζωοτροφών (50%). Επίσης ενισχύσεις δίδονται, μέχρι 80%, των δαπανών των έργων βελτίωσης και εξοπλισμού των βοσκοτόπων (μέχρι 3.000 δρχ. ανά στρέμμα).

— Την έναρξη εφαρμογής του προγράμματος επιτάχυνσης της γεωργικής ανάπτυξης σε 22 νομούς της χώρας (Κ 1975/82/ΕΟΚ) με τις παρακάτω κυριότερες δραστηριότητες (που πραγματοποιήθηκαν κατά το Β' εξάμηνο του 1983).

(α) Έργα βασική υποδομής, ύδρευση, εξηλεκτρισμός οικισμών και γεωργικών εκμεταλλεύσεων, αγροτική οδοποιία.

(2) Άρδευση.

(3) Έργα βελτίωσης βοσκοτόπων.

(4) Ανάπτυξη της εκτροφής βοοειδών, προβάτων και αιγών.

(5) Έργα δασικής βελτίωσης, αναδασώσεις, διευθέτηση χειμάρρων, δασικοί δρόμοι, προστασία από πυρκαϊές κλπ.

Οι πιστώσεις για την εκτέλεση των παραπάνω έργων εκτιμώνται σε 1,4 δισ. δρχ. (Κοινοτική συμμετοχή 650 εκ. δρχ.).

— Την έναρξη εφαρμογής της οδ. 72/159/ΕΟΚ για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μετά την περάτωση των τυπικών διαδικασιών σε Κοινοτικό και Εθνικό επίπεδο.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι έχουν υποβληθεί, 53 σχέδια ανάπτυξης από τα οποία εγκρίθηκαν 37, συνολικού ύψους επενδύσεων 207 εκατ. δρχ. με αναλογούσα ενίσχυση 68 εκ. δρχ. καθώς και 22624 σχέδια βελτίωσης από τα οποία εγκρίθηκαν αρχικά 8605 συνολικού ύψους επενδύσεων 5189 εκατ. δρχ. με αναλογούσα ενίσχυση 1256 εκ. δρχ.

Οι αναφερόμενοι αριθμοί είναι ενθαρρυντικοί για την έκταση εφαρμογής της οδηγίας αν ληφθεί υπόψη ότι η υποβολή των σχεδίων είχε έναρξη τον Αύγουστο και ότι εφαρμόζεται για πρώτη φορά στη χώρα.

— Τη συνέχιση της εφαρμογής του Κ. 355/77/ΕΟΚ για τη βελτίωση της υποδομής στη μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων με την εκτέλεση έργων, στα πλαίσια των επιδιώξεων του 5/ετούς προγράμματος του αγροτικού τομέα. Συγκεκριμένα στο α' εξάμηνο του 1983 εγκρίθηκαν από την ΕΟΚ 16 έργα με κοινοτική συμμετοχή 980 εκατ. δρχ. περίπου (7 έργα αφορούσαν σφαγεία, 4 κρασιά, 3 φρούτα και λαχανικά και 2 ελιές και ελαιούχους σπόρους). Παράλληλα τροποποιήθηκε το ποσοστό συμμετοχής 9 έργων του

1982 (640 εκ. δρχ. συμμετοχή της ΕΟΚ). Το β' εξάμηνο εγκρίθηκαν 25 έργα με κοινοτική συμμετοχή 3.144 εκ. δρχ. (3 έργα αφορούσαν τη ζωϊκή παραγωγή, 6 τα κρασιά, 7 τα φρούτα και λαχανικά, 17 ελιές και ελαιούχους σπόρους και 2 τα δημητριακά). Πρέπει να σημειωθεί πως το 1983 μας παραχωρήθηκαν σημαντικές κοινοτικές πιστώσεις (από επιστροφές, κατ' εξαίρεση κλπ.), 75% περίπου αυξημένες έναντι των ετήσιων προβλεπομένων.

Μέχρι τέλους του έτους υποβλήθηκαν στην Κοινότητα, 36 νέες αιτήσεις και 17 αιτήσεις που είχαν μεταφερθεί από το 1982 (πλην εκείνων των σφαγείων) που ωστόσο και κυρίως εκείνες που αφορούν τους ελαιούχους σπόρους (20) έχουν πολλές ατέλειες και με δυσκολία θα είναι δυνατή η χρηματοδότησή τους. Συγκεντρωτικά μεταξύ 81-83 έχουν εγκριθεί 88 έργα προϋπολογισμού 18,3 δισ. των τομεακών προγραμμάτων (10 σιτηρών 8,8 δισ. δρχ., 16 κρασιών 1,6 δισ. δρχ., 12 ζωϊκής παραγωγής 4 δισ. δρχ., 26 φρούτων και λαχανικών 9, δισ. δρχ. και 24 ελιές και ελαιούχων σπόρων 1,9 δισ. δρχ.).

— Την διαμόρφωση των ελληνικών προτάσεων για την αναθεώρηση των κοινωνικοδιαρθρωτικών οδηγιών της ΕΟΚ και την έκθεσή του στα αρμόδια Κοινοτικά όργανα.

— Την ολοκλήρωση του αγροτικού σκέλους της πρότασης για τα Μεσογειακά προγράμματα. Οι Εθνικές θέσεις και παρατηρήσεις εξετάζονται από αρμόδια Κοινοτικά όργανα.

— Την υποβολή στην Κοινότητα αιτήματος για την τροποποίηση των μειοεκτικών περιοχών, της χώρας (πέραν του επιτρεπομένου ορίου του 1,5%).

— Την έγκριση προγράμματος ενίσχυσης των ομάδων παραγωγών βαμβακιού βάσει του Κ. 389/82/ΕΟΚ.

— Την έγκριση του προγράμματος εσπεριδοειδών βάσει του Κ. 1204/82/ΕΟΚ.

— Την έγκριση του προγράμματος ανάπτυξης των γεωργικών εφαρμογών με την πρόσληψη 623 γεωτεχνικών.

— Την έγκριση κανονισμού και την υποβολή προγράμματος εγγειοβελτιωτικών έργων, για άρδευση, κατ' εκτίμηση, 70 χιλ. στρεμ.

— Την σύνταξη προγράμματος 3/ετούς διάρκειας προϋπολογισμού 1 δισ. δρχ. για την αμπελοκαλλιέργεια βάσει του Κ. 456/80/ΕΟΚ.

— Την έγκριση από την ΕΟΚ 211 αιτήσεων για εκσυγχρονισμό πλοίων στο κλάδο της αλιείας με κοινοτική συμμετοχή 523 εκατ. δρχ. καθώς και στα πλαίσια του Κ. 2908/83 υποβολή 13 αιτήσεων.

— Την υποβολή αιτήματος για την επέκταση του Κ. 1975/82/ΕΟΚ και στους υπόλοιπους 29 νομούς της χώρας που ήδη εγκρίθηκε.

— Την υποβολή αιτήματος στην Κοινότητα για την κάλυψη των ζημιών, με συμμετοχή της ΕΟΚ, από φυσικές καταστροφές.

— Την υποβολή προγράμματος στην ΕΟΚ για την καταπολέμηση του δάκου της ελιάς, προϋπ/σμού 2,5 δισ. δρχ.

— Την υποβολή έκθεσης στην ΕΟΚ για την εφαρμογή προγρ/τος αναδιάρθρωσης των ροδακίνων και βερυκόκκων.

— Την υποβολή αιτήματος στη Κοινότητα σχετικά με την ενίσχυση των υπηρεσιών ελέγχου ποιότητας των γεωργικών προϊόντων.

— Την υποβολή αιτήματος στις Ε.Κ. σχετικά με τη καθιέρωση ενίσχυσης για τη μεταφορά στις ορεινές περιοχές προς βοσκή των προβατοειδών, αιγοειδών και βοειδών.

— Την υποβολή αιτήματος στις Ε.Κ. για τη χορήγηση ενίσχυσης για τη μεταφορά των μέσων παραγωγής προς ορισμένα νησιά.

— Την σύσταση και λειτουργία Κεντρικού Συντονιστικού Οργάνου Πληροφόρησης με βασικό έργο την ανάλυση των μέτρων αγροτικής πολιτικής που προτείνονται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Γεωργίας και παίρνονται από την πολιτική ηγεσία.

— Την σύσταση και λειτουργία στις Διευθύνσεις Γεωργίας των Νομών της Χώρας Συντονιστικών Οργάνων Πληροφόρησης με βασική εργασία τους την μεθόδευση του τρόπου ενημέρωσης του κοινού και ειδικότερα των αγροτών πάνω στα μέτρα αγροτικής πολιτικής.

— Την συνέχιση των εργασιών για την ολοκλήρωση της μηχανογραφικής επεξεργασίας των στατιστικών στοιχείων.

— Την συγκρότηση της Εθνικής Επιτροπής RICA και συνέχιση των εργασιών του Δικτύου Λογιστικής Παρακολούθησης.

— Την οργάνωση της μεθοδολογίας και της ανάλυσης εφαρμογής του προγράμματος κόστους παραγωγής αγροτικών προϊόντων (ΚΟΠΑΠ).

— Την δημιουργία και λειτουργία δικτύου πληροφόρησης για την παρακολούθηση των εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων μας στις αγορές της Ευρώπης και των Αραβικών Χωρών.

— Την συνέχιση της συνεργασίας με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών δια την διασύνδεση με διεθνείς οργανισμούς για την διασφάλιση των αναγκαίων στοιχείων και πληροφοριών του γεωργικού τομέα.

— Την εκπροσώπηση της χώρας σε Διεθνείς Γεωβιτικές Εκθέσεις ήτοι:

(α) Ανθεστήρια, Δαμασκού (Συρία).

(β) FLORA AND POMONA Στοκχόλμη (Σουηδία).

(γ) I.C.A. Μόναχο (Ομοσπονδιακή Γερμανία).

6. ΕΟΚ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΕΟΚ

— Πραγματοποιήθηκε ενεργός συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων των γεωργικών προϊόντων για το 1984 για την αναστολή δασμών, ποσοστώσεων κλπ. με προτάσεις κατά τρόπο που να εξυπηρετούνται ή να διασφαλίζονται τα συμφέροντα των αγροτών μας.

— Έγιναν διαβουλεύσεις και υποβλήθηκαν προτάσεις για εμπορική και τεχνική συνεργασία ΕΟΚ - Ουγγαρίας και ΕΟΚ - Ρουμανίας.

— Διατυπώθηκαν απόψεις προς το Υπ. Εξωτερικών για τη νέα σύμβαση ΕΟΚ - ΑΚΕ (LOME III) που ανταποκρίνονται στα συμφέροντα της Ελληνικής γεωργίας και στα αναπτυξιακά προγράμματα των χωρών Αφρικής - Καραϊβικής και Ειρηνικού.

— Συνεχίσθηκε η παρακολούθηση της εξέλιξης του παράγωγου δικαίου.

— Συνεχίσθηκε το νομοθετικό έργο της εναρμόνισης της Ελληνικής νομοθεσίας προς την αντίστοιχη Κοινοτική. Στα πλαίσια της προσαρμογής αυτής και σύμφωνα με το Ν. 1338/83 «περί εφαρμογής του Κοινοτικού δικαίου» προκειμένου να προωθηθούν όλα τα εκκρεμούντα νομοθετήματα που απορρέουν από τις προενταξιακές Κοινοτικές πράξεις κατεβλήθηκαν ιδιαίτερες προσπάθειες.

Διμερείς Σχέσεις

— Υποβλήθηκαν προτάσεις για τις Συνόδους της Μικτής Διϋπουργικής Επιτροπής οικονομικής βιομηχανικής - τεχνολογικής συνεργασίας για την υπογραφή των συγκεκριμένων πρωτοκόλων με χώρες Κρατικού Εμπορίου (Ουγγαρία - Σοβ. Ένωση - Βουλγαρία - Ρουμανία - Τσεχοσλοβακία - Γιουγκοσλαβία - Ανατ. Γερμανία), με χώρες Αφρικής (Νιγηρία - Ζαΐρ - Μπουρούντι - Λιβύη) και με χώρες Περσικού Κόλπου (Ιράκ - Συρία - Περσία).

— Υποβλήθηκαν προτάσεις για την υλοποίηση της συμφωνίας με τις ΗΠΑ καθώς και για την υπογραφή συμφωνίας με Κίνα και Ινδία.

— Υποβλήθηκαν προτάσεις για τα προσχέδια μακροχρόνιου προγράμματος οικονομικής κλπ. συνεργασίας με τις χώρες Ουγγαρίας και Σοβ. Ένωσης.

— Υποβλήθηκαν προτάσεις για τη νέα μεσογειακή πολιτική μετά τη διεύρυνση της ΕΟΚ (Ισπανία - Πορτογαλία) κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζονται τα συμφέροντα του Έλληνα αγρότη.

Διεθνείς οργανισμοί

— Πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη κατά το διάστημα 5-23/11/83 η γενική

συνέλευση του FAO με θέματα σχετικά με τη παγκόσμια κατάσταση των τροφίμων και της γεωργίας, την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια κλπ.

Της Ελληνικής αντιπροσωπείας ηγήθηκε ο Υπουργός Γεωργίας κ. Κ. Σημίτης πλαισιωμένος από υπηρεσιακούς παράγοντες των Υπουργείων Γεωργίας και Εξωτερικών.

— Χορηγήθηκε (μέσα στα κοινοτικά πλαίσια) επισιτιστική βοήθεια 4.000 τόν. σιτηρών στην Αγκόλα και 2.000 τόν. στο Ζαΐρ. Αναμένεται η χορήγηση 4.000 τόν. σιτηρών προς την Νικαράγουα.

— Έχουν προχωρήσει διυπουργικές διαδικασίες για την αναμόρφωση του Νόμου που ρυθμίζει τις διοικητικές σχέσεις με το FAO σε τρόπο που να διευκολύνεται η σωστή εθνική εκπροσώπηση της χώρας στον Οργανισμό.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Έγγειος Ιδιοκτησία

Οι κυριότερες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 1983 στην έγγειο ιδιοκτησία ήταν:

— Παραχωρήθηκαν εκτάσεις 925 στρεμμ. (κοινόχρηστες και κοινοτικές) για την εγκατάσταση 38 βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων έναντι 307 στρ. για 8 βιομηχανίες το 1982.

— Εκδόθηκαν 27.700 οριστικοί τίτλοι εποίκισμού και αναδασμού από τα τοπικά συνεργεία, τις επιτροπές οριστικών διανομών και τις Δ/σεις Γεωργίας έναντι 15.200 τίτλων του 1982.

— Έγινε εκμίσθωση σε ακτήμονες καλλιεργητές α) των υπολοίπων 5.300 στρεμμάτων (παθογενών) του δημόσιου κτήματος Λεσινίου, β) των 36.000 στρεμμ. Αγουλινίτσας Κάστας Μουριάς και γ) 42.000 στρεμμ. λίμνης Κάρλας.

— Καταρτίζεται σχέδιο νόμου για τη ρύθμιση ειδικών εποικιστικών θεμάτων στις ρυθμίσεις για τη παραχώρηση γεωργικών εκτάσεων του δημοσίου στους αγρότες, για συλλογικής μορφής δραστηριότητες, για τη διευθέτηση όλων των εποικιστικών θεμάτων που δεν μπόρεσαν να επιλυθούν με την ισχύουσα νομοθεσία κατάργηση διατάξεων κλπ.

— Καταρτίζεται σχέδιο νόμου για τις παραχωρήσεις δημοσίων εκτάσεων και τις επεμβάσεις στη γεωργική γη (εγγειοδιαρθρωτικό).

— Καταρτίζεται σχέδιο νόμου για την αξιοποίηση των βοσκοτόπων.

— Καταρτίζεται νομοσχέδιο για τη ρύθμιση θεμάτων σχετικών με τις περυσίες των πολιτικών προσφύγων.

— Οι πιστώσεις που διατέθηκαν για την εκτέλεση του προγράμματος ανήλθαν σε 274 εκ. δρχ. περίπου, ποσό αυξημένο κατά 71% του αντίστοιχου του 1982.

Αγροτικές Ζημιές

Για την αντιμετώπιση των ζημιών που προκλήθηκαν στη γεωργία από δυσμενείς καιρικές συνθήκες και λοιπά αίτια, κατά τη διάρκεια του έτους, χορηγήθηκαν στους πληγέντες παραγωγούς για την αποκατάσταση της οικονομίας τους οι παρακάτω οικονομικές ενισχύσεις.

	εκατ. δρχ.
1. Ενίσχυση παραγωγών που τα καπνοξηραντήριά τους ζημιώθηκαν από δυσμενείς συνθήκες (αποφ. 47/82)	43
2. Ενίσχυση παραγωγών που οι γεωργικές εκμ/σεις τους ζημιώθηκαν από πυρκαϊές έτους 1981 (αποφ. 1665 και 1796/81)	90
3. Ενίσχυση κτηνοτρόφων πληγέντων από θεομηνίες και λοιπά αίτια κατά το έτος 1983 (αποφ. 74/83)	70
4. Ενίσχυση παραγωγών που οι γεωργοκτηνοτροφικές τους εκμεταλεύσεις ζημιώθηκαν από πυρκαϊές το 1982 (αποφ. 97/83)	150
Σύνολο	353

Πάρθηκαν παράλληλα και τα παρακάτω ευεργητικά μέτρα:

(1) Η αναστολή προς την ΑΤΕ ληξιοπρόθεσμων οφειλών για ένα χρόνο των γεωργών που η παραγωγή τους ζημιώθηκε από ξηρασία το 1983.

(2) Η αναστολή των προς την ΑΤΕ οφειλών των κερασοπαραγωγών και φραουλοπαραγωγών για την αντιμετώπιση οικονομικών δυσχερειών λόγω ζημίας της παραγωγής τους από βροχοπτώσεις.

(3) Για την κάλυψη μέρους των καλλιεργητικών δαπανών των καλλιεργητών καπνού, βιομηχανικής τομάτας και εαρινής - θερινής πατάτας που η παραγωγή τους ζημιώθηκε από βροχοπτώσεις και ασθένειες κατά το έτος 1983. Εγκρίθηκε η χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης συνολικού ύψους 475 εκατ. δραχμών.

(4) Για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν σε γεωργοκτηνοτροφικές κατασκευές από ανεμοθύελλα κατά το μήνα Ιούλιο 1983, εγκρίθηκε η χορήγηση στους ζημιωθέντες παραγωγούς μεσοπρόθεσμου χαμηλότοκου δανείου ύψους 169 εκατ. δραχμών και οικονομική ενίσχυση ύψους 44 εκατ. δραχμών.

(5) Για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν στη γεωργία από δυσμενείς καιρικές συνθήκες (παγετό, χιονοθύελλα κλπ.) από Νοέμβριο 1982 μέχρι την Άνοιξη του 1983 εγκρίθηκε η χορήγηση στους ζημιωθέντες παραγωγούς μεσοπρόθεσμου χαμηλότοκου δανείου ύψους 500 εκατ. δραχμών και οικονομική ενίσχυση ύψους 410 εκατ. δραχμών.

(6) Για κάλυψη μέρους της ζημιάς που προκλήθηκε στα κέρασια και τη

φράουλα από βροχοπτώσεις κατά το έτος 1983 εγκρίθηκε η χορήγηση στους ζημιωθέντες παραγωγούς οικονομικής ενίσχυσης ύψους 203 εκατ. δραχμών.

(7) Για κάλυψη καλλιεργητικών δαπανών και για αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε στα μαστιχόδενδρα της Χίου από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, από Νοέμβριο 1982 μέχρι και την Άνοιξη 1983 εγκρίθηκε χορήγηση στους ζημιωθέντες μαστιχοπαραγωγούς μεσοπρόθεσμου χαμηλότοκου δάνειου ύψους 12 εκατ. δραχμών.

Στα παραπάνω μέτρα δεν περιλαμβάνονται οι αποζημιώσεις που δόθηκαν στους παραγωγούς από τον Οργ. Γεωργ. Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.).

Αναδασμός

Στο χρόνο που πέρασε σημαντική πρόοδος σημειώθηκε στις δραστηριότητες του αναδασμού και οι περατωθείσες εργασίες κάλυψαν συνολικά 245.360 στρέμμ. ήτοι 93,5% περισσότερα από εκείνα του 1982. Ιδιαίτερη μεγάλη αύξηση σημειώθηκε στον έκουσιο, συνέχεια μιας ανάλογης αύξησης και του 1982 ενώ στον υποχρεωτικό αναδασμό, μετά τον περιορισμό των εργασιών το 1982 οι δραστηριότητες στις περατώσεις πλησίασαν τα ικανοποιητικά επίπεδα του 1981. Ωστόσο πρόοδος σημειώθηκε και προς την κατεύθυνση της αναμόρφωσης των θεσμών και την ανασυγκρότηση επιτροπών και εμπειρογνομόνων στα πλαίσια καλύτερης λειτουργικότητας και ουσιαστικής ωφελειμότητας εφαρμογής του αναδασμού. Έτσι εξηγείται και η καθυστέρηση στην παράδοση νέων τεμαχίων του υποχρεωτικού αναδασμού και την αναπόφευκτη επανάληψη των εργασιών, ώστε οι παραδόσεις να γίνουν μέσα στο 1984.

Για τις προεργασίες αναδασμού όμως πρέπει να σημειωθεί ότι δεν ήταν οι αναμενόμενες σύμφωνα με το πρόγραμμα λόγω μη επαρκών πιστώσεων και τις αυξημένες ανάγκες σε τοπογραφικά συνεργεία, αν και συνολικά το 1983 εργάσθηκαν 151 Τοπογραφικά συνεργεία (108 για τους εκούσιους και 43 για τους υποχρεωτικούς) έναντι 130 το 1982. Οι δαπάνες του προγράμματος διοικητικές και λειτουργικές ήταν 234 εκ. δρχ. περίπου.

Η κατασκευή μικρών παράλληλων έργων στις περιοχές αναδασμού συνεχίστηκαν και κατά το 1983 και η αρμοδιότητα εκτελέσεώς τους αποκεντρώθηκε στα νομαρχιακά συμβούλια. Διατέθηκαν συνολικά 270 εκατ. δρχ., ποσό που είναι κατά 17% αυξημένο του αντίστοιχου του 1982.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται συγκεντρωτικά η εξέλιξη του αναδασμού στην τριετία 81/83.

Αναδασμός	Εκούσιος				Υποχρεωτικός				Σύνολο			
	1981		1982		1981		1982		1981		1982	
	Μετ.	%	Μετ.	%	Μετ.	%	Μετ.	%	Μετ.	%	Μετ.	%
Περατώσεις	1981	1082	1983	83/82	1981	1982	1983	83/82	1981	1982	1983	83/82
	73480	20	115800	30	59	76026	11000	60660	451	149506	126800	245360
	χωριά	23	30	30	30	25	4	17	325	45	27	47
Παράδοση νέων τεμαχ.	1981	84100	35900	54100	51	47750	67586	—	—	129850	103486	54100
	χωριά	12	8	12	50	20	28	—	—	32	36	12
Προεργασία	1981	692550	459700	581900	26	302010	434190	251330	—	42	994560	893890
	χωριά	93	61	55	—10	56	66	55	—17	149	127	120
												—5

Τοπογραφικές εργασίες

Οι εργασίες υπαίθρου κατά το 1983 εκτελέσθηκαν από 238 τοπογραφικά συνεργεία από τα οποία 127 ασχολήθηκαν με εργασίες και προεργασίες αναδασμών, 80 με εποικιστικές εργασίες, 29 με υψομετρικές αποτυπώσεις ορεινών και προβληματικών περιοχών 81 αγροκτημάτων για τη μελέτη κατασκευής νέων έργων χρηματοδοτούμενων κυρίως από την ΕΟΚ και 2 τοπογραφικά συνεργεία ασχολήθηκαν με εργασίες ελαιοκομικού μητρώου της πειραματικής φάσης σε τρία αγροκτήματα.

Στον παρακάτω πίνακα περιγράφονται συνοπτικά οι εργασίες υπαίθρου που πραγματοποιήθηκαν στην τετραετία 1980-83.

<u>Δραστηριότητες</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>
	<u>στρεμ.</u>	<u>στρεμ.</u>	<u>στρεμ.</u>	<u>στρεμ.</u>
Αναδασμός				
α) περατώθηκε	223.913	150.750	128.800	245.360
β) προεργασία	1.330.000	1.036.803	999.678	506.788
Εποικιστικές εργασίες				
α) Διανομές αγρ/των	133.997	37.145	63.896	37.469
β) Ρυμοτομίες και Διανομές συνοικισμών	36.568	27.306	39.882	9.392
γ) Αποτυπώσεις αγροκ/των	54.252	139.437	44.456	12.888
Αποτυπώσεις συνοικισμών	12.884	18.333	7.044	3.875
Αμπελουργικό κτηματολόγιο	110.875	153.468	—	—

Παράλληλα συνεχίστηκε η επεξεργασία των στοιχείων για τις εργασίες που εκτελέστηκαν στην ύπαιθρο το 1982 (υπολογισμός, κατάρτιση διαγραμμάτων και κτηματολογικών πινάκων, εμβαδομετρήσεις και σχεδιάσεις διανομών αγροκτημάτων και συνοικισμών και των αναδασμών).

Επίσης συνεχίστηκαν τα πειράματα φωτογραμετρίας για την κατάρτισή του ελαιοκομικού μητρώου με στόχο την ανεύρεση της προσφορότερης μεθοδολογίας ταξινόμησης των στοιχείων στα πλαίσια της κατάρτισης του ενιαίου Εθνικού Κτηματολογίου.

Ομαδικές δραστηριότητες

Μέσα στο 1983 αναγνωρίσθηκαν, βάση του Π.Δ. 614/81, από τις κατά τόπους νομαρχιακές επιτροπές ειδικής γεωργικής αναγνώρισης, οι παρακάτω ομάδες παραγωγών:

(1) 142 ομάδες παραγωγών βαμβακιού	(Κ 389/82/ΕΟΚ)
(2) 113 ομάδες παραγωγών οπωροκηπευτικών	(Κ 1035/72/ΕΟΚ)
(3) 14 ομάδες παραγωγών διαφόρων δραστ/κων	(Κ 1360/78/ΕΟΚ)
(4) 3 ομάδες παραγωγών αλιείας	(Κ 3796/81/ΕΟΚ)

Συνεταιριστικές οργανώσεις

Η δυνάμωση του ρόλου του συνεταιρισμού στην αγροτική ζωή με απλωμένους προσανατολισμούς στην οικονομία και κοινωνία μέσα στο 1983 υποστηρίχθηκε σοβαρά διότι αποτελεί ένα νέο μέσο αγροτικής πολιτικής.

Μέσα από τους συν/σμούς προωθήθηκαν συλλογικές δραστηριότητες και έγινε ανάληψη πρωτοβουλιών σ' όλες τις βαθμίδες των συν/κων οργανώσεων τόσο στο φάσμα της παραγωγής, διακίνησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, όσο και στις διαδικαστικές σχέσεις που οδηγούν στην εξυπηρέτηση των μελών τους (απλούστευση χορήγησης πιστοχών στους γεωργούς δανείων και επιδοτήσεως κλπ.). Έγινε επίσης ένα μεγαλύτερο βήμα για μια αποφασιστική παρεμβολή των συν/κών στις βασικές εισροές του αγροτικού τομέα που θα περιορίσει τις αυξήσεις στο κόστος παραγωγής των αγροτικών προϊόντων. Παράλληλα πρόοδος σημειώθηκε και στην επέκταση του θεσμού των γεωργο-βιομηχανικών συν/σμών που πιστεύεται πως μακροπρόθεσμα θα δώσουν νέα ζωντάνια με την ίδρυση μονάδων μεταποίησης και αποθήκευσης γεωργικών προϊόντων (SILO κλπ.).

Στα πλαίσια γενικότερης μεταρρύθμισης για τη μετατροπή του συν/μού σε αυτοδιαχειριζόμενη επιχείρηση αγροτών ετοιμάσθηκε σχέδιο νόμου που δόθηκε στη δημοσιότητα και μετά τη μελέτη και υποβολή προτάσεων από τους ενδιαφερόμενους φορείς, προωθήθηκε στη Βουλή ψηφίστηκε κατ' αρχή στο σύνολό του και συζητείται κατ' άρθρο. Με το σχέδιο θεσπίζεται σύγχρονο νομικό καθεστώς οργάνωσης και λειτουργίας των συν/κων οργανώσεων που θα συμβάλλει στη μαζικοποίηση του συνεταιριστικού αγροτικού κινήματος και θα εξασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργικότητά τους.

Ψηφίστηκε επίσης ο Ν. 1361/83 «περί αγροτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων» με τον οποίο αναγνωρίζονται επίσημα οι αγροτικοί σύλλογοι και δόθηκε έτσι το δικαίωμα στους αγρότες να συνδικαλίζονται. Στα πλαίσια του νόμου αυτού συντάχθηκε και καθιερώθηκε ενιαίο οργανωτικό σχήμα για τους αγροτικούς συλλόγους και ανάλογο καταστατικό για την ομοσπονδία αγροτικών συλλόγων.

Στα πλαίσια τέλος των επιδιώξεων για χορήγηση κινήτρων στους συν/σμούς παρέχονται αυξημένα χρηματοδοτικά όρια και προτεραιότητες για επενδύσεις, μεγαλύτερες φορολογικές απαλλαγές, επιδοτείται κατά σοβαρό ποσοστό η στελέχωση των συν/σμών από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό και έχει αρχίσει η προσπάθεια, σε συνεργασία με ΕΛΚΕΠΑ, για επιμόρφωση συν/κών στελεχών, προκειμένου να ενισχυθεί η συν/κή ιδέα και πρακτική.

Για δαπάνες συνεταιριστικής εκπαίδευσης και επικοινωνίας και ανάπτυξη των σχέσεων με τις χώρες των Ε.Κ. επιχορηγήθηκε η ΠΑΣΕΓΕΣ από το Υπουργείο Γεωργίας με τα εξής ποσά:

	1982	1983
- Συνεταιριστική Εκπαίδευση	8.000.000	18.850.000
- Επικοινωνία και ανάπτυξη των σχέσεων με τις χώρες Ε.Κ.	—	9.640.000
Σύνολο:	8.000.000	28.490.000

Παράλληλα ολοκληρώνεται σύντομα η πρόταση για τη μετατροπή του καταστατικού της Αγροτικής Τράπεζας, ώστε να συμμετέχουν συν/σμοί στο κεφάλαιο και στη λειτουργία της.

Μία αναλυτική εικόνα της εξέλιξης των συν/κών οργανώσεων σε ποσοτικά μεγέθη δίδεται στον ακόλουθο Πίνακα:

Συνεταιρισμοί	M.M.	1981	1982
Πρωτοβάθμιοι συν/σμοί	αριθμός	7.109	7.233
Πρωτοβάθμιοι συν/σμοί	μέλη	713.581	842.837
Μέσος όρος μελών συν/σμών	αριθμός	115	117
Διάκριση συν/σμών			
α) Εκούσιοι			
Πιστωτικοί	ποσοστό	68,6%	67,7%
Παραγωγικοί	»	21,2%	21,3%
Εμπορίας	»	3,6%	4,5%
Διάφοροι	»	2,7%	2,8%
β) Αναγκαστικοί	»	3,9%	3,7%
5. Διάρθρωση συν/σμών ανάλογα με τον αριθμό των μελών τους			
α. 7-50 μέλη	αριθμός	*	1.929
β. 51-75 μέλη	»	*	1.185
γ. 76-100 μέλη	»	*	1.011
δ. 101-150 μέλη	»	*	1.282
ε. 150 και άνω	»	*	1.553

* μη διαθέσιμα στοιχεία.

	M.M.	1982	1983
Νέα μέλη συν/σμών	αριθμός	102.907	129.256
Σύσταση νέων πρωτοβαθμίων συν/σμών	»	211	416
Σύσταση νέων κοινοπραξιών συν/σμών	»	3	3
Διάλυση πρωτοβαθμίων συν/σμών	»	30	20
Διάλυση Κεντρικών Ενώσεων συν/σμών	»	1	—
Διάλυση Κεντρικών Ενώσεων συν/σμών	»	—	1

Προστασία του περιβάλλοντος

Μέσα στο 1983 έγιναν σημαντικές προσπάθειες για την προώθηση των χωροταξικών και περιβαλλοντικών θεμάτων και με την ανάπτυξη αξιολογών δραστηριοτήτων αποφεύχθηκε η αφαίρεση και μεγαλύτερη επιβάρυνση γεωργικών πόρων και περιοχές με έντονο βιολογικό και οικολογικό περιβάλλον προστατεύθηκαν καλύτερα.

Έτσι με σημερινό θεσμικό πλαίσιο για το περιβάλλον που δεν εξασφαλίζει παρά στοιχειωδώς τη δυνατότητα για ουσιαστικές ενέργειες και παρεμβάσεις η προστασία της γεωργικής γης, του φυσικού περιβάλλοντος, της αγροτικής παραγωγής, των υδατικών πόρων, από αφαίρεση, υποβάθμιση, εξάντληση, ρύπανση κλπ. επιτεύχθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Παράλληλα υπηρεσιακά όργανα συμμετείχαν σε συνεργασίες ή ομάδες εργασίας διατύπωσαν απόψεις και υπεστήριξαν τις θέσεις του Υπουργείου Γεωργίας στα πλαίσια μιας πανελλήνιας περιβαλλοντικής πολιτικής. Πραγματοποιήθηκε επίσης συμμετοχή σε ομάδες εμπειρογνομόνων με θέματα περιβάλλοντος στα πλαίσια της ΕΟΚ όπως, οικολογική χαρτογράφηση, διάθεση ιλύος στη γεωργία, μελέτες περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων κλπ.

Στην ανάπτυξη της έρευνας του περιβάλλοντος συνεχίστηκε η παρακολούθηση και ενίσχυση του ερευνητικού προγράμματος «βαθμός ρύπανσης των υδάτινων αποδεκτών της Β. Ελλάδας» που διεξάγεται από το Πανεπιστήμιο Θεσ/κης. Το 1983 διατέθηκαν για το πρόγραμμα αυτό 8 εκ. δρχ. έναντι 4 εκ. δρχ. το 1982 και 2,5 εκ. δρχ. το 1981. Ακόμη διατέθηκε ποσό 3,5 εκ. δρχ. για εκτέλεση από το Παν/μιο Αθηνών του προγράμματος «μελέτη της χλωρίδας και πανίδας της χώρας». Ανατέθηκε επίσης στην Α.Γ.Σ. Αθηνών και Πανεπιστήμιο Αθηνών, η εκτέλεση του ερευνητικού προγράμματος «διαχείριση αποβλήτων ελαιουργείων, προϋπολογισμού 30 εκ. δρχ. (Το 1983 διατέθηκε το ποσό των 200 χιλ. δρχ. ενώ για το 1984 προβλέπεται ποσό 6,7 εκατ. δρχ.).

Ολοκληρώθηκε η απογραφή και χαρτογράφηση των πηγών ρύπανσης των ποταμών Νέστου, Στρυμώνα, Αξιού, Αλιάκμονα, Πηνειού και Αχελώου, και συνεχίστηκε, στα πλαίσια του ρυθμιστικού σχεδίου Αθηνών, η χαρτογράφηση των χρήσεων γης.

Συντάχθηκε σχέδιο νόμου για την προστασία της φύσης και της διατήρησης του τοπίου, και έχει σταλεί για διατύπωση απόψεων στους φορείς που σχετίζονται με το αντικείμενο.

Δ' ΔΙΟΙΚΗΣΗ — ΘΕΣΜΟΙ

α. Διοικητικές δραστηριότητες

— Κατά το έτος 1983 έγιναν οι πιο κάτω προσλήψεις υπαλλήλων ήτοι με επιλογή ή διαγωνισμό ή χρονολογία λήψεως πτυχίου:

Κλάδος	Αριθμός ατόμων που προσλήφθηκαν
ΑΤ1 Γεωπονικός	92
ΑΤ2 Δασολογικός	251
ΑΤ3 Κτηνιατρικός	6
ΑΤ12 Α.Ο.Ο.	11
ΑΤ20 Στατιστικολόγων	5
ΑΤ11 Γεωλόγων	3
ΑΡ1 Τεχνολόγων Γεωπονίας και Τροφίμων	35
ΑΡ6 Τεχνολόγων Δασοπονίας	110
ΑΡ5 Τεχνολόγων Τοπογράφων	4
ΑΡ7 Προγραμματιστών	2
ΜΕ7 Αποθηκαρίων	8
ΜΕ 15 Δασοφυλάκων	58
ΜΕ22 Εργοδηγών	4
ΣΕ1 Κλητήρων	5
Σύνολο	594

Εγκρίθηκαν και προκηρύχθηκαν για πλήρωση με το μηχανογραφικό σύστημα του Ν. 1320/83 οι κατωτέρω θέσεις για το Υπ. Γεωργίας:

Κλάδος	Από Κενές Οργανικές	Νέες Θέσεις	Σύνολο
ΑΤ1 Γεωπονικού	36	357	393
ΑΤ2 Δασολογικού	11	68	79
ΑΤ3 Κτηνιατρικού	12	81	93
ΑΤ4 Διοικητικού	28	8	36
ΑΤ5 Οικονομικού	29	32	61
ΑΤ6 Πολιτ. Μηχανικών	10	—	10
ΑΤ7 Μηχ/γων - Ηλεκτ/γων	11	—	11
ΑΤ9 Ιχθυολόγων	12	33	45
ΑΤ10 Χημικών	8	—	8
ΑΤ11 Γεωλόγων	9	2	11
ΑΤ12 Αγρ. Οικ. Οικονομ.	48	—	48
ΑΤ21 Αρχιτεκτόνων	—	8	8
ΑΡ1 Τεχνολόγων Γεωπ.	1	139	140
ΑΡ6 Τεχνολ. Δασοπονίας	50	—	50
ΑΡ8 Διοικητικού	—	47	47
ΑΡ9 Λογιστικού	—	58	58
ΜΕ3 Διοικητικού	1	—	1
ΜΕ9 Δακτυλογράφων (Ελληνική Δακτυλ.)	7	—	17
ΜΕ16 Επιμελ. Ιχθυοστρ.	5	—	5
ΑΡ3 Πολιτ. Υπ/κών	1	—	1
Σύνολο	289	833	1.122

Με τον Ν. 1409/83: α) συστάθηκαν στο Υπουργείο μας επτακόσιες είκοσι (720) θέσεις μόνιμου προσωπικού, οι οποίες κατανέμονται κατά κλάδο ως εξής (άρθρο 10 του νόμου):

ΑΤ1 Γεωπονικού	357
ΑΤ2 Δασολογικού	68
ΑΤ3 Κτηνιατρικού	81
ΑΤ4 Διοικητικού	8
ΑΤ5 Οικονομικού	32
ΑΤ9 Ιχθυολόγων	33
ΑΤ11 Γεωλόγων	2
ΑΡ1 Τεχνολόγων Γεωπονίας και Τροφίμων	139
Σύνολο	720

β) Συστάθηκαν και οι εξής νέοι κλάδοι προσωπικού.

Κλάδος	Θέσεις
ΑΤ21 Αρχιτεκτόνων	9
ΑΡ8 Διοικητικό	47
ΑΡ9 Λογιστικό	58
Σύνολο	114

Σημειώνουμε ότι οι νέοι κλάδοι που έγιναν και οι θέσεις που προτάθηκαν με το νόμο αυτό περιλαμβάνονται στις θέσεις που αναφέρονται στο πιο πάνω πίνακα, ότι δηλ. προκηρύχθηκαν για πλήρωση.

Επίσης μέσα στο χρόνο έγινε πρόσληψη του παρακάτω προσωπικού με σύμβαση ορισμένου χρόνου εργασίας επιστημονικού 305, διοικητικού 31 και εργατοτεχνικού 119.

— Στην επιμόρφωση των υπαλλήλων του Υπουργείου παρατηρείται γενικά αύξηση σε σχέση με το 1982 των προγραμμάτων που πραγματοποιήθηκαν και των υπαλλήλων που συμμετείχαν σ' αυτά.

Αντίθετα στις μετεκπαιδεύσεις τόσο του εξωτερικού όσο και του εσωτερικού η συμμετοχή των υπαλλήλων ήταν μειωμένη. Επίσης αυξήθηκε ο αριθμός εκείνων που τελείωσαν με επιτυχία τα προγράμματα ξένων γλωσσών, καθώς και εκείνων που τελείωσαν την μετεκπαίδευσή τους στο εσωτερικό.

Τα κυριότερα προγράμματα επιμόρφωσης και μεταπτυχιακών σπουδών που πραγματοποιήθηκαν, μέσα στο 1983 φαίνονται στους παρακάτω πίνακες.

(1) Προγράμματα επιμόρφωσης

Τίτλος Προγράμματος	Σειρές	Υπάλληλοι που παρακολούθησαν						Σύνολο
		Γεωπό- νοι	Κτη- νία- τροι	Δασο- λόγοι	Τεχνο- λόγοι Δασ/ νίας	Υπάλ- ληλοι ΑΟΟ	Δασο- φύλα- κες	
Πρόγραμμα επιμόρφωσης γεωπόνων σε τυποποίηση και ποιοτικό έλεγχο	1	21	—	—	—	—	—	21
Δασολόγων σε θέματα τεχνικής της εκτέλεσης των υλοτομικών και ξυλοσυγκομιστικών εργασιών	1	—	—	15	—	—	—	15
Τεχνολόγων δασοπονίας ομοίως	1	—	—	—	15	—	—	15
Δασοφυλάκων ομοίως	1	—	—	—	—	—	9	9
Γεωπόνων σε θέματα προστασίας φυτών	1	25	—	—	—	—	—	25
Υπαλλήλων ΑΟΟ σε θέματα Αγροτικής Οικιακής Οικονομίας	2	—	—	—	—	74	—	74
Κτηνιάτρων σε θέματα Ιχθυοπαθολογίας	1	—	38	—	—	—	—	38
Σύνολο	8	46	38	15	15	74	9	197

Οι δαπάνες που εγκρίθηκαν και απορροφήθηκαν για τα παραπάνω προγράμματα φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

Φορέας προέλευσης δαπάνης	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ			δρχ.
	Εγκρίθηκαν	όριο πληρωμών	απορροφήθηκαν	
α) Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης	4.000.000	3.200.000	4.083.801	
β) Μεταφορά στο ΥΠ.Π.Κ. από ΥΠ.Γ.Ε.	1.600.000	1.280.000		
Υπ. Γεωργίας	5.655.000	4.524.000	2.625.423	46%

(2) Προγράμματα, που τελείωσαν μέσα στο 1983, μεταπτυχιακών σπουδών, διϋπουργικά και εκμάθησης ξένης γλώσσας.

<u>Προγράμματα</u>	<u>κλάδος υπαλλήλων</u>	<u>αριθμός υπαλλήλων</u>
Μεταπτυχιακή μετεκπαίδευση εσωτερικού	ΑΤ1 ΑΤ3	12 2
Μεταπτυχιακή μετεκπαίδευση εξωτερικού	ΑΤ1 ΑΤ2 ΑΤ10 ΑΤ4 ΑΤ6 ΑΤ11	10 4 2 1 1 1
Διϋπουργικά Οργανώσεως και Μεθόδων	ΑΤ4	1
Εκμάθηση ξένης γλώσσας α. Ταχύρρυθμα (Υπ. Εθν. Οικονομίας)	Διάφοροι κλάδοι	25
β. Μη ταχύρρυθμα (Υπ. Προεδρίας)	»	2
Σύνολο		61

(3) Προγράμματα μεταπτυχιακών, διϋπουργικά και εκμάθησης ξένης γλώσσας που συνεχίζονται.

<u>Προγράμματα</u>	<u>κλάδος υπαλλήλων</u>	<u>αριθμός υπαλλήλων</u>
Μεταπτυχιακή μετεκπαίδευση εσωτερικού	ΑΤ1 ΑΤ3	11 2
Μεταπτυχιακή μετεκπαίδευση εξωτερικού	ΑΤ1 ΑΤ2 ΑΤ3 ΑΤ5 ΑΤ10 ΑΤ16	15 1 1 1 2 1
Διϋπουργικά προγράμματα		
Εκμάθηση ξένης γλώσσας α) Ταχύρρυθμα (Υπ. Εθν. Οικονομίας)	διάφοροι κλάδοι	73
β) Μη ταχύρρυθμα (Υπ. προεδρίας)	»	64
Σύνολο		171

β) Θεσμικά μέτρα

Με το Π.Δ. 332/7-9-83 μεταβιβάστηκαν αποφασιστικής σημασίας αρμοδιότητες του Υπουργού Γεωργίας και Προϊσταμένων διανομαρχιακών υπηρεσιών στους Νομάρχες.

— Στα πλαίσια της προσπάθειας για τη κατάργηση ή απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών συγκεντρώθηκαν προτάσεις από όλες τις υπηρεσίες του Υπουργείου των οποίων άρχισε η επεξεργασία.

— Επισημάνθηκε η ανάγκη ταχύτερης εκκαθάρισης των παλαιών αρχείων των υπηρεσιών και προς τούτο πάρθηκαν τα απαραίτητα μέτρα.

— Με κοινές αποφάσεις των υπουργών Προεδρίας Κυβερνήσεως και Γεωργίας

(1) Συστήθηκαν γραφεία Τοπογραφικής στις Νομαρχίες.

(2) Συστήθηκαν Δ/σεις και Τμήματα Εγγείων Βελτιώσεων στις Νομαρχίες.

(3) Αναδιοργανώθηκαν οι Δ/νσεις της πρώην υπηρεσίας ΥΔΑΓΕΠ.

(4) Επανασυστήθηκε το Τμήμα Οικονομικού Ελέγχου της Δ/σης Κρατικού Προϋπολογισμού.

(5) Διαρθρώθηκε σε γραφεία στη Δ/ση Πληροφόρησης η μονάδα Γεωργικής Τεκμηρίωσης του Υπουργείου.

(6) Με υπουργικές αποφάσεις κατανεμήθηκαν ή ανακατενεμήθηκαν οι θέσεις προσωπικού 11 κλάδων.

— Έγινε η τεχνική επεξεργασία και η δημοσίευση 3 νόμων, 15 Π. Δ/γμάτων, Κοινοτικού και Εθνικού περιεχομένου.

— Δημοσιεύθηκε ο Ν. 1409 που ρυθμίζει κατά αποτελεσματικό τρόπο την χορήγηση των εθνικών ενισχύσεων στον αγροτικό τομέα.

— Έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του νομοθετικού έργου για την κωδικοποίηση της γεωργικής νομοθεσίας περί εποικισμού ενώ βρίσκεται στο τελικό στάδιο της επεξεργασίας ο γεωργικός και ο κτηνιατρικός κώδικας.



NA ΔΙΟΡΘΩΘΟΥΝ

Σελίδα 7: στον πίνακα των καλλιεργειών οι 4 πρώτες στήλες αφορούν το 1982.

" 17: στο πλανάκι α' να γραφεί "συντελεστές γεωργικής παραγωγής"
αντί της λέξης ομάδες

¹⁵ 43: να γραφεί οδ.75/268/ΕΟΚ αντί οδ.75/238/ΕΟΚ

54. να γραφεί (-7%) αντί 7% και να διαγραφεί "κίτρα $(+2\%)$ "

59: να γραφεί "επιτραπέζια σταφύλια 333 χιλ.τον.(μείωση 1%)"
αντί "επιτραπέζια σταφύλια 274 χιλ.τον(αύξηση 6%).

63: να γραφεί "μέση σταθμισμένη τιμή παραγωγού" αντί
"μέση τιμή παραγωγού"

¹⁷ 80: στον πίνακα οι αριθμοί αφορούν κιλά/κεφαλή

89: 89 89 89 89 χιλ.ζωα.